

JOURNAL OF TEACHERS' PROFESSIONAL DEVELOPMENT

วิทยาทารย์

วารสารเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู ■ ปีที่ 118 ฉบับที่ 6 เดือนเมษายน 2562

สกุ๊ปพิเศษ

หอสมุดคุรุสภา
จากวันวานถึงวันนี้

KSP PROUND

“รางวัลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ”
เพราะคุณครูคุณภาพ สร้างคนคุณภาพ

การศึกษารอบทิศ

สภาวะการขาดแคลนครู
กับผลการทดสอบ O-NET
ของโรงเรียนในสังกัด สพฐ.

วันผู้สูงอายุ

สำหรับประเทศไทย วันผู้สูงอายุ ถูกผูกรวมไว้กับวันขึ้นปีใหม่ไทย
หรือวันสงกรานต์ ตรงกับวันที่ **13 เมษายน** ของทุกปี
มีขึ้นเพื่อร่วมรณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ

เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ 64 พรรษา 2 เมษายน 2562 ในนามกองบรรณาธิการวารสารวิทยาสารจารย์ ขอถวายพระพร ขอพระองค์ ทรงพระเจริญ มีพระชนมายุยืนนาน สถิตเป็นมิ่งขวัญของปวงชนชาวไทยสืบไป

สวัสดีสมาชิกวารสารวิทยาสารจารย์ทุกท่านค่ะ เดือนเมษายน เป็นเดือนสำคัญของคนไทย เนื่องด้วย วันที่ 13 เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่ไทย อันเป็นประเพณี สงกรานต์ของไทยเรา คือวันที่ 13 - 15 เมษายน สงกรานต์ ในความเชื่อดั้งเดิม ใช้น้ำเป็นสัญลักษณ์ในพิธี แก่กันกับความร้อนในฤดูร้อน จึงใช้น้ำรดให้แก่กัน เพื่อความชุ่มชื้น มีการขอพรจากผู้ใหญ่ การรำลึกและกตัญญูต่อบรรพบุรุษที่ล่วงลับ และในสมัยใหม่นี้สังคมไทยนิยมกลับภูมิลำเนาในช่วงเทศกาลสงกรานต์ เพื่อนครุ และผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาซึ่งไม่ได้ทำงานอยู่ในภูมิลำเนาของตนเอง ก็จะกลับไปเยี่ยมเยียนและร่วมทำบุญปีใหม่ไทยร่วมกับญาติพี่น้องและครอบครัว ดิฉันเชื่อว่าเทศกาลสงกรานต์ปีนี้เป็นอีกหนึ่งช่วงเวลาสำคัญที่จะช่วยให้ทุกท่าน ได้รับพลังใจอันเข้มแข็งจากครอบครัวเพื่อที่จะมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ของตน ตามแนวทางแห่งวิชาชีพของพวกเราให้ก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จ

หอสมุดคุรุสภาโฉมใหม่ ได้เปิดให้บริการอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2562 ซึ่งเป็น วันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อน้อมเทิดพระเกียรติคุณในฐานะที่พระองค์ทรงเป็น สมาชิกกิตติมศักดิ์ ตามพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ทรงเป็นครู และ ทรงเป็นผู้มีความสนพระทัยและส่งเสริมงานการพัฒนาห้องสมุด การเปิดให้บริการในครั้งนี้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินงานของห้องสมุดมากขึ้น และมีการจัดทำสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) เพื่อบริการผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและผู้อ่านทุกท่านได้เข้าถึงข้อมูลอย่างสะดวกยิ่งขึ้น สก๊อปพิเศษฉบับนี้ นำเสนอเรื่องราวของหอสมุดคุรุสภา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มาให้อ่านได้ทราบกันค่ะ

ในวาระอันเป็นมงคลปีใหม่ไทยนี้ ดิฉันขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ที่ท่านนับถือ โปรดดลบันดาล ให้ทุกท่าน ประสบแต่ความสุขเกษมสำราญ และสัมฤทธิ์ผลในสิ่งอันพึงปรารถนาทุกประการค่ะ และขอให้ทุกท่านที่เดินทางกลับภูมิลำเนา หรือเที่ยวพักผ่อน เดินทางโดยสวัสดิภาพค่ะ

(ดร. วัฒนาพร ระงับทุกข์)

บรรณาธิการ

ขอเชิญร่วมส่ง

บทความเรื่องสั้น บทกวี

เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

เพื่อเผยแพร่ในวารสารวิทยาสารจารย์ โดยสามารถส่งผลงาน ได้ดังนี้

1. e-mail : withayajarn@gmail.com
2. ไปรษณีย์ : กองบรรณาธิการวารสารวิทยาสารจารย์ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
128/1 ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
3. โทร. / โทรสาร : 0 2282 1308

ผลงานที่ส่งมานั้น ต้องมิได้ลอกเลียน ดัดแปลงงานของผู้อื่น
ผลงานที่ได้รับคัดเลือกเผยแพร่ จะได้รับค่าตอบแทนตามที่กองบรรณาธิการกำหนด

65 การศึกษารอบทิศ

สภาวิชาการขาดแคลนครูกับผลการทดสอบ O-NET
ของโรงเรียนในสังกัด สพฐ.

70 บทความพิเศษ

หลักการบริหารการศึกษา
สู่การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษายุคโลกไร้พรมแดน

72 บริหารการศึกษา

วรรณคดีกับชีวิตประจำวัน

75 วิชาการบันเทิง

การคิดแบบวิทย์ - คณิต

78 ตะเวนเที่ยว

สองวันในอิสตันบูล

83 ประโยคสัญลักษณ์

ประโยคสัญลักษณ์ลักษณะที่ 81 แตกกับหอยทาก

85 ย่ำสามกรอบ

11 ปีกับ.... วิถี “ครูชน” เพื่อเริ่มต้นปีที่ 12

89 KSP PROGRESS

กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

95 หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม

109 Full Frame

ระบบหนังสือออนไลน์

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา :

คณะกรรมการครูสภา
คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ
ดร.บุรพาทิศ พลอยสุวรรณ
ดร.ทินสิริ ศิริโพธิ์
นายยุทธชัย อุตมา

ผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิชาการประจำ :

ศ.กิตติคุณสุนัน อมรวิวัฒน์
รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
รศ.ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์
รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง
รศ.ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล
รศ.ดร.กล้า ทองขาว
รศ.ดร.สุชุม เจริญทรัพย์
รศ.ดร.มนัสสิข สีทธิสมบุญ
ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์
ดร.ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ
ดร.จักรพรรดิ วัฒนา
ดร.พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง

บรรณาธิการ : ดร.วัฒนาพร ระจิบทุกษ์

หัวหน้ากองบรรณาธิการ :

ดร.ราณี จินสุทธิ

รองหัวหน้ากองบรรณาธิการ :

นายจันทร์ยงยุทธ บุญทอง

ประจำกองบรรณาธิการ :

นางภัทราวรรณ ประกอบใน
นางจิรภฎา ทองขาว
นางสาววินิตา รังสิวารักษ์
นางสาวธัญรัตน์ ศิริเมฆา
นางสาววรวรรณ พรพิพัฒน์
นายวัชรพล เหมือนจา
นายทรงชัย ชื่นล้วน

ประสานงานฝ่ายผลิต :

นางภัทราวรรณ ประกอบใน
นางจิรภฎา ทองขาว

ศิลปกรรม/รูปเล่ม/จัดพิมพ์ :

บริษัท ออนป้า จำกัด

111/1 อาคารนวดสร ถนนพระรามที่ 3
แขวงบางคอแหลม เขตบางคอแหลม
กรุงเทพฯ ๑ 10120
โทร. 0 2689 1056
โทรสาร 0 2689 1081
www.onpa.co.th

วารสารวิทยากรย์

กองบรรณาธิการ/ฝ่ายสมาชิก โทร./โทรสาร 0 2282 1308
ที่อยู่ 128/1 ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑ 10300
e-mail : withayajarn@gmail.com
www.withayajarnksp.com

หอสมุดคุรุสภา จากวันวานถึงวันนี้

...หอสมุดคุรุสภามีประวัติความเป็นมายาวนาน ควบคู่กับกระทรวงศึกษาธิการ และมีวิวัฒนาการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน...

เมื่อปี พ.ศ. 2433 (ร.ศ.109) มีการจัดตั้งกรมศึกษาธิการ ในระยะแรกเริ่มนั้นเรียกว่า **ห้องสมุด** และ **ห้องอ่านหนังสือ** อยู่ในศาลาว่าการกรมศึกษาธิการ ประกอบด้วยสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงดำรงตำแหน่งเป็นอธิบดี ได้ออกมาเป็นกฎที่ 2 ของระเบียบกรมการศึกษา ให้มีห้องสมุดเพื่อเป็นแหล่งความรู้สรรพวิทยาการ และเก็บรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ด้านวิชาการ รวมถึงการเผยแพร่องค์ความรู้ หอสมุดคุรุสภาจึงถือกำเนิดขึ้นตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

ภาพ : ตึกสามัคยาจารย์สมาคม

แรกเริ่ม **ห้องสมุดคุรุสภาคือห้องอ่านหนังสือในสามัคยาจารย์สมาคม** ที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2438 ถือเป็นต้นกำเนิดของสภาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นแหล่งส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ และเป็นสถานที่ชุมนุมของครู อาจารย์ สำหรับปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ในปี พ.ศ. 2504 ห้องสมุดคุรุสภาได้ย้ายไปอยู่ที่อาคารหอประชุมคุรุสภา ชั้น 4 ภายในบริเวณคุรุสภา และในปี พ.ศ. 2507 ได้ย้ายมาอยู่ที่ตึกหอสมุดคุรุสภา (ปัจจุบัน คือ อาคารสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา1) และเปลี่ยนจากเรียกห้องสมุดเป็นหอสมุดคุรุสภา

ภาพ : หอประชุมคุรุสภา

หอสมุดคุรุสภามีหนังสือให้บริการทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพทางการศึกษารวมถึงหนังสือทั่วไป และหนังสือนวนิยายจำนวนมากกว่าสองหมื่นเล่ม มีการจัดหมวดหมู่ของหนังสือในรูปแบบของระบบ **ทศนิยม ของดิวอี้ (Dewey Decimal Classification)** เรียกย่อ ๆ ว่าระบบ D.C. หรือ D.D.C. ระบบนี้ใช้ตัวเลขเป็นสัญลักษณ์แทนชนิดของหนังสือ โดยใช้ตัวเลขสามหลัก และยังสามารถใช้จุดทศนิยมหลังเลขหลักร้อย ช่วยในการแบ่งย่อยเนื้อหาวิชาได้อีกด้วย ระบบนี้ใช้ง่าย เข้าใจและจำได้ง่าย จึงเป็นระบบการจัดหมู่ที่นิยมใช้กันแพร่หลายในห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน ในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยเราด้วย

ภาพ : ป้ายหอสมุดศุภสภา

ภาพ : อาคารสำนักงานเลขาธิการศุภสภา 1

ผู้ที่สามารถเข้าใช้บริการหอสมุดศุภสภา ได้แก่ บุคลากรของศุภสภา บุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้สนใจทั่วไป สามารถสมัครเป็นสมาชิกของหอสมุดได้ โดยจะเสียค่าสมาชิกปีละ 5 บาท

เมื่อมีการตราพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 กำหนดให้มีองค์กรวิชาชีพ 2 องค์กร หอสมุดศุภสภาก็ยังคงเป็นภารกิจงานของศุภสภา ในฐานะสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา

ต่อมาในปี พ.ศ. 2549 สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้นำโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ (Alice for Window) มาใช้กับการบริหารจัดการงานของห้องสมุดคุรุสภา ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานมีความเป็นระบบมากยิ่งขึ้น ตั้งแต่การจัดหา งานวิเคราะห์หมวดหมู่ และลงรายการ งานบริการยืม - คืน งานวารสารและงานเอกสาร

ภาพ : หอสมุดคุรุสภา ณ อาคารสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 1

หอสมุดคุรุสภาได้มีการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน ทั้งการบริหารจัดการและการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ต่อมาใน ปีพ.ศ. 2556 หอสมุดคุรุสภาจึงได้ย้ายจากตึกหอสมุด คุรุสภา ไปยังพื้นที่บริเวณชั้น 2 อาคารหอประชุมคุรุสภา รวมทั้ง พัฒนาเว็บไซต์ห้องสมุดคุรุสภาเพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสาร แหล่งความรู้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากยิ่งขึ้น

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ได้มีแนวคิดเกี่ยวกับการ ปรับปรุงหอสมุดคุรุสภาอีกว่า นอกจากหอสมุดจะเป็นศูนย์รวม แหล่งความรู้ด้านวิชาชีพทางการศึกษาแล้ว ควรจะเป็นพิพิธภัณฑ์ เพื่อเก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ด้านวิชาชีพทางการศึกษา จาก แนวคิดดังกล่าวนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหอสมุดคุรุสภา ให้เป็นทั้งห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์วิชาชีพทางการศึกษาอีกครั้งหนึ่ง

หอสมุดคุรุสภาจึงปิดปรับปรุง และให้บริการข้อมูลออนไลน์ บนเว็บไซต์ของหอสมุดคุรุสภา

ในปี พ.ศ. 2560 จากความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล จึงมีแนวคิดที่ว่า หอสมุดคุรุสภาควรปรับเปลี่ยนรูปแบบ การให้บริการ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เน้นการให้บริการ สารสนเทศวิชาชีพทางการศึกษา และเน้นความเป็นห้องสมุด เฉพาะทางด้านวิชาชีพทางการศึกษา (e-library) เน้นการชี้ แหล่งข้อมูลด้านวิชาชีพทางการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เน้นการจัดระบบสืบค้นข้อมูล (Search) ที่ผู้ใช้สามารถค้นหา ทรัพยากรสารสนเทศได้สะดวก และง่ายทั้งเอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องในรูปเอกสารฉบับเต็ม (Full Text) และอ่าน ในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book)

จากแนวคิดดังกล่าว ส่งผลให้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินงานของห้องสมุดมากยิ่งขึ้น มีการจัดทำสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) นำมัลติมีเดียมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของห้องสมุด หอสมุดคุรุสภาดำเนินการปรับปรุงแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2561

หอสมุดคุรุสภา เปิดอย่างเป็นทางการในวันอังคารที่ 2 เมษายน 2562 ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ ครบ 64 พรรษา เพื่อน้อม เทิดพระเกียรติคุณในฐานะที่พระองค์ทรงเป็นสมาชิก กิตติมศักดิ์ตามพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ทรงเป็นครู และทรงเป็นผู้มีความสนพระทัยและส่งเสริม งานการพัฒนาห้องสมุด โดย ดร.วัฒนาพร ระบับทุกข์ เลขาธิการคุรุสภา เป็นประธานในพิธีเปิด หอสมุดคุรุสภา เพื่อเปิดให้บริการผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา คณาจารย์ นิสิต นักศึกษา ตลอดจนประชาชนทั่วไป

พื้นที่เปิดให้บริการประกอบด้วย 2 ส่วนจาก 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ห้องสมุด (e-Library) พื้นที่ส่วนนี้เน้นการให้บริการในรูปแบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ควบคู่กับการให้บริการ ห้องสมุดในรูปแบบเดิม โดยให้บริการข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศเกี่ยวกับการศึกษา และองค์ความรู้ด้านวิชาชีพทางการศึกษา พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้บริการให้สามารถสืบค้นและเข้าถึงแหล่งข้อมูลด้วยความสะดวก รวดเร็ว และ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน

ส่วนที่ 2 ห้องบริการการอ่าน

(Coffee Lounge)

พื้นที่ส่วนนี้เน้นการให้บริการพื้นที่เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำงานร่วมกัน และการนั่งพักผ่อนของผู้เข้ามาใช้บริการ

สำหรับ ส่วนที่ 3 ห้องพิพิธภัณฑ์

และหอเกียรติยศ (Hall of Fame)

จะเปิดให้บริการในโอกาสต่อไป โดยเป็นพื้นที่ส่วนนี้จะเป็นสถานที่จัดเก็บรวบรวม จัดแสดงสิ่งของที่มีความสำคัญด้านประวัติศาสตร์ แสดงสิ่งเชิดชูเกียรติยศของผู้ที่ได้รับการยกย่องและสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

หอสมุดคุรุสภา

ที่ตั้ง

ชั้น 2 หอประชุมคุรุสภา

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

เปิดบริการ

วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา 08.30 - 16.30 น.

เว้นวันหยุดราชการและวันหยุดนักขัตฤกษ์

หอสมุดคุรุสภาชวนอ่าน “หนังสือทรงคุณค่า 3 ตำราแห่งการศึกษาไทย”

หอสมุดคุรุสภา หอสมุดวิชาชีพทางการศึกษา ได้จัดสรรสารสนเทศหมวดหนังสือทรงคุณค่า เพื่อให้บริการภายในหอสมุดคุรุสภา โดยมีการเก็บรวบรวมหนังสือเก่าและหนังสือหายาก ที่มีความเกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู วิวัฒนาการการศึกษา ตลอดจนประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับองค์การวิชาชีพทางการศึกษา ทั้งในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านหน้าเว็บไซต์หอสมุดคุรุสภา และหนังสือตัวเล่มจริงที่สามารถอ่านได้ภายในหอสมุดคุรุสภา

หอสมุดคุรุสภา จึงอยากมาเชิญชวนอ่านหนังสือทรงคุณค่า 3 ตำราเรียนเก่าในการศึกษาไทย ให้คุณครูทุกท่านได้รู้จักกันในวันนี้

“จินตามณี” ต้นตำรับตำราเรียนสยาม

หนังสือจินตามณี ถือเป็นแบบเรียนเล่มแรกของไทย ที่มีมาตั้งแต่ครั้งสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายสืบเนื่องมาจนถึงช่วงกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยในเบื้องต้นหนังสือจินตามณี ไม่ได้เป็นหนังสือสำหรับการหัดอ่านเขียน ด้วยเนื้อหาและถ้อยคำที่ใช้มีความยาก เป็นคำศัพท์ที่ไม่ได้ใช้พูดกันอย่างสามัญธรรมดา จึงสันนิษฐานได้ว่าจินตามณีในฉบับแรกเริ่มนั้น เป็นหนังสือสำหรับผู้ที่จะถวายตัวเข้ารับราชการ หรือฝึกหัด เพื่อเป็นกวีในสมัยนั้น และด้วยเหตุที่ยังไม่มีการพิมพ์ การส่งต่อเนื้อความจึงใช้วิธีการคัดลอกจากรุ่นสู่รุ่น เป็นเหตุให้มีความคลาดเคลื่อนของเนื้อความหรือบางที่ก็แต่งเพิ่มเติมความ จนทำให้ยุคต่อมาเราพบเห็นจินตามณีที่มีเนื้อหาแตกต่างกันไป (กรมศิลปากร, 2561, 1 - 6.) โดยหอสมุดคุรุสภา มีหนังสือจินตามณี ให้บริการสำหรับผู้สนใจศึกษา จำนวน 2 ฉบับด้วยกัน คือ

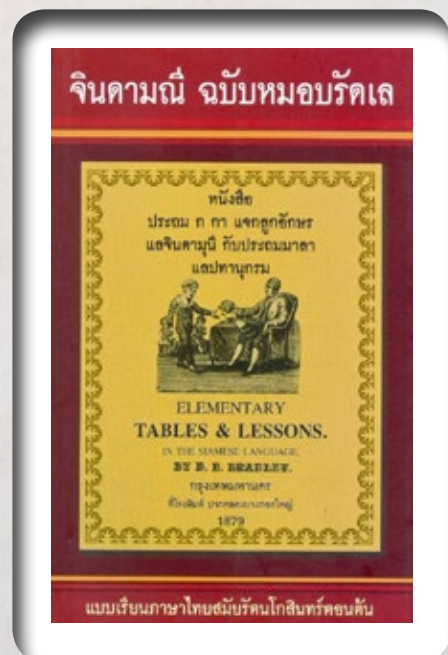

โคลงสุภาษิตจินตามณี บทพระนิพนธ์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท ทรงนิพนธ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2392 เพื่อเป็นตำราสำหรับศึกษา การแต่งกาพย์กลอนให้แก่พระราชโอรสในรัชกาลที่ 3 โดยโคลงสุภาษิตจินตามณีนี้ เป็นเนื้อหาตอนที่ 3 และตอนที่ 4 ของหนังสือจินตามณีเล่ม 2 ที่แต่งขึ้น ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เนื้อความกล่าวถึงพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว มูลเหตุแห่งพระนิพนธ์จินตามณีฉบับนี้ และสั่งสอนข้อปฏิบัติของผู้ที่จะเป็นข้าราชการ (บุญเตือน ศรีวรพจน์, 2552, หน้า 62 - 66)

หอสมุดคุรุสภา มีโคลงสุภาษิตจินตามณี ฉบับตีพิมพ์ พ.ศ. 2468 ให้บริการทั้งรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หน้าเว็บไซต์หอสมุดคุรุสภา และจัดแสดงตัวรูปเล่มจริงให้ชมกันภายในหอสมุดคุรุสภา

จินตามณีฉบับหมอบรัดเล จัดพิมพ์ขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2422 โดย ดร. แดน บีช บรัดเล (Dan Beach Bradley) เป็นผู้คัดสรรเนื้อหาจากตำราเรียนเก่าและสอดแทรกเนื้อหาสำคัญที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย มาไว้ในเล่มเดียวกันประกอบด้วย ประถม ก กา แจกลูกอักษรจินตามณี ประถม มาลา ปทานุกรม โดยจินตามณีฉบับนี้ ถือเป็นแบบเรียนที่มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาไทย และพัฒนาการของภาษาไทยในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้น (หมอบรัดเล, 2549, 1 - 2.)

ปัจจุบันหอสมุดคุรุสภา มีจินตามณีฉบับหมอบรัดเลให้บริการเป็นตัวเล่มหนังสือ ฉบับตีพิมพ์ พ.ศ. 2549

“มูลบทบรรพกิจ” ตำราบทแรกของแบบเรียนหลวง

มูลบทบรรพกิจ เป็นหนังสือแบบเรียนลำดับที่ 1 จากชุดแบบเรียนหลวงแต่งโดยพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) โดยชุดแบบเรียนหลวงนี้ได้อิทธิพลมาจากจินตามณี แต่ได้ขยายความและยกตัวอย่าง ให้มากขึ้น มุ่งเน้นจำเพาะด้านภาษาเท่านั้น ประกอบด้วยแบบเรียนจำนวน 6 เล่ม ได้แก่ มูลบทบรรพกิจ วาหนิตินิกร อักษรประโยค สังโยคพิธาน ไวยากรณ์พิจารณา และพิศาลการันต์ (เบญจวรรณ สุนทรากุล, 2550, หน้า 21.)

มูลบทบรรพกิจนี้ เป็นแบบเรียนเพื่อให้นักเรียนที่เริ่มเรียนหนังสือ ให้รู้จักสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ เครื่องหมายต่าง ๆ การฝึกหัดประสมคำ โดยแจกแจงมาตราทั้ง 9 แม้การผันวรรณยุกต์ การใช้ไม้้วนไม้ลายคำเป็น คำตาย การใช้ ศ ษ ส มีการแทรกภาพพระไชยสุริยา ตอนท้ายมีการสอน วิชาเลข มาตราตั้ง ดวง วัด การนับวัน เดือน ปี ฤกษ์ ทิศ และจบท้ายด้วยการสอนนักเรียนให้มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษา (ธวัช ปุณโณทก, 2538, หน้า 152.)

หอสมุดคุรุสภาให้บริการ หนังสือมูลบทบรรพกิจ ในรูปแบบของ สื่ออิเล็กทรอนิกส์หน้าเว็บไซต์หอสมุดคุรุสภา และจัดแสดงหนังสือตัวเล่มจริง ที่หอสมุดคุรุสภา

“ดรุณศึกษา” ตำราไทยฝรั่งเขียน

หนังสือดรุณศึกษา เป็นหนังสือเรียนภาษาไทยฉบับที่เขียนและเรียบเรียงขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2453 โดย ฟ. ฮีแลร์ (F. Hilaire) ภราดาชาวฝรั่งเศส นักบวชคณะเซนต์คาเบรียล ผู้เข้ามารับผิดชอบงานด้านการศึกษา ในโรงเรียนอัสสัมชัญ บางรัก หลังจากพำนักอยู่ที่ประเทศไทยเป็นเวลา 9 ปี อาจารย์ ฟ. ฮีแลร์ ได้เริ่มลงมือแต่ง และหมั่นเพียรไปขอคำปรึกษาจากครูภาษาไทยอย่างสม่ำเสมอ โดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงเป็นบุคคลสำคัญพระองค์หนึ่งที่ช่วยตรวจทานความเรียบร้อย ถูกต้อง และสนับสนุนให้หนังสือดรุณศึกษาได้รับการตีพิมพ์ ถือเป็นหนังสือเรียนภาษาไทยฉบับแรกที่ชาวต่างชาติเป็นผู้แต่ง (สุณีย์ อุตศาสตร์, 2530, หน้า 30 - 42.)

หนังสือดรุณศึกษานี้ แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 เล่ม ใช้เป็นแบบเรียน ตั้งแต่ชั้นเตรียมประถมจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ความน่าสนใจของหนังสือดรุณศึกษา คือ เป็นหนังสือเรียนภาษาไทยที่มุ่งให้เกิดทักษะทางภาษา ได้แก่ ฟัง พูด อ่าน และเขียน นอกจากนี้ยังมีการสอดแทรกเรื่องราวในรูปแบบของนิทาน ตำนาน หรือเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ไว้ในบทเรียน (สถิตย์ แดงเกษม, 2548, หน้า 12.)

หอสมุดคุรุสภา มีหนังสือดรุณศึกษา สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ฉบับตีพิมพ์ พ.ศ. 2512 โดยเนื้อหาเป็นการสอนการใช้ตัว ร การันต์ การใช้ตัวอักษร ท ร ศ ษ ส ห พ ฤ ฯลฯ และนอกจากนี้ยังมีการเรียบเรียงคำเป็นร้อยแก้ว ร้อยกรอง ในส่วนท้ายของเล่มอีกด้วย โดยให้บริการอ่านได้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางหน้าเว็บไซต์หอสมุดคุรุสภา และจัดแสดงตัวเล่มจริงไว้ที่หอสมุดคุรุสภา

หนังสือทรงคุณค่าทั้ง 3 เรื่องนี้ เป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น ภายในหอสมุดคุรุสภายังมีหนังสือทรงคุณค่าอีกจำนวนมากพร้อมให้บริการ เช่น หนังสือพระราชบัญญัติในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) หนังสือแบบเรียนกรมศึกษาธิการ เป็นต้น นอกจากนี้มีบริการหนังสือหมวดการศึกษา หนังสือวิชาชีพทางการศึกษา

นอกจากนั้นยังเปิดบริการพื้นที่เพื่อการอ่าน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสามารถจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษาได้อีกด้วย สามารถเข้าใช้บริการหอสมุดคุรุสภาได้ ทุกวันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา 08.30 น. - 16.30 น. (เว้นวันหยุดราชการและวันหยุดนักขัตฤกษ์) บริเวณชั้น 2 อาคารหอประชุมคุรุสภา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

รายการอ้างอิง

- กรมศิลปากร. (2561). จินตามณี เล่ม 1 และจินตามณี ฉบับใหญ่ บริบูรณ์. กรุงเทพฯ: สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร.
- ธวัช ปุณโณทก. (2538). วิทยุพัฒนาหนังสือแบบเรียนไทย Development of Thai Textbooks. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญเตือน ศรีวรพจน์. (2552, กันยายน). จินตามณี ฉบับกรมหลวงวงษาธิราชสนิท. ศิลปวัฒนธรรม, 30 (11), หน้า 62-66.
- เบญจวรรณ สุนทรากุล. (2550). วิทยุพัฒนาแบบเรียนไทย. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุณีย์ อัดศาสตร์. (2530). แบบเรียนชุดครูศึกษา. มนุษย์สาร, หน้า 30-42.
- สถิตย์ แดงเกษม. (2548). วิเคราะห์จริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนครูศึกษา. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หมอบรัดเล. (2549). จินตามณี ฉบับหมอบรัดเล. กรุงเทพฯ: โสมจิต.

กิจกรรมของสำนักเลขาธิการคุรุสภา ประจำเดือนเมษายน 2562

**จบประเพณีสงกรานต์
คุรุสภาสืบสานวัฒนธรรมไทย ประจำปี 2562**

ดร. วัฒนาพร ระงับทุกข์ เลขาธิการคุรุสภา เป็นประธานงานประเพณีสงกรานต์ คุรุสภา สืบสานวัฒนธรรมไทย ประจำปี 2562 เพื่อเป็นการสืบสานประเพณีสงกรานต์ของไทยและเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร พนักงานเจ้าหน้าที่ และลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้รดน้ำขอพรจากคณะผู้บริหารเพื่อความเป็นสิริมงคล เนื่องในโอกาสวันสงกรานต์ เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2562 ณ ห้องประชุมจันทรเกษม ชั้น 4 หอประชุมคุรุสภา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

คุรุสภา KSPNEWS สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา www.ksp.or.th

SOUTHEAST ASIA TEACHER COMPETENCY FRAMEWORK TEACHERS' SATISFACTION and MOTIVATION
Ho Chi Minh City, April 18-19, 2019

มรสุมชีวิตภูมิคุ้มกัน เรื่อง Southeast Asia Teacher Competency Framework Teachers' Satisfaction and Motivation

ดร. กิยิรี ทิโรโพ รองเลขาธิการคุรุสภา บรรยายในหัวข้อ Experience sharing on the application of SEA-TCF in Thai context ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง Southeast Asia Teacher Competency Framework Teachers' Satisfaction and Motivation ระหว่างวันที่ 18 - 19 เมษายน 2562 ณ ศูนย์ภูมิภาคเพื่อการฝึกอบรมและการจัดการทางการศึกษา (SEAMEO RETRAC) นครโฮจิมินห์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จัดขึ้นโดยความร่วมมือระหว่าง สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และศูนย์ SEAMEO RETRAC ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนจากศูนย์ SEAMEO Centers และผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการ 8 ประเทศ

คุรุสภา KSPNEWS สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา www.ksp.or.th

**อบรมพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด 4 ภาค (ภาคกลาง)**

ดร. บุรพพิท พอลอสุวรรณ รองเลขาธิการคุรุสภา เป็นประธานการอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด 4 ภูมิภาค (ภาคกลาง) เรื่อง งานตามภารกิจของคุรุสภา ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีศึกษาธิการในจังหวัดภาคกลาง ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาเข้าร่วมประชุมสัมมนา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2562 ณ โรงแรมเอเชีย ธาวัจ จังหวัดนครปฐม

คุรุสภา KSPNEWS สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา www.ksp.or.th

การอบรมเรื่อง "การจัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม และการสร้างค่านิยมการปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต"

ดร. บุรพพิท พอลอสุวรรณ รองเลขาธิการคุรุสภา เป็นประธานการฝึกอบรมให้ความรู้ เรื่อง "กฎหมายกับการปฏิบัติงาน" ในหัวข้อ การจัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม และการสร้างค่านิยมการปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต มี นายวราร ในภักดพันธ์ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นวิทยากร เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา นำความรู้ด้านกฎหมายไปใช้ในการปฏิบัติงานและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ณ ห้องประชุมจันทรเกษม ชั้น 4 หอประชุมคุรุสภา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2562

курсกาลงนามความร่วมมือ "จัดประกวดหนังสั้น" กับมหาวิทยาลัย 7 แห่ง

ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์ เลขาธิการคุรุสภา กล่าวว่า การจัดประกวดหนังสั้น (Short Film) ประจำปี 2562 ในครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งในโครงการผลิตสื่อเพื่อส่งเสริมและพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดำเนินการต่อเนื่องมาเป็นปีที่ 2 โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ร่วมกับคณะครุศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีของสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 7 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยศิลปากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยทักษิณ

โดยได้ดำเนินการใน 2 กิจกรรม คือ การจัดประกวดหนังสั้น (Short Film) ประจำปี 2562 และการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อให้ความรู้แก่นิสิตและนักศึกษาครูเกี่ยวกับการผลิตหนังสั้นให้มีคุณภาพ ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้วเมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา

เลขาธิการคุรุสภา กล่าวว่า การลงนามความร่วมมือทางวิชาการในการจัดประกวดหนังสั้น (Short Film) ประจำปี 2562 หัวข้อเรื่อง "ครูสร้างคน" ภายใต้แนวคิด "ครูดีเพราะมีจรรยาบรรณ" มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางด้านวิชาการในการผลิตสื่อ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาจรรยาบรรณของวิชาชีพ เสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครูให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงนิสิตและนักศึกษาครู ผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในเรื่องจรรยาบรรณของวิชาชีพและเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู ผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ต่อยอดองค์ความรู้ในด้านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยแก่นิสิตและนักศึกษาครู อันจะนำไปสู่กระบวนการผลิตสื่อเพื่อส่งเสริมและพัฒนาจรรยาบรรณของวิชาชีพที่มีคุณภาพ และเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอบรม การวิจัย และกิจกรรมทางวิชาการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาจรรยาบรรณของวิชาชีพให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงนิสิตและนักศึกษาครู

“รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี” เพราะคุณครูคุณภาพ สร้างคนคุณภาพ

หากจะกล่าวถึงรางวัลที่ครูสภากายกย่องผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา ในฐานะที่ครูสภาเป็นสภาคูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ทำหน้าที่ในการกำหนด ควบคุม และรักษามาตรฐาน และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา นั้น รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี หรือ Princess Maha Chakri Award คงจะเป็นรู้จักของทุกคนในแวดวงวิชาชีพทางการศึกษา เนื่องจากเป็นรางวัลนานาชาติที่มีเกียรติสูงยิ่งที่เิดพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้ทรงพระปรีชาและทรงมีคุณูปการยิ่งต่อการศึกษทั้งภายในและภายนอกประเทศ และเชิดชูเกียรติครูดีเด่นในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มประเทศอาเซียน อันได้แก่ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ลาว เวียดนาม กัมพูชา พม่า ฟิลิปปินส์ บรูไนดารุสซาลาม และไทย รวมทั้งติมอร์ - เลสเต ด้วย ซึ่งจะได้รับพระราชทานรางวัลจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

“ให้รางวัลนี้แก่ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้ทุ่มเทปฏิบัติงานและมีผลงานดีเด่น อันก่อให้เกิดคุณประโยชน์ในวงกว้างต่อการศึกษาและการพัฒนาคนในประเทศ ตลอดระยะเวลาการทำงาน” พระราชวินิจฉัยในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2556 ที่กล่าวถึงคุณสมบัติและคุณลักษณะของครูผู้ได้รับพระราชทานรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้า มหาจักรี หรือ Princess Maha Chakri Award คือผู้รับรางวัลต้องเป็นครูผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงในชีวิต ลูกศิษย์ และเป็นผู้มีคุณูปการต่อการศึกษา ครูสภาได้ดำเนินการร่วมกับมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการคัดเลือกครูทุก ๆ 2 ปี โดยดำเนินการจัดงานมาแล้ว 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2558 และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2560 ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร

...ขอแสดงความยินดีกับครูผู้ได้รับรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี ทั้ง 11 คนจาก 11 ประเทศ ด้วยความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้ร่วมงานกับพวกท่าน ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ว่าครูทั้ง 11 ท่าน เป็นครูที่มีความมุ่งมั่นและทุ่มเทเป็นอย่างมาก ตลอดอาชีพ การสอนของครูเหล่านี้ได้อุทิศตัวให้กับลูกศิษย์ของเขา เพื่อให้มีโอกาสทางการศึกษาและเป็นแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ ทำให้พวกเขาประสบความสำเร็จในชีวิตและการศึกษาที่สูงขึ้น ข้าพเจ้าอยากจะชี้ให้เห็นจุดสำคัญที่ว่า การศึกษามีความหมายต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ และที่สำคัญไปกว่านั้นคือการศึกษาคือกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในฐานะที่ครูเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดเตรียมความรู้ ทักษะและประสบการณ์การเรียนรู้จะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ครูจึงจำเป็นต้องปรับปรุงตัวเองอยู่เสมอและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพราะปัจจุบันเราอยู่ในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หากครูไม่ได้ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว ครูก็ไม่สามารถติดตามการพัฒนาของนักเรียนได้ ทั้งนี้ ครูที่มีคุณภาพต้องสร้างคนที่มีคุณภาพ ซึ่งเราทุกคนรู้ดีว่าต้องใช้เวลา ในการส่งเสริมและปลูกฝังเยาวชนคนรุ่นใหม่ ในฐานะสมาชิกของชุมชนทั่วโลก...

ความตอนหนึ่ง ในพระราชดำรัส

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานแก่ครู

ผู้ได้รับรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้า มหาจักรี ครั้งที่ 2

ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์

กรุงเทพมหานคร วันที่ 11 ตุลาคม 2560

...เป็นที่ยอมรับทั่วกันว่า การศึกษาเป็นรากฐานและเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคนและพัฒนาคุณภาพของประเทศให้เจริญก้าวหน้ามั่นคง ครูจึงมีบทบาทและเป็นปัจจัยที่สำคัญในการจัดการศึกษาของชาติ ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ ความสามารถทุ่มเทและเสียสละพากเพียร อบรมสั่งสอน ดูแลลูกศิษย์ด้วยความรักและเมตตาอาทร ด้วยจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูมีคุณธรรมจริยธรรม และประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ....

...ทุกท่านนับเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นพัฒนา ในการปฏิบัติหน้าที่การสอนอย่างมีประสิทธิภาพสูงยิ่ง มีความรักและเมตตาลูกศิษย์อย่างจริงใจ อันเป็นแบบอย่างอันประเสริฐ ที่จะน้อมนำไปให้บุคคลทั่วไป เกิดศรัทธาชื่นชม และนิยมยินดีที่จะเสียสละกำลังกาย กำลังความคิด ตลอดจนประโยชน์สุขส่วนตัว เพื่อเสริมสร้างประโยชน์สุขและความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ลูกศิษย์และการศึกษาของชาติต่อไป จึงขอแสดงความนิยมยกย่องด้วยอย่างจริงใจ กับทุกท่านทั้ง 11 คนที่ได้รับรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ครั้งที่ 1 ปี 2558...

ความตอนหนึ่ง ในพระราชดำรัส

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานแก่ครู

ผู้ได้รับรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ครั้งที่ 1 ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์

และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร วันที่ 2 ตุลาคม 2558

รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี หรือ Princess Maha Chakri Award นั้น สืบเนื่องมาจาก ปี 2548 อันเป็นปีที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ 50 พรรษา หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนตลอดจนองค์กรระหว่างประเทศ ได้พร้อมใจกันจัดการประชุมสมัชชาการศึกษานานาชาติแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 1 เนื่องในโอกาสวันครูโลก เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่พระองค์ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจที่ทรงคุณประโยชน์ต่อการศึกษา โดยได้พระราชทานพระราชดำริ เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคนไทย รวมทั้งทรงพระกรุณาพระราชทานความช่วยเหลือด้านการศึกษาไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยพระราชดำริว่า การศึกษาเป็นสื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีงามและยั่งยืนระหว่างชนทุกชาติ ทุกภาษา ก่อให้เกิดความสมานฉันท์ และสันติสุข ทรงปฏิบัติพระองค์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งในฐานะครู ผู้บริหารการศึกษา และนักพัฒนาการศึกษา

ครั้นในการประชุมสมัชชาการศึกษานานาชาติแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 2 เนื่องในโอกาสวันครูโลก เมื่อวันที่ 5 - 7 ตุลาคม 2549 ณ ศูนย์การประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเห็นสมควรจัดให้มีการมอบรางวัล Princess Maha Chakri Award เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระปรีชาด้านการศึกษาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และเพื่อเป็นการยกย่องครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณูปการต่อวงการศึกษาระดับนานาชาติ รวมทั้งส่งเสริมคุณค่าของวิชาชีพครูในฐานะวิชาชีพชั้นสูง

ชื่อรางวัล “Princess Maha Chakri Award” เป็นชื่อพระราชทานจาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานให้เป็นรางวัลระดับนานาชาติ และทรงพิจารณาเห็นตามกระทรวงศึกษาธิการเสนอ กล่าวคือ ให้จัดตั้งกองทุนของรางวัล โดยให้ครูสภาเป็นหน่วยงานของกองทุน และมีคณะกรรมการจากกระทรวงศึกษาธิการ องค์การยูเนสโก ครูสภา สมาคมทางการศึกษา รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ดูแล รวมทั้งดำเนินการสรรหาผู้เหมาะสม เพื่อรับพระราชทานรางวัลในวันครูโลก ซึ่งการจะเริ่มตั้งแต่วันครูโลก ปี ค.ศ. 2007 เป็นต้นไป หรือจนกว่ากองทุนจะพร้อม และทรงโปรดเกล้า ฯ ให้จัดตั้ง มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี โดยให้สำนักงานของมูลนิธิ ฯ ตั้งอยู่ที่ครูสภา และให้มูลนิธิ ฯ ดำเนินงาน

พิธีพระราชทานรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี จัดให้มีขึ้นทุก 2 ปี ผู้ที่ได้รับพระราชทานรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี จะได้รับพระราชทานเงินรางวัล รางวัลละ 10,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ พร้อมเหรียญทอง เข็มเชิดชูเกียรติ และโล่เกียรติคุณ ทั้งนี้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทาน พระราชทานอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ประจำพระองค์ จัดทำเป็นเหรียญและเข็มเชิดชูเกียรติ ดังกล่าวด้วย

และที่พิเศษคือ สำหรับประเทศไทย นอกจากรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรีแล้วนั้น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ครูดีเด่นที่ผ่านกระบวนการคัดเลือกและกลั่นกรองในระดับต่าง ๆ คณะกรรมการมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรีจึงเห็นสมควรให้มีรางวัลสำหรับครูไทยรองจากรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรีอีก 3 รางวัล คือ รางวัลคุณากร มอบแก่คุณครูผู้พร้อมด้วยคุณธรรม คุณลักษณะ คุณค่าความเป็นครู อุทิศตนพัฒนาชีวิตศิษย์ เจริญสู่ความสำเร็จตลอดมา จำนวน 2 รางวัล ซึ่งเป็นครูที่มีคะแนนลำดับที่ 2 และลำดับที่ 3 จากการตัดสินของคณะกรรมการมูลนิธิ รางวัลครูยิ่งคุณ มอบแก่คุณครูผู้เพียรพัฒนางานสอนศิษย์ เจริญชีวิตด้วยปัญญาและกรุณา สร้างแรงบันดาลใจเสริมแรงศรัทธาต่อวิชาชีพครูต่อเนื่องยาวนาน มีจำนวน 17 รางวัล ซึ่งเป็นครูที่มีคะแนนลำดับที่ 4 ถึงลำดับที่ 20 จากการตัดสินของคณะกรรมการมูลนิธิ และรางวัลครูขวัญศิษย์ มอบแก่คุณครูผู้ที่มีผลงานแสดงความรู้ คุณธรรม ความสามารถ ประจักษ์ชัดสอนศิษย์ด้วยจิตเปี่ยมเมตตา นำทางชีวิตสร้างคุณค่าสู่สังคม มีจำนวนประมาณ 150 รางวัล ซึ่งเป็นครูที่ได้รับการคัดเลือกจากจังหวัดและองค์กรระดับชาติ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการวิชาการ

ผู้ได้รับพระราชทานรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2

ประเทศ	รายชื่อผู้รับรางวัล สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ครั้งที่ 1	รายชื่อผู้รับรางวัล สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ครั้งที่ 2
บรูไนดารุสซาลาม	มาดาม ฮาจา รัตนาวาทิ บินติ ฮาจิ โมฮัมมัด	มาดาม ลิม ชง ใจ
กัมพูชา	นางสาวทอช บันดาว	นางดี ไส พอน
อินโดนีเซีย	นายเฮอริวิน ฮามิด	นายเอนซอน ระมัน
ลาว	นายวงสัมพัน คำส้อย	นางคุณวิไล เคนกิตติศักดิ์
มาเลเซีย	นายไชนุดดิน ซาคาเรีย	มาดามฮัจญะห์ ชารีปะ บินดี เอ็มบง
เมียนมา	นางสาวแตว ยี มอน ซอร์	นายทัน ทุม
ฟิลิปปินส์	นายวิลเลียม โมราคาคา	ดร.เฮซุส อินซิลาดา
สิงคโปร์	นางหวัง ลิม ไอ่ เหลียน	มาดาม สะรับจิต คอร์ บุตรีฮาดีปซิงห์
ติมอร์-เลสเต	นายจุลีโอ ไชแมน มาเตียรา	นางลีโอบิลดีนา โจนา กูเตเรส
เวียดนาม	นางทราน ติ ตวอย ตุง	นางฟาน ถิหนือ
ไทย	นายเฉลิมพร พงศ์ธีระวรรณ	นายจิรวิทย์ แจ่มสว่าง

รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรีจึงเป็นรางวัลแห่งความภาคภูมิใจของผู้ที่เป็น “ครู” ที่ได้อุทิศตนเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงแก่ชีวิตของศิษย์ และมีคุณูปการต่อการศึกษาอย่างแท้จริง และเราเชื่อว่าผู้ที่ได้รับรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ยกย่องได้ว่าเป็นครูที่สังคมเชื่อถือและให้การยอมรับ และเชื่อว่าครูที่ได้รับรางวัลจะช่วยกันพัฒนาการศึกษาในประเทศของตนเองให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

รางวัลคุรุสภา

จากฉบับที่แล้ว วารสารวิทยากรย์ได้นำเสนอเรื่อง "รางวัลคุรุสภา" ซึ่งมีผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ได้รับรางวัล ปีละ 9 ราย และได้แนะนำผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่ได้รับรางวัลคุรุสภา ประจำปี พ.ศ. 2562 ประเภทผู้ประกอบวิชาชีพครู จำนวน 2 ราย ฉบับนี้ขอแนะนำผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่ได้รับรางวัลคุรุสภา ประจำปี พ.ศ. 2562 จำนวนอีก 7 ราย ดังนี้

ประเภทผู้ประกอบวิชาชีพครู

**“ครูผู้สอนให้เด็กคิดอย่างมีเหตุผล
ด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
พร้อมจิตอาสาเพื่อชุมชน”**

ประวัติและผลงาน

ชื่อ-สกุล	นางสกลรัตน์ สวัสดิ์มูล อายุ 51 ปี
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
ประสบการณ์การทำงาน	25 ปี
สถานที่ปฏิบัติงาน	โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล
	ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
การศึกษา	ปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎี สาขาวิจัยหลักสูตรและการสอนบัณฑิต

ความโดดเด่น

จุดเด่นในการจัดการเรียนรู้ คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมวางแผนการเรียนรู้ เลือกวิธีการที่เหมาะสมกับตนเอง การออกแบบการดำเนินการจัดการเรียนรู้ มีการกำหนดกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะกระบวนการคิด ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ และมีจิตสาธารณะ บูรณาการการเรียนรู้วิทยาศาสตร์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนเกิดผลงานเป็นที่ประจักษ์ ยึดแนวทางปฏิบัติง่าย ๆ ตามหลักของ P-S-Y-C-H-O ดังต่อไปนี้

Positive Thinking	คิดแต่ทางบวก สร้างโลกสวยงาม
Smile	ยิ้มแย้มแจ่มใส สร้างความประทับใจ
Yours	จริงใจให้กัน ช่วยเหลือการทำงาน
Compromise	สมานสามัคคี ด้วยการประนีประนอม
Human Relations	สัมพันธ์ที่ดี สร้างมิตรผูกพัน
Oral Communication	สื่อสารชัดเจน แก้ไขข้อขัดแย้ง

แนวคิด/เทคนิคการปฏิบัติงาน

ใช้ชั่วโมงการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ให้เป็นชั่วโมงแห่ง “คุณภาพ” และมี “คุณค่า” ให้มากที่สุด และเป็นไปตามธรรมชาติของวิชาวิทยาศาสตร์อย่างแท้จริง คือ “วิชาวิทยาศาสตร์ เน้นความสามารถ ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ หาข้อความรู้เพื่ออธิบาย การทำนายและคิดแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ”
โดยใช้หลัก SMART TEACHERS

ผลงาน/รางวัลที่ปรากฏ

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มอบรางวัลระดับชาติ รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) รางวัลเหรียญทอง ครูผู้สอนยอดเยี่ยม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ด้านบริหารจัดการ ประจำปีการศึกษา 2559
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มอบรางวัลระดับชาติ รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) รางวัลเหรียญทอง ครูผู้สอนยอดเยี่ยม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ด้านบริหารจัดการ ประจำปีการศึกษา 2560
3. รางวัล “ครูดีในดวงใจ” ระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ประจำปี พ.ศ. 2561
4. ได้รับเครื่องหมายเชิดชูเกียรติ “ครูสุจริต” ประจำปี 2561 ประเภทวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

ประเภทผู้ประกอบการ

“ครูผู้สร้างศิลป์ด้วยงานสอน
และสื่อสารสู่ชุมชนด้วยจิตบริการ”

ประวัติและผลงาน

ชื่อ – สกุล	นายสมชาย สุขกรม อายุ 47 ปี
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
ประสบการณ์การทำงาน	21 ปี
สถานที่ปฏิบัติงาน	โรงเรียนชุมชนวัดขันเงิน ตำบลวังตะกอก อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร
การศึกษา	ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา

ความโดดเด่น

เป็นผู้มีความสามารถในการจัดการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา เน้นจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง นวัตกรรมการฝึกทักษะศิลปะโดยใช้ฐานการเรียนรู้ มีลักษณะเด่น คือ ได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกตัดสินใจ เผชิญสถานการณ์ เช่น กิจกรรมศิลปะกับธรรมชาติ กิจกรรมเสริมศักยภาพ กิจกรรมระดมความคิด กิจกรรมเพลินกับโลกศิลปะ

ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมีการอภิปรายซักถาม อีกทั้งยังได้ฝึกปฏิบัติในการคิดการแก้ปัญหา นับได้ว่ากิจกรรมศิลปะสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาในปัจจุบันนวัตกรรมการพัฒนาและฝึกทักษะศิลปะโดยใช้ฐานการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นได้กำหนดจากเนื้อหาสาระของหลักสูตร สาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ โดยมีเนื้อหาสาระที่ถูกต้อง เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละระดับชั้น และครอบคลุมตามหลักสูตร ความรู้ที่ปรากฏในคู่มือสามารถบูรณาการกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเฉพาะภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน เพื่อให้ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถบูรณาการไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสาระที่รับผิดชอบเชิงสร้างสรรค์ และนำไปสู่การปฏิบัติจริงตามขั้นตอนภายในคู่มือแต่ละเล่มแล้ว ผู้เรียนยังได้ฝึกทักษะการอ่านภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และฝึกการฟังเสียงภาษาจีนควบคู่ไป ด้วยการเรียนรู้จากเล่มนวัตกรรมแต่ละกิจกรรมและเรียนรู้ผ่านสื่อเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต จากแอปพลิเคชันต่าง ๆ ดังนั้นผู้เรียนจึงเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ได้ตามความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล เพราะเป็นสื่อที่ทันสมัย ในรูปแบบสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ e-book ที่สามารถเรียนรู้ผ่านสื่อได้หลายช่องทาง เช่น แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก สมาร์ทโฟน และ PC โดยผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ ได้บนเว็บไซต์ Facebook YouTube และ LINE

แนวคิด/เทคนิคการปฏิบัติงาน

ต้องการนำเทคนิคและกลวิธีการสอน นวัตกรรมที่สร้างมาพัฒนาความก้าวหน้าแล้วนำไปใช้กับนักเรียน เพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สูงขึ้น และต้องศึกษาหาความรู้เพื่อวางแผนพัฒนางานตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างสรรค์เทคนิควิชาการใหม่ ๆ โดยออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อนำมาพัฒนาวิชาชีพและนักเรียน โดยจัดให้ตั้งแต่ผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้เรียนต้องเรียนรู้ให้ครบถ้วนด้วย สมอง กาย ใจ และเรียนรู้ด้วยตนเองต่อเนื่องตลอดชีวิต ต้องการให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดสร้างแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยคิดว่าศิลปะจะเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานจริงตามสถานการณ์ให้มากยิ่งขึ้นไปตามช่วงชั้นปี จึงแก้ปัญหาโดยใช้นวัตกรรม “การพัฒนาและฝึกทักษะศิลปะโดยใช้ฐานการเรียนรู้” โดยจัดสื่อ ข้อมูล ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและให้ครูเป็นพี่เลี้ยง หรือนักเรียนแกนนำเป็นพี่เลี้ยงช่วยครูเป็นฐานให้นักเรียน ซึ่งส่งผลให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม สนุกทริยภาพ ความมีคุณค่า ดังนั้นกิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม พัฒนาระบบการรับรู้ทางศิลปะการเห็นภาพรวม ทำให้ครูสอนน้อยลง นักเรียนเรียนรู้เองมากขึ้น สามารถแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้น และสามารถค้นพบศักยภาพของตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพได้ ด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข ส่งผลให้เกิดผลสำเร็จที่สูงและดีขึ้นตามลำดับ

ผลงาน/รางวัลที่ปรากฏ

1. รางวัลชนะเลิศ ระดับดีเยี่ยม ประเภทครูผู้สอนสาระวิชาศิลปะ การประกวดผลงานวิจัยและนวัตกรรม/Best Practice โครงการโรงเรียนในฝัน ประจำปี 2560 ระดับประเทศ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. รางวัลระดับดีเยี่ยม หมวด 3 การมุ่งเน้นผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้นวัตกรรมเรื่อง “การพัฒนาและฝึกทักษะศิลปะโดยใช้ฐานการเรียนรู้” ในการประกวด BEIDQM Award ประจำปี 2560 ระดับประเทศ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. รางวัลชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง ระดับภาคใต้ รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ประจำปีการศึกษา 2560 ครูผู้สอนยอดเยี่ยม ระดับประถมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. รางวัลรองชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง ระดับชาติ รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ประจำปีการศึกษา 2560 ครูผู้สอนยอดเยี่ยม ระดับประถมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. ครูผู้สอนศิลปะ จนนักเรียนได้รับรางวัลการแข่งขันการประกวดผลงานศิลปะในระดับประเทศ และนานาชาติ กว่า 100 รางวัล

ประเภทผู้ประกอบการวิชาชีพครู

“ครูดอยผู้สอน STEM เพื่อนำไปใช้
ในชีวิตจริง และเสียสละอุทิศตนเพื่อชุมชน”

ประวัติและผลงาน

ชื่อ – สกุล	นายเสกสรร ศรีแสง อายุ 46 ปี
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
ประสบการณ์การทำงาน	18 ปี
สถานที่ปฏิบัติงาน	โรงเรียนบ้านห้วยหมึศรีสวัสดิ์ ตำบลเมืองแปง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
การศึกษา	ปริญญาตรี ค.บ. วิทยาศาสตร์ทั่วไป ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาศาสตร์ศึกษา ปริญญาเอก การสอนชีววิทยา

ความโดดเด่น

เป็นผู้ที่มีความมานะอดทน มุ่งมั่น ตั้งใจ ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความสุข และพัฒนาตนเองตามศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตของตนเองได้อย่างมีความสุข ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตลอดระยะเวลาที่รับราชการจนถึงปัจจุบันไม่เคยขอย้ายไปสถานที่อื่น ยังคงปฏิบัติหน้าที่โรงเรียนบ้านห้วยหมึศรีสวัสดิ์ ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่อยู่บนดอยสูง การคมนาคมไม่สะดวก และเสี่ยงภัย ตั้งใจที่จะอุทิศตนแก่เด็ก ๆ และชุมชน ปัจจุบันยังได้รับแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา อีกตำแหน่งด้วย

ด้านการจัดการเรียนการสอนไม่เน้นแค่ให้อ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่ยังดูแลนักเรียนเหมือนลูกหลาน ถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนและชุมชนให้รู้จักการใช้ชีวิต การช่วยเหลือตนเอง ทำอาหารกลางวันเอง ฝึกอาชีพ ทำขนม เย็บปักถักร้อย ทำการเกษตร ปลูกกาแฟ ทำน้ำพริกพริกไทย ทำไส้ฉั้ว (OTOP) พร้อมกับสอดแทรกและบูรณาการวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และหล่อหลอมความเป็นไทยให้แก่เยาวชน ชาวไทยภูเขา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

มุ่งให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ตามสภาพบริบทของชาติพันธุ์ เน้นความแตกต่างของแต่ละบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง พัฒนาผู้เรียนให้น้องมีความรู้ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์มาปฏิบัติ เพื่อพัฒนาตนเอง ให้เกิดทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ ควบคู่กับทักษะวิชาการ ครอบคลุมหลักองค์ 3 แห่งการศึกษา คือ พุทธศึกษา จริยศึกษา และหัตถศึกษา พร้อมกับสรุปองค์ความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติ จนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป จัดหาทุนให้นักเรียน และยังฝึกอาชีพให้นักเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนเขียนเรียงความ ส่งประกวดจนได้ทุนการศึกษามาเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนและให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าและความสำคัญของตนเองก่อนที่จะพึ่งพาแต่คนอื่น นอกจากนี้ยังให้ความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุข และการอนุรักษ์ป่าไม้บนความขาดแคลนและยากลำบากแก่คนในชุมชน เป็นที่พึ่งพิงและไว้วางใจตลอดจนความศรัทธาจากคนในชุมชน

แนวคิด/เทคนิคการปฏิบัติงาน

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน เรียนรู้อย่างมีความสุข และมีการพัฒนาตนเองรอบด้าน โดยใช้รูปแบบเทคนิควิธีการสอน ตลอดจนสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยดึงวิทยากรหรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่องทำให้ผู้เรียนและคนในท้องถิ่น เกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตนเอง ให้ความรู้ความสามารถของตนเองในการพัฒนาผู้เรียน จากโรงเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาให้มีผลสัมฤทธิ์ทัดเทียมกับโรงเรียนในพื้นที่ราบ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้จะบูรณาการ เรื่องวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อม เข้าไปหน่วยการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียน เกิดจิตสำนึก ห่วงแหนทรัพยากรธรรมชาติและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วม กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งระดับกลุ่ม ระดับเขต จนได้รับรางวัลต่าง ๆ

ผลงาน/รางวัลที่ปรากฏ

1. รางวัล “Moe AWARDS” สาขาเทิดทูนชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
2. รางวัลนำเสนอนิทรรศการการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นทักษะอาชีพโรงเรียนในเขตพื้นที่สูง และถิ่นทุรกันดาร ประจำปี 2560
3. ได้รับการคัดเลือกจาก ก.ค.ศ.เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โดยพิจารณาจากข้าราชการครูที่มีความประพฤติดี พุ่มเท เสียสละ และมีผลงานดีเด่น ประจำปี 2560
4. รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ครูผู้สอนยอดเยี่ยม ระดับประถมศึกษา กิจกรรมนักเรียน ด้านวิชาการ ประจำปี 2560
5. รางวัล “พระพหูสบัติ” ประเภท ครูผู้เสียสละด้านการศึกษา ประจำปี 2561
6. รางวัลครูสุดุดี ประจำปี 2561

ประเภท ผู้บริหารสถานศึกษา

**“นักพัฒนา นำการเปลี่ยนแปลง สืบสานวัฒนธรรม
ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สู่วิถีชีวิตจริง”**

ประวัติและผลงาน

ชื่อ – สกุล	นายพนม เข้มเงิน อายุ 55 ปี
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ
ประสบการณ์การทำงาน	31 ปี
สถานที่ปฏิบัติงาน	โรงเรียนวัดบ่อกรู “คุรุประชาสรรค์” 64 หมู่ 1 ตำบลบ่อกรู อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี 72120 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
การศึกษา	ปริญญาโทการบริหารการศึกษา

ความโดดเด่น

เป็นผู้มีความตั้งใจจริงในการทำงาน อุทิศตน อุทิศเวลาเพื่อราชการอย่างแท้จริง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในหลายๆ มิติ หลายๆ ด้าน จนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถหลายด้าน เป็นผู้มีความกล้าแสดงออกทางความคิดในที่สาธารณะ เพื่อก่อประโยชน์ส่วนรวม เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคมและองค์กรอื่น ๆ ตามวาระโอกาสต่าง ๆ เป็นผู้บริหารที่นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างจริงจังจนบังเกิดผลการปฏิบัติอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม มีความสามารถในการถ่ายทอดประสบการณ์ของความสำเร็จในการบริหารงานสู่ผู้บริหารคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ได้อย่างดี จนมีคณะศึกษาดูงานมาศึกษาดูงานทั่วทุกภาคของประเทศไทย ทำให้หลายโรงเรียนประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แนวคิด/เทคนิคการปฏิบัติงาน

ใช้แนวคิดและกระบวนการทำงานโดยยึดหลัก “จริงจัง จริงใจ จับใจ ใช้ข้อมูล” จริงจัง หมายถึง มีความตั้งใจจริง มุ่งมั่น ไม่ย่อท้อในการทำงาน จริงใจ หมายถึง มีความจริงใจต่องานและผู้ร่วมงาน ภายใต้อาณัติความความเข้าใจกัน จับใจ หมายถึง มีความคล่องตัว คล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง ใช้ข้อมูล หมายถึง ในการทำงานทุกอย่างต้องศึกษาข้อมูล ทำความเข้าใจข้อมูล เพื่อนำข้อมูล มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการทำงาน

ผลงาน/รางวัลที่ปรากฏ

- พ.ศ. 2554 โรงเรียนรางวัลพระราชทานระดับประถมศึกษา (ขนาดกลาง)
- พ.ศ. 2555
1. โรงเรียนรางวัลพระราชทานระดับก่อนประถมศึกษา (ขนาดเล็ก)
 2. โรงเรียนการพลเรือนดีเด่น (ครูทองคำ)
 3. ผู้ทำคุณประโยชน์ทางการศึกษาของ สกสค.
 4. เข็มทิศชูเกียรติผู้สร้างสรรค์คุณประโยชน์ต่อประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรี
 5. รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. Obec Award ภาคกลางภาคตะวันออก
- พ.ศ. 2559
1. โรงเรียนสุจริตพระราชทานด้านความโปร่งใส ระดับประถมศึกษาขนาดกลาง
 2. รางวัล ครูสุจริต
 3. เลขาธิการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดีเด่นของสมาคมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- พ.ศ. 2560 รางวัลชนะเลิศบริษัทสร้างการดี ระดับประถมศึกษา ระดับประเทศ

ประเภท ผู้บริหารสถานศึกษา

“ผู้นำการบูรณาการเชิงรุก มุ่งหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
นำความเป็นไทยสู่มาตรฐานสากล”

ประวัติและผลงาน

ชื่อ	นายโสภณ กมล อายุ 58 ปี
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ
ประสบการณ์การทำงาน	38 ปี
สถานที่ปฏิบัติงาน	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
การศึกษา	ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

ความโดดเด่น

เป็นผู้มุ่งมั่นปฏิบัติแต่ความดี มีความมุ่งมั่น ชยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ มุ่งมั่น และรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยยึดหลักประหยัด คุ่มค่า มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีจิตวิญญาณในวิชาชีพ มีความเชื่อมั่นและศรัทธา ต่ออาชีพครู รักษาเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นครู เห็นคุณค่าของวิถีชีวิตครู เป็นกัลยาณมิตรเป็นที่พึ่งพา และไว้วางใจของผู้ร่วมงาน ผู้ปกครองและชุมชน มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์งานใหม่ ๆ อยู่เสมอ เป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลงในการบริหาร มีการวางแผน คิดและทำงานอย่างเป็นระบบ เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการครองตน ครองคน และครองงาน

แนวคิด/เทคนิคการปฏิบัติงาน

เป็นผู้นำการใช้นวัตกรรมที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม โดยชุมชนมีส่วนร่วมหลากหลายตามวิถีไทย และวิถีพอเพียง สร้างนวัตกรรมขององค์กร นำความเป็นไทยสู่มาตรฐานสากล ด้วยการประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการพูดนำ ปฏิบัตินำ สะกิดให้คิด จุดประกายให้เกิดพลังของผู้นำผู้ตาม อย่างมีหลักการที่เป็นรูปธรรม จัดระบบงานให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์กร ใช้เทคนิคการบริหารและการนิเทศภายในให้ขวัญ กำลังใจ แก่ผู้ทำงาน กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานกำหนดจุดพัฒนา เลือกเป้าหมายที่ท้าทายและเลือกวิธีพัฒนาด้วยตนเอง สามารถพัฒนาศักยภาพตนเองให้เต็มกำลัง จนประสบความสำเร็จในด้านความเป็นผู้นำและสร้างผู้นำได้ในทุกระดับจนนำสถานศึกษาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง

ผลงาน/รางวัลที่ปรากฏ

พ.ศ. 2560 - 2561	1. รางวัลเครื่องหมายเชิดชูเกียรติครูสุคดี
2. สถานศึกษารางวัลพระราชทาน ประเภทสถานศึกษาขนาดใหญ่ปีการศึกษา 2560
3. โลโรงเรียนดีไม่มีอบายมุข
4. โลรางวัลชนะเลิศเหรียญทองระดับชาติ OBEC AWARD ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเรียนการสอน
5. รางวัลครูดีไม่มีอบายมุข
พ.ศ. 2559	1. เกียรติบัตรห้องสมุดโรงเรียนดีเด่น ขนาดใหญ่พิเศษ
2. เกียรติบัตร อย.น้อยดีเด่น
3. โลรางวัลสถานศึกษาปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดี
4. โลและประกาศนียบัตรโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 7

5. โลโรงเรียนดีเด่นด้านคุณธรรมจริยธรรม
 6. โลรางวัล เสมมา ปปส. ดีเด่น
 7. โลรางวัลสถานศึกษาดีเด่นด้านพลังงาน ระดับ 5 ดาว
 8. รางวัลยูวกาชาดดีเด่นประเภทผู้บริหารสถานศึกษาโลพระราชทาน
 9. โลรางวัล MOE AWARD ระดับดีเด่น
- พ.ศ. 2558
1. โลรางวัลชนะเลิศเหรียญทองระดับชาติ OBEC AWARD ด้านบริหารจัดการยอดเยี่ยม
 2. โลเชิดชูเกียรติ MOE AWARD ระดับดีเด่น ประจำปี 2558
- พ.ศ. 2557
- โลรางวัลผู้บริหารที่มีผลงานดีเด่น ประจำปี
- พ.ศ. 2554 - 2555
- รางวัลเหรียญลูกเสือ สดุดี ขั้นที่ 1 ของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

ประเภท ผู้บริหารการศึกษา

“ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง รวมพลังขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา
ด้วยนวัตกรรมกรณีพิเศษแบบสะท้อนคิด (Reflective Coaching Technique)”

ประวัติและผลงาน

ชื่อ	ว่าที่ร้อยตรีพนดล รักษ์แก้ว อายุ 55 ปี
ตำแหน่ง	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา วิทย์ฐานะชำนาญการพิเศษ
ประสบการณ์การทำงาน	32 ปี
สถานที่ปฏิบัติงาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13
	เลขที่ 2 หมู่ 3 ตำบลบางรัก อำเภอมืองตรัง จังหวัดตรัง 92000
การศึกษา	ปริญญาโท การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ความโดดเด่น

เป็นผู้มุ่งมั่นในการทำงานอย่างต่อเนื่อง อุทิศตน ก้มลงกาย ก้มลงใจ ในการทำงานให้แก่ราชการอย่างเต็มความรู้ ความสามารถ แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีคุณธรรมนำจิตใจ มีความเป็นกัลยาณมิตร มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์งานใหม่ ๆ อยู่เสมอ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารที่ทันสมัย มีการวางแผนการทำงานโดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยเชื่อว่าการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาเป็นตัวช่วยและกระตุ้นในการทำงาน เปรียบเหมือนเข็มทิศ คอยชี้แนะให้ก้าวเดินไปข้างหน้าได้อย่างอิสระและเหมาะสม

แนวคิด/เทคนิคการปฏิบัติงาน

มุ่งเน้นการทำงานโดยใช้กระบวนการ 5ร มีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมประเมิน ร่วมชื่นชม และร่วมรับผิดชอบ มีความรอบรู้ รู้จักตนเอง รู้จักงาน รู้จักคน มอบงานตามความสามารถ รู้จักเรียนรู้ให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน หากความรอบรู้ อยู่เสมอ มีความรวดเร็ว คิดเร็ว ตัดสินใจเร็ว บนพื้นฐานข้อมูลที่ถูกต้อง กระฉับกระเฉงว่องไว จะฉาน มอบหมายงานชัดเจน เจียบขาด มีเหตุมีผล มีคุณธรรม มีความจริงใจ ยิ้มแย้มเป็นมิตร เข้าถึงง่าย ยกย่องชื่นชมจากใจ ยืดหยุ่น ยืดความถูกต้อง ยึดหยุ่น ไม่โกรธง่าย ไม่มีอคติ ยุติธรรม และมีความรื่นรมย์ มาดต้องตา วาจาต้องใจ ภายในต้องเยี่ยม เปี่ยมใจก่อนจาก ประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในการแต่งกาย เอาใจใส่ รักใคร่ดูแลเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างดี

ผลงาน/รางวัลที่ปรากฏ

- พ.ศ.2558 เกียรติบัตรและเครื่องหมายเชิดชูเกียรติ “ครูสุคดี” ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของวิชาชีพทางการศึกษา
- พ.ศ.2558 รางวัลผู้มีผลงานดีเด่นประสบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ รางวัลอันทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ประเภทบุคคล สาขารองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ด้านบริหารจัดการยอดเยี่ยม เหรียญทอง ระดับชาติ
- พ.ศ.2559 รางวัลผู้มีผลงานดีเด่นประสบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ รางวัลอันทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ประเภทบุคคล สาขารองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ด้านบริหารจัดการยอดเยี่ยม เหรียญทองชนะเลิศ ระดับชาติ
- พ.ศ.2560 รางวัลผู้มีผลงานดีเด่นประสบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ รางวัลอันทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ประเภทบุคคล สาขารองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนยอดเยี่ยม เหรียญทองชนะเลิศ ระดับชาติ
- พ.ศ.2561 รางวัล MOE AWARDS ปีการศึกษา 2559 สาขาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ประเภทบุคคล จากกระทรวงศึกษาธิการ

ประเภท ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาอื่น (ศึกษานิเทศก์)

**“ผู้นำทางวิชาการ สร้างชุมชนวิชาชีพ
ร่วมคิด ร่วมทำ นำพาสู่ความสำเร็จ”**

ประวัติและผลงาน

ชื่อ – สกุล	นางนิตยาพร แซ่ตั้ง อายุ 45 ปี
ตำแหน่ง	ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
ประสบการณ์การทำงาน	23 ปี
สถานที่ปฏิบัติงาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ถนนริมแม่น้ำแม่กลอง ตำบลปากแพรก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี 71000
การศึกษา	การศึกษามหาบัณฑิต

จุดเด่น/ผลงานดีเด่น

ผู้นำทางวิชาการที่โดดเด่นในการสร้างครูผู้นำ ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือด้านวิชาการ แก่ครูปทุมวัย เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กปทุมวัย ให้คิด วิเคราะห์เป็น สร้างและพัฒนานวัตกรรม ที่จัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยใช้การวิจัยเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง นวัตกรรมต่าง ๆ เป็นแบบอย่างของการพัฒนางาน นิเทศได้ มีกระบวนการติดตาม ประเมินผล ให้ความช่วยเหลือ กลุ่มโรงเรียนที่รับผิดชอบจนผ่านการประเมิน ของ สมศ. ครบทุกโรง สร้างชุมชนวิชาชีพ เพื่อเผยแพร่ผลงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย และพัฒนานวัตกรรมกรณีศึกษาจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพ ดังนี้ 1) การพัฒนาชุดนิเทศฝึกปฏิบัติการ เรื่อง การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของเด็กปทุมวัย ด้วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ แบบโครงการ (Project Approach) 2) การพัฒนาชุดนิเทศ ฝึกปฏิบัติการ เรื่อง การจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น 3) รายงาน การติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา แบบมีส่วนร่วม : ก.ต.ป.น 4) การพัฒนากรณีศึกษา แบบเครือข่าย CSB ในการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของเด็กปทุมวัย ด้วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ ของครูปทุมวัย ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูและนักเรียน ได้รับรางวัล และเป็นที่ยอมรับของชุมชน

แนวคิด/เทคนิคการปฏิบัติงาน

เป็นผู้มุ่งมั่นในการทำงาน และมีความยินดีที่เป็นผู้ให้ มากกว่าเป็นผู้รับ มีความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน พร้อมให้คำปรึกษา ความช่วยเหลือในทุกเรื่อง อีกทั้งส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาการศึกษา โดยร่วมคิด พาทำ ร่วมกันยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มีการสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างความร่วมมือในการทำงานเพื่อนำพาไปสู่ความสำเร็จ

ผลงาน/รางวัลที่ปรากฏ

- พ.ศ. 2555 รางวัลหนึ่งแสนครูดี ประเภท วิชาชีพศึกษานิเทศก์ จากคุรุสภา
- พ.ศ. 2557 รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) เหรียญทอง ด้านศึกษานิเทศก์ยอดเยี่ยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ระดับชาติ
- พ.ศ. 2558 รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) เหรียญทอง ด้านศึกษานิเทศก์ยอดเยี่ยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านวิชาการ ระดับชาติ
- พ.ศ. 2558 รางวัล MOE AWARDS ผลงานระดับดีเด่น ประเภทโครงการ สาขา อนุรักษ์มรดกไทย
- พ.ศ. 2559 รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) เหรียญทอง ด้านศึกษานิเทศก์ยอดเยี่ยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านบริหารจัดการ ระดับชาติ
- พ.ศ. 2559 รางวัล ศึกษานิเทศก์ดีเด่น (Supervisor Award) ระดับเหรียญทองแดง ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษา 4.0

ตอนที่ 2

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

การศึกษา 4.0 จากปัญหาต่าง ๆ ของประเทศไทย เช่น เศรษฐกิจล้มเหลว การเมืองล้มเหลว สังคมล้มเหลว หรือทุก ๆ ปัญหาที่ล้มเหลวต่างก็โทษการศึกษา ล้มเหลว ไทยแลนด์ 4.0 เป้าหมายต้องการให้ประเทศไทย มีนวัตกรรมเป็นของตนเอง แต่หลักสูตรการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครูตอบสนองเป้าหมายของ ไทยแลนด์ 4.0 แล้วหรือยัง ทั้ง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงและปรับหลักสูตรมาตลอดกว่า 50 ปี **ถึงเวลาแล้วที่จะต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อตอบสนองการสร้างนวัตกรรมของประเทศ** โดยกระทรวงศึกษาธิการต้องเป็นผู้นำที่ต้องเดินไปพร้อมกับโรงเรียนที่เป็นหน่วยปฏิบัติโดยตรง ดังนี้

1

ต้องกำหนดนโยบายหรือออกกฎกระทรวง

นักเรียนต่อห้องต้องไม่เกิน 36 คน

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนอย่างจริงจัง ครูสามารถดูแลนักเรียนในการจัดกิจกรรมการสอนได้อย่างทั่วถึง จะออกข้อสอบอัตรานี้ ครูก็สามารถที่จะตรวจข้อสอบได้ในเวลาที่พอเหมาะ ไม่ใช่ นักเรียนห้องละ 50 คน ครูดูแลไม่ทั่วถึง ใครไม่สนใจ ครูจำเป็นต้องปล่อย ปัจจุบันอัตราการเกิดของประชากรน้อยมาก นักเรียนก็ลดลงทุกโรงเรียน ฉะนั้น โรงเรียนต้องรับนักเรียนได้อย่างเพียงพอ

4

ต้องนำสะเต็มศึกษา (STEM Education)

และ Active Learning เข้ามาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

คำว่า “สะเต็ม” หรือ “STEM” เป็นคำย่อจากภาษาอังกฤษของศาสตร์ 4 สาขาวิชา ได้แก่ วิทยาศาสตร์ (Science) เทคโนโลยี (Technology) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering) และคณิตศาสตร์ (Mathematics) หมายถึงองค์ความรู้วิชาการของศาสตร์ทั้งสี่ที่มีความเชื่อมโยงกันในโลกของความเป็นจริงที่ต้องอาศัยองค์ความรู้ต่าง ๆ มาบูรณาการเข้าด้วยกันในการดำเนินชีวิตและการทำงาน การจัดการเรียนการสอนของไทยเรา ครูผู้สอนจะสอนแยกส่วน เช่น สอนเคมี ก็เคมีล้วน ๆ ฟิสิกส์ ก็ฟิสิกส์ล้วน ๆ หรือคณิตศาสตร์ก็คณิตศาสตร์ล้วน ๆ ไม่เคยนำมาบูรณาการในชิ้นงาน หลักของนวัตกรรมทั้งหมดเกิดจากการบูรณาการของคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นส่วนใหญ่ แล้วจึงเกิดนวัตกรรมจนกลายเป็นเทคโนโลยี ต่อมา มีการนำเทคโนโลยีมาบูรณาการกับวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จึงเกิดนวัตกรรมใหม่ต่อยอดไปเรื่อย ๆ ทั้งนี้ โดยใช้กระบวนการทางวิศวกรรมในการสร้างนวัตกรรม

2

การจัดความพร้อมของโรงเรียน

หมายถึงโรงเรียนทั้งประเทศอย่างน้อยในทุกตำบลหรืออำเภอ หรือจังหวัด ต้องมีความพร้อมเท่าเทียมกัน ทั้งสื่อ อุปกรณ์ ครู อาคารสถานที่ ต้องมีความพร้อมเท่ากัน ไม่ให้เกิดการเปรียบเทียบถึงความแตกต่าง

3

หลักสูตรต้องมีการปรับปรุง

อาจจะหลักสูตรรายวิชา มีการยกระดับวิชา คอมพิวเตอร์วิชาเทคโนโลยี มาเป็นวิชาหลัก ไม่ใช่เป็นส่วนหนึ่งของวิชาการงานอาชีพ การเรียนเป็นรายวิชาจะมีข้อดี คือสามารถจะเปลี่ยนรายวิชาได้ทุกปี เป็นวิชาที่โรงเรียนสามารถจัดให้นักเรียนให้เรียนวิชาที่ทันยุคทันสมัยได้เลย ไม่กำหนดตายตัว

การสอนให้นักเรียนสร้างนวัตกรรมนั้น ต้องสอนให้นักเรียนรู้แบบโครงงานหรือการสร้างชิ้นงาน โดยในโครงงานหรือชิ้นงานนั้น นักเรียนต้องตอบได้ว่ามีคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือเทคโนโลยี เข้ามาเกี่ยวข้องอย่างไร ในอดีตการสร้างชิ้นงานของนักเรียนเราไม่เคยนำวิชา STEM เข้ามาบูรณาการ ตัวอย่างเช่น อดีตการหุงข้าวเป็นวิถีชีวิตประจำวัน แม่บอกให้กรอกข้าว 1 หรือ 2 กระป๋อง ใส่น้ำให้สูงจากข้าวสาร 1 ช้อน หรือแล้วแต่บางคนให้ท่วมหลังมือ การหุงข้าวใช้ไม้พินหรือถ่าน หุงข้าวสุกไม่ดิบ สามารถรับประทานได้เสร็จก็จบ แต่เราไม่เคยนำหลักคณิตศาสตร์เรื่องการตวง เรื่องปริมาตร หลักวิทยาศาสตร์ เรื่องความร้อน เข้ามาคิดในเรื่องการหุงข้าว ญี่ปุ่นนำหลักของ STEM มาใช้ในการหุงข้าว โดยใช้หลักของคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ เช่น เรื่องของปริมาตร การตวง เรื่องของความร้อน เรื่องของเวลา จนสามารถสร้างหม้อหุงข้าวไฟฟ้าได้สำเร็จ และมีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ เช่น กำหนดเวลา ในการหุงข้าว การอุ่นข้าว การต้มข้าว ฯลฯ

4 - ต่อ

หรือขอยกตัวอย่างในชีวิตจริง คนไทยมีการปรุงอาหารต่าง ๆ มากมาย ทั้งการทำแกงบ้าง ทำขนมบ้าง บางคนทำอร่อย บางคนทำไม่อร่อย ขึ้นอยู่กับฝีมือ การปรุงอาหารหรือขนม จะใช้ความเคยชินในการปรุง เช่น การเหาะน้ำปลา ใส่น้ำตาล ใส่เกลือ เป็นฝีมือเฉพาะคน แต่ถ้าเรานำหลัก STEM เข้ามาจับ ก็จะทำให้เกิดแฟรนไชส์ (Franchise) เป็นของตนเอง ฉะนั้นหลักสูตรต้องกำหนดให้นักเรียนต้องมีโครงงาน หรือชิ้นงานที่ตอบโจทย์ STEM ได้ ครูผู้สอนในกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการงานอาชีพ ต้องมีความรู้ในการนำ STEM มาบูรณาการในโครงงาน หรือชิ้นงานของนักเรียนได้ ส่วน Active Learning เป็นการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง สร้างชิ้นงานเป็นของตนเองได้จริง โดยงานเดี่ยวหรืองานกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ STEM ถ้าเป็นวิชาที่เป็นเนื้อหา นักเรียนสามารถที่จะสรุปนำเสนอผลงานของตนเองได้

5

ต้องสร้างตัวชี้วัดระดับบุคคลในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู

เพื่อจะทำให้ทราบจุดเด่นจุดด้อย ต้องพัฒนาครูเป็นรายบุคคล กระทรวงต้องการให้ครูเป็นอย่างไรที่กำหนดตัวชี้วัดมาประเมินในสิ่งที่ต้องการให้เป็น ปัจจุบันตอบไม่ได้ว่าครูแต่ละคนมีสิ่งที่จะต้องพัฒนาอะไรบ้าง จุดเด่นของครูมีอะไรบ้าง เช่น ต้องการให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน ก็ต้องสร้างตัวชี้วัดเพื่อประเมินครูว่ามีการใช้ได้หรือเปล่า เช่น กระทรวงมีนโยบายอย่างไรนโยบายจะสำเร็จหรือไม่ต้องกำหนดตัวชี้วัดของนโยบายนั้น ๆ ระดับโรงเรียนและระดับตัวบุคคลของแต่ละนโยบายถึงจะตอบโจทย์แห่งความสำเร็งนั้นได้

ไทยแลนด์ 4.0 เป็นสิ่งที่ดี ถ้าเป็นไปตามโมเดลนี้ ประเทศจะต้องมีนวัตกรรมเป็นของตนเองอย่างแน่นอน ฉะนั้น การศึกษา 4.0 เป็นส่วนหนึ่งของไทยแลนด์ 4.0 ที่จะนำพาไปสู่ความสำเร็จ จึงต้องอาศัยทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือ โดยเฉพาะครูต้องปรับการเรียนการสอนตามแนวทางสะเต็มศึกษา (STEM) และ Active Learning นำมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ การปฏิรูปการศึกษาต้องเน้นที่ห้องเรียน ติดตามพฤติกรรมการสอนของครูโดยสร้างตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนทุกโรงเรียนต้องมีมาตรฐานเดียวกัน ภายใน 10 ปี ประเทศไทยต้องมีนวัตกรรมเป็นของตนเองอย่างแน่นอน

ครุฑมิตินาไทย ร่วมสืบสานอนุรักษมรดกไทย

มรดกไทย คืออะไร

มรดกไทย คือ มรดกทางวัฒนธรรมที่แสดงออกถึงความเป็นชาติ อันได้แก่ โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ โบราณสถาน วรรณกรรม ศิลปหัตถกรรม นาฏศิลป์ และดนตรี ตลอดจนถึงการดำเนินชีวิต และคุณค่าทางประเพณีต่างๆ อันเป็นผลผลิตร่วมกันของผู้คนในแผ่นดินในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา

ในการนี้เพื่อเทิดพระเกียรติและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจและพระราชจริยวัตรทางด้านศิลปวัฒนธรรมไทย ทรงเป็นต้นแบบการอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ ให้ยั่งยืนตกทอดถึงลูกหลานไทย คณะรัฐมนตรีซึ่งมี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2528 ประกาศให้วันที่ 2 เมษายน ของทุกปี วันพระราชสมภพในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็น “วันอนุรักษ์มรดกไทย” รวมณรงศ์สร้างความรู้ความเข้าใจ ความสำนึกรัก และหวงแหนในมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ พร้อมเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการธำรงรักษามรดกอันล้ำค่าของชาติ

การอนุรักษ์มรดกไทย ควรจัดให้มีการศึกษาศิลปวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมท้องถิ่น ที่กระจัดกระจายในพื้นที่ต่าง ๆ ผนึกรวมให้เป็นองค์ความรู้ สร้างความเข้าใจในความหมาย ความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรม รากฐานของการดำเนินชีวิต ประชาชนจักได้เห็นคุณค่า สร้างทัศนคติ และความมั่นใจในการปรับเปลี่ยน การมีส่วนร่วม ส่งเสริม สนับสนุนให้วัฒนธรรมเป็นสมบัติของทุกคน ปลุกฝังค่านิยมที่ดีงามให้เด็กและเยาวชนร่วมเป็นพลังอนุรักษ์และสืบทอดให้ศิลปวัฒนธรรมของชาติ ขนบธรรมเนียม ประเพณีไทย ยั่งยืนตลอดไป

ภูมิปัญญาไทย คือ องค์ความรู้ ความสามารถและทักษะของคนไทย อันเกิดจากการสั่งสม ประสบการณ์ผ่านกระบวนการเรียนรู้ ที่เลือกสรร ประยุกต์ พัฒนาและถ่ายทอดสืบต่อกันมา ทั้งการเรียนรู้ การจัดการ การแก้ปัญหา และปรับตัวเพื่อดำเนินชีวิต และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมมรดกไทย เพื่อสืบสานให้ถึงเยาวชนรุ่นลูกหลาน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี ในขณะนั้น หน่วยงานรับผิดชอบการจัดทำนโยบายและแผนการศึกษาของชาติ จัดทำนโยบายส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อนำภูมิปัญญาเข้าสู่การศึกษาของชาติ ได้รับมติเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2542 มุ่งให้ภูมิปัญญา เป็นฐานสำคัญของการเรียนรู้คุณค่าความเป็นไทย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางการศึกษาของชาติ มีการศึกษาวิจัย ประมวลคลังข้อมูลภูมิปัญญา ยกย่องและเชิดชูเกียรติ “ครูภูมิปัญญา” เพื่อสนับสนุน การถ่ายทอดองค์ความรู้ในการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกระบบ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในปัจจุบันได้สรรหา คัดเลือก และ ประกาศยกย่องครูภูมิปัญญาไทย ชุมทรัพย์แห่งปัญญา ที่มีความรู้ความชำนาญในด้านใดด้านหนึ่ง 9 ด้าน ได้แก่ ด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษา และวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี และด้านโภชนาการ เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอด ความรู้ความชำนาญในการศึกษาในทุกภูมิภาค ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2544 – 2561 จำนวน 9 รุ่น รวม 503 คน

ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 1 ถึง รุ่นที่ 9 ได้ถ่ายทอดความรู้ ความเชี่ยวชาญ ผ่านกระบวนการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย แก่ผู้เรียนที่มีภูมิลำเนาในภูมิภาคอันเป็นที่พัก หลายท่านได้ร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นกับสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวความคิดขององคมนตรี ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย ที่กล่าวในพิธีมอบเครื่องหมายเชิดชูเกียรติครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 7 เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2554 ว่า “ครูภูมิปัญญาไทย มีความสำคัญต่อประเทศชาติเหมือนสะพานเชื่อมความรู้และประสบการณ์ของบรรพบุรุษมาสู่ปัจจุบันและอนาคต ควรจะนำองค์ความรู้และประสบการณ์ของครูภูมิปัญญาไทยเข้าอยู่ในหลักสูตรท้องถิ่นตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้เด็กไทยได้เรียนรู้ถึงภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาตะวันตกหรือสากล จะทำให้เกิดการต่อยอด พัฒนาสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้แก่ชีวิตของคนยุคใหม่ได้”

การถ่ายทอดองค์ความรู้ของครูภูมิปัญญาไทย ดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนานวัตกรรม องค์ความรู้และรูปแบบการถ่ายทอดให้ทันกับยุคสมัย ศูนย์การเรียนรู้เป็นรูปแบบหนึ่งที่ได้รับการจัดตั้งเพื่อเผยแพร่ ถ่ายทอดผลงานกระบวนการดำเนินงานครูภูมิปัญญา นักเรียน นักศึกษา นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศสนใจเข้าเรียนรู้ฝึกงานในมิติต่าง ๆ

ครูภูมิปัญญาไทย ในฐานะผู้อนุรักษ์และตระหนักในคุณค่ามรดกภูมิปัญญาไทย สืบสานสร้างสรรค์ และพัฒนามรดกของชาติได้รับเกียรติคุณเป็น ครูศิลป์ของแผ่นดิน (The Master Artisans of Thailand) จากศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) The Support Arts and Crafts International Centre of Thailand : SACICT) ผู้รวบรวมองค์ความรู้ครูช่างหัตถศิลป์ เผยแพร่ และถ่ายทอดแก่ลูกหลานไทย มรดกภูมิปัญญาสร้างความสนใจต่ออารยประเทศให้สนใจเรียนรู้กระบวนการคิด การสร้างสรรค์ สื่อสารผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เช่นเดียวกับศิลปินแห่งชาติ ผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะอันทรงคุณค่าและแสดงศักดิ์ศรีของชาติ ดังที่ครูภูมิปัญญาไทยหลายท่านได้รับการยกย่องในฐานะผู้สืบสานอารยธรรม ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติไทย สร้างแรงบันดาลใจให้เด็กเยาวชน และผู้สนใจร่วมต่อยอดอนุรักษ์และพัฒนางานศิลปหัตถกรรมให้ดำรงคงอยู่ตลอดไป

ครูบัวซอน ถนอมบุญ ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 1 ด้านภาษาและวรรณกรรม ร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูและถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมล้านนา ทั้งการขับชอ (บัวซอน เมืองพร้าว) แต่งบทชอที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งเชิงศาสตร์และศิลป์ของบทกวีพื้นบ้านล้านนาแก่เยาวชนรุ่นหลัง มีบทประพันธ์ที่ให้ข้อคิดคติธรรม สอดแทรกความบันเทิง สนุกสนาน ที่สร้างสรรค์ สืบทอดศิลปะการแสดงขับชอและวรรณกรรมล้านนา แม่ครูได้รับการยกย่องเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขากาพย์พื้นบ้าน-การขับชอ ในปีพุทธศักราช 2555

ครูสำเนียง ผดุงศิลป์ ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 2 ด้านศิลปกรรม (การทำหัวโขน) ด้วยกรรมวิธีโบราณผสมผสานภูมิปัญญาสมัยใหม่ริเริ่มนำกระดาษสาเป็นวัสดุแทนงูปูนในอดีต ประยุกต์สีให้มีสีสันสดใส มีความคงทน เผยแพร่และถ่ายทอดศิลปะการทำหัวโขน ทั้งการเป็นวิทยากร จัดทำสื่อการทำหัวโขนและเปิดบ้านเป็นแหล่งเรียนรู้ศิลปะการทำหัวโขน

ครูเสน่ห์ แจ่มจิรารักษ์ ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 3 ด้านศิลปปะการทำตะลุ่ม พานแว่นฟ้า ผู้สืบสานศิลปปะการทำตะลุ่ม พานแว่นฟ้า ของตระกูลให้คงอยู่ โดยอนุรักษ์กรรมวิธีการทำแบบดั้งเดิมงานศิลปะชั้นสูงของแผ่นดินภูมิปัญญาของ บรรพบุรุษจากอยุธยา สอนและถ่ายทอดวิธีจัดทำหุ่นตะลุ่ม พานแว่นฟ้า เติบย และการฝังมุกให้แก่ผู้เรียนในสถานศึกษา ครูได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้ปฏิบัติงานในสำนักพระราชวัง ฝายบูรณะราชภัณฑ์

ครูกิตติทัต ศรวงค์ ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 8 ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (การแกะรูปหนังตะลุง) เกิดในครอบครัวช่างแกะหนังตะลุง รู้และเชี่ยวชาญในการแกะตัวหนังตะลุงทั้งรูปแบบโบราณที่เรียนรู้จากบิดาและรูปแบบที่ปรับเปลี่ยนตามยุคสมัย ได้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ "หอศิลป์หนังตะลุง" เพื่อสืบทอดรูปแบบ เทคนิคการทำหนังตะลุง จัดกิจกรรมสาธิตการร่าง การตอก การแกะ การระบายสี การเล่นเครื่องดนตรีประกอบการแสดงหนังตะลุง รวมทั้งฝึกสอน ปฏิบัติจริงแก่เยาวชนและผู้สนใจด้วยจิตสำนึกเพื่อรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ครูจามา เนียนไรสง ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 9 ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (หม่อนไหมครบวงจร) ผู้เชี่ยวชาญเทคนิคการปลูกหม่อน เลี้ยงไหม สาวไหม ฟอกย้อมเส้นไหม การมัดหมี่ ทอผ้าไหม รวมทั้งการตลาด และจำหน่ายผ้าไหม ครูเป็นแกนนำกลุ่มเกษตรกร ถ่ายทอดความรู้ให้สถานศึกษา ชุมชนอย่างต่อเนื่อง เปิดบ้านเป็น แหล่งเรียนรู้หม่อนไหมครบวงจร เป็นที่ยอมรับของชุมชน ได้รับการยกย่องเป็นครูช่างศิลปหัตถกรรม และเกษตรกร ดีเด่นแห่งชาติ

ครูสมสมัย เขาเหิน ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 9 ด้านอุตสาหกรรม และหัตถกรรม (การทำทองสุโขทัย) ผู้รักษาศิลปะ ได้รับการถ่ายทอดวิชา ช่างทองจากบิดา งานทองสุโขทัยเป็นงานหัตถกรรมที่ใช้ฝีมือและ เวลาได้รับการยกย่องเป็น “ครูศิลป์ของแผ่นดิน” สาขาช่างทองสุโขทัย ร่วมถ่ายทอดความรู้และเทคนิคให้วิทยาลัยกาญจนาภิเษก จ.นครปฐม ซึ่งบรรจุรายวิชาเทคนิคการทำทองลายโบราณสุโขทัย ในหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และชั้นสูง (ปวส.) รับการฝึกงาน ขั้นตอนการทำทองโบราณให้สถาบันอุดมศึกษา รวมทั้ง ถ่ายทอดวิชา ความรู้ให้ชุมชนพื้นบ้านทำชัย

การอนุรักษ์มรดกไทยของครูภูมิปัญญาไทย มีลักษณะเป็นการเรียนรู้ ร่วมกัน (Collaborative Learning) เป็นการผสมผสานการเรียนรู้ระหว่าง ระบบในห้องเรียนกับการเรียนรู้ผ่านภูมิปัญญา สร้างความกระตือรือร้นและ ตื่นตัวให้ผู้เรียน เกิดแนวคิดสร้างสรรค์ มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ ของตนเองของท้องถิ่น เข้าใจและร่วมเป็นส่วนหนึ่งต่อความสำคัญของ ครูภูมิปัญญาไทย เกิดเครือข่ายการจัดการความรู้จากครูภูมิปัญญาไทย ได้ร่วมอนุรักษ์และสืบสานมรดกศิลปวัฒนธรรมไทยต่อไป

โรงเรียนดี โครงการเด่น

ดร. วิทยา ศรีชมภู

การพัฒนานวัตกรรมการใช้รูปแบบ 7G + S MODEL เพื่อพัฒนางานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

โรงเรียนบ้านทุ่งน่านางหรง “เพ็ญชาติอุปถัมภ์”

สวัสดีครับ ท่านผู้อ่านที่รัก โรงเรียนดี โครงการเด่นฉบับนี้ เสนอนวัตกรรม “การพัฒนานวัตกรรมการใช้รูปแบบ 7G + S MODEL เพื่อพัฒนางานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน” จากโรงเรียนบ้านทุ่งน่านางหรง “เพ็ญชาติอุปถัมภ์” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จัดทำโดย นางวิษัญญา บุญทวี ผู้อำนวยการพิเศษ และคณะครูผู้ร่วมพัฒนาผลงานนวัตกรรม เพื่อให้สถานศึกษาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างยั่งยืน และมีรูปแบบการบริหารจัดการที่มีความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ โดยใช้หลักของคุณธรรม จริยธรรม หลักการปฏิบัติจากประสบการณ์จริงร่วมกับยุทธศาสตร์ 5 มาตรการ ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษา ด้านการเฝ้าระวัง และด้านการบริหารจัดการ กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ และมาตรการ 4 ประสาน 2 คำ โดยใช้ร่วมกับหลักการของเดมมิ่ง หรือวงจร PDCA ในการบริหารงาน

โดยมีองค์ประกอบของนวัตกรรม ดังนี้ Good Survey สำรวจข้อมูลที่ดี Good Observe การเฝ้าระวังที่ดี Good Participation การมีส่วนร่วมที่ดี Good Activity กิจกรรมที่ดี Good Practice หลักปฏิบัติที่ดี Good Attitude ทักษะคิดที่ดี Good Student นักเรียนที่ดี และ Success ความสำเร็จ ซึ่งมีตัวแปรต้น ได้แก่ การใช้รูปแบบ 7G + S MODEL เพื่อพัฒนา งานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน และตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา

จากการการพัฒนานวัตกรรมการใช้รูปแบบ 7G + S MODEL เพื่อพัฒนางานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ตามขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

พบว่า ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่าการพัฒนางานสถานศึกษาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีความจำเป็น เนื่องด้วยนวัตกรรมการพัฒนางานสถานศึกษา ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจะเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนเห็นโทษของยาเสพติด กระตุ้นให้นักเรียนตระหนักในโทษของสิ่งเสพติด ทำให้นักเรียนทราบถึงสถานการณ์เสี่ยงที่จะทำให้นักเรียนเข้าไปใกล้กับสิ่งเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายมากขึ้น โดยรูปแบบและกิจกรรมการพัฒนางานสถานศึกษาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดควรจะเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงโทษภัยของยาเสพติด เป็นกิจกรรมเน้นทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายให้นักเรียนได้พบปะพูดคุยกับบุคคลที่มีประสบการณ์จริงในเรื่องนั้นๆ ซึ่งโรงเรียนควรจัดโครงการ/กิจกรรมที่เน้นการให้ความรู้แก่นักเรียน เช่น โครงการสถานศึกษาสีขาว โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการกระตุ้นและปลูกฝังการทราบถึงโทษของสิ่งเสพติด รวมทั้งโรงเรียนควรร่วมมือกับการปกครองส่วนท้องถิ่นทุกหน่วยงาน สถานีดำรวจภูธรลาดหญ้า วัด ภาครัฐเอกชนภายในท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมต่างๆ

ผลการพัฒนาวัตกรรม

นวัตกรรมการใช้รูปแบบ 7G + S MODEL เพื่อพัฒนางานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา อย่างยั่งยืน มีองค์ประกอบดังนี้ คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย รูปแบบและแนวทางในการพัฒนา ขอบข่ายเนื้อหา และการวัดผลประเมินผล จากนั้นตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรม ด้านความสอดคล้อง และความเหมาะสมขององค์ประกอบ ของนวัตกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญมีความความสอดคล้องและความเหมาะสม

สรุปคือ ทุกประเด็นมีความความสอดคล้องและความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ โดยผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำปรับการออกแบบนวัตกรรมการสอนให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น การออกแบบกิจกรรมให้เหมาะกับนักเรียน และเอกสารทุกฉบับให้ตรงกันกับนวัตกรรมการใช้รูปแบบ 7G + S MODEL เพื่อพัฒนางานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ผลการทดลองใช้นวัตกรรม

จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 30 คน ของการทดลองใช้นวัตกรรม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60 และดำรงตำแหน่ง ครู และ ผู้ปกครอง ร้อยละ 16.67 โดยผลการประเมินระดับความพึงพอใจของนวัตกรรม การใช้รูปแบบ 7G + S MODEL เพื่อพัฒนางานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างยั่งยืนในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 2.91$, S.D. = 0.29) และเมื่อพิจารณาตามรายประเมิน พบว่า เรื่องที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ สามารถใช้งานได้ดีกับการเรียนการสอนในชีวิตจริง อยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 3.00$, S.D. = 0.00)

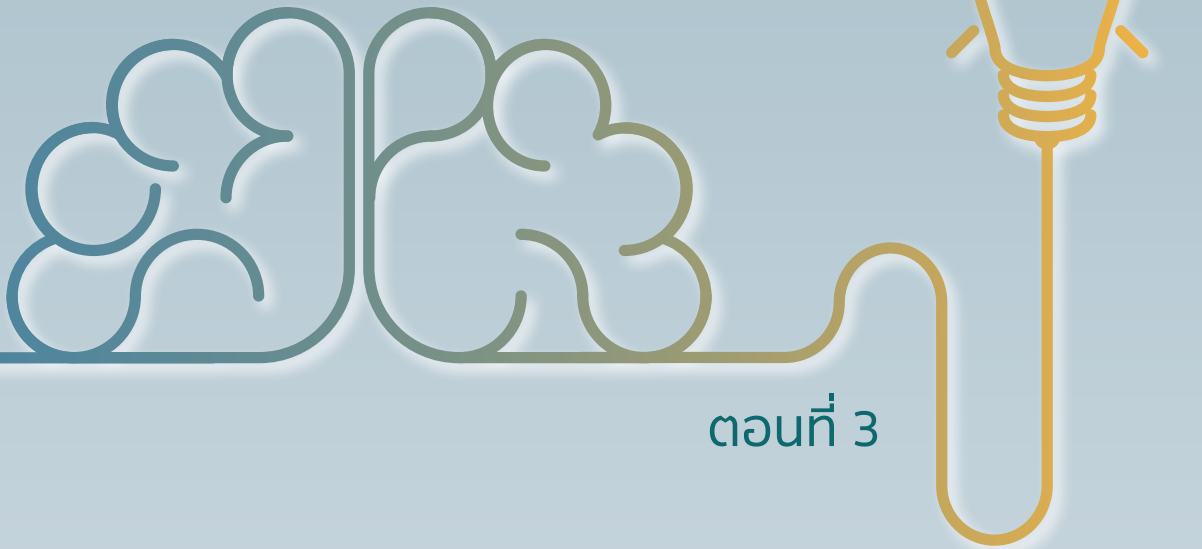
ผลการประเมินผลและปรับปรุงนวัตกรรม

จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 110 คนแต่เนื่องจากได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 104 ฉบับ พบว่า คิดเป็นร้อยละ 94.55 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 46.15 และมีตำแหน่งเป็นนักเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.46 โดยระดับความพึงพอใจของการใช้รูปแบบ 7G + S MODEL เพื่อพัฒนางานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างยั่งยืนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.46) และเมื่อพิจารณาตามรายเนื้อหา พบว่า เรื่องที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.88$, S.D. = 0.46)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า รูปแบบการบริหารจัดการจะมีบทบาทอย่างยิ่งในการพัฒนานักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ให้มีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง โดยนวัตกรรมการใช้รูปแบบ 7G + S MODEL เพื่อพัฒนางานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างยั่งยืนนั้น จะช่วยพัฒนาทั้งคุณภาพทางความคิด คุณภาพชีวิต คุณภาพการเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนใช้ชีวิตในการเรียนได้อย่างมีความสุข มีประสบการณ์ตรง และห่างไกลจากสิ่งเสพติดและอบายมุขทุกชนิด

การพัฒนาสู่ความเป็นครูมืออาชีพ ด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตอนที่ 3

Lunyk-Child and others (2001) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองนั้นมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. เป็นผู้ริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เรียนรู้ด้วยความอยากรู้ สามารถกำหนดความต้องการและเป้าหมายในการเรียน เลือกวิธีการเรียน สื่อและแหล่งการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมทั้งกับตนเอง สภาพแวดล้อม และเนื้อหาสาระของการเรียนรู้
2. มีการควบคุมตนเอง หมายถึง เป็นคนที่มีความรับผิดชอบ สามารถทำให้การเรียนรู้ของตนเองบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดได้ สามารถวางแผนจัดการให้สามารถดำเนินการเป็นไปตามแผน มีการประเมินและสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเองเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเอง และเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง
3. เป็นผู้ที่มีกระบวนการเรียนรู้ที่จะสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้มีแนวทางในการเรียนรู้เป็นของตนเองอย่างเด่นชัดที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย สามารถแสวงหาแหล่งข้อมูลและรู้จักใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูลเพื่อการสืบค้นหาความรู้

แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตสู่การเป็นครูมืออาชีพ

การที่บุคคลแต่ละคนจะสามารถพัฒนาตนเองให้สามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองได้นั้น ในทัศนะของผู้เขียน บทความเห็นว่าต้องเริ่มต้นที่ ขั้นต่ำ คือความพึงพอใจ ความต้องการ กระจายใคร่รู้ ในการที่จะเรียนรู้ หากเป็นศัพท์ ที่เรียกโดยทั่วไปนั่นก็คือแรงจูงใจในการเรียนรู้ นั่นเอง ซึ่งแรงจูงใจที่มีอำนาจในการเรียนรู้ของบุคคลนั้นต้องเป็นแรง จูงใจภายนอกก่อน เพื่อเป็นสิ่งล่อให้เกิดแรงจูงใจภายในที่จะเรียนรู้ (Mayhew, Wolniak, and Pascarella, 2008)

การพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยตนเองสู่การเป็นครูมืออาชีพสามารถดำเนินการได้ดังนี้ (Fenwick, 2001; Keller, n.d; Margaret and others., 2010)

1. กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการคิดและตัดสินใจของบุคคล เพื่อตอบตนเองว่าตนเองนั้นต้องการเรียนรู้ อะไร และมีเป้าหมายในการเรียนรู้ไปเพื่ออะไร เช่น ครูอาจตอบตนเองว่ามีความต้องการที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับ ภาษาที่ใช้ในการทักทายกันในกลุ่มประเทศของอาเซียน โดยมีเป้าหมายในการเรียนรู้คือตนเองสามารถทักทาย เป็นภาษาของชาติต่าง ๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียนได้ และที่สำคัญคือต้องการนำความรู้ที่ได้มาจัดการเรียนรู้ ให้แก่นักเรียนของตนเอง
2. วางแผนการเรียนรู้ เมื่อบุคคลกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ได้แล้ว บุคคลต้องมีการวางแผนในการเรียนรู้ ของตนเอง เช่น การเลือกวิธีการเรียนรู้ การเลือกแหล่งการเรียนรู้ ดังเช่น ในการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการ ทักทายกันในกลุ่มประเทศของอาเซียน ครูอาจเลือกการเรียนรู้จากสื่อที่เป็นการรวบรวมคำทักทายกันใน กลุ่มประเทศของอาเซียนก็ได้ นอกจากนี้ยังสามารถแสวงหาเครือข่ายหรือบุคคลที่สามารถเป็นพี่เลี้ยง ในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองในประเด็นที่สนใจได้ด้วยเช่นกัน
3. ดำเนินการตามแผนที่กำหนด ในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งหมดจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากครูไม่ดำเนินการ ตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนด หากครูต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการทักทายกันในกลุ่มประเทศของอาเซียน แต่ครูก็ไม่ดำเนินการใด ๆ การเรียนรู้ของครูก็คงไม่เกิดไม่บรรลุผล หรือที่มีคำพูดที่ว่า “เลิรน์นิ่ง” ก็คือการนิ่งสนิท ไม่มีการเรียนรู้ใด ๆ ทั้งสิ้น
4. การประเมินเพื่อสะท้อนปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเอง หากครูต้องการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง ครูก็ควรที่จะประเมินเพื่อสะท้อนปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อพิจารณาว่าอะไรคือสิ่งที่ได้เรียนรู้ตามเป้าหมาย ที่กำหนดแล้ว หรืออะไรคือสิ่งที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย หากจะดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ครูควรทำอะไร ดังเช่น ครูต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการทักทายกันในกลุ่มของประเทศอาเซียน จากสื่อที่ดี หากครูมีโอกาสนพบกับคนชาติอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียนก็ควรทักทายเขาเป็นภาษาประจำของ แต่ละชาติแต่ละภาษาเพื่อดูว่าสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้นั้นบรรลุผลมากน้อยเพียงใด เป็นต้น

ข้อคิดปัจฉิมบท

ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ครูสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตนั้น คือ ครูต้องมีความมุ่งมั่น ตั้งใจเห็นความสำคัญของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ครูต้องมีกระบวนการเรียนรู้ เช่น การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ครูต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมาย วางแผนในการเรียนรู้ และเลือกตัดสินใจที่จะใช้ข่าวสารข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ และมีประโยชน์ต่อตนเอง ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ สามารถพัฒนาให้เกิดในแต่ละบุคคลได้ หากทุกอย่างอยู่ที่ความตั้งใจ ดังคำกลอนที่ท่านหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้ให้ไว้เพื่อเป็นคติเตือนใจที่ว่า

กล้วยไม้มีดอกช้า	จันใด
การศึกษาเป็นไป	เช่นนั้น
แต่ดอกออกคราวไร	งามเด่น
การศึกษาปลูกปั้น	เสร็จแล้วแสนงาม

ครูไม่ใช่มีบทบาทเป็นเพียงผู้ถ่ายทอดหรือ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเท่านั้น
ในขณะเดียวกันครูก็ต้องมีการเรียนรู้
เพื่อการพัฒนาตนเองด้วย
เพื่อการเป็นครูมืออาชีพ

การศึกษา 4.0: พัฒนาการศึกษาอย่างไรไม่ให้สูญเปล่า

การศึกษา 4.0 นั้นถือว่าผู้เรียนทุกคนอยู่ในยุคห้องเรียนดิจิทัล การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่เน้นแบบออนไลน์เพื่อสร้างความสะดวกสบายและการเข้าถึงแก่นสาระได้มากยิ่งขึ้น แต่หาหรือไม่ว่าการที่ผู้เรียนจะเข้าถึงแก่นแท้ขององค์ความรู้อย่างแท้จริงในปัจจุบันนั้นอาจจะต้องผ่านกระพี้ของเทคโนโลยีสารสนเทศเสียก่อน โดยการก้าวกระโดดทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและความคิดสร้างสรรค์นั้นจึงกลายเป็นสิ่งที่จำเป็นในชีวิตประจำวันอย่างมาก

เดี๋ยวนี้อะไร อะไร ก็ “การศึกษา 4.0” ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของ “อุตสาหกรรม 4.0” เราใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลมากำหนดแม่บทของการศึกษาชาติเพื่อสำหรับอนาคตของการเรียนรู้แบบผสมผสานกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตั้งแต่การเรียนรู้ในวัยเด็กไปจนถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในสถานที่ทำงานเพื่อการเรียนรู้อย่างไม่สิ้นสุดพร้อมทั้งประยุกต์เข้ากับบทบาทในทุกมิติของสังคมโลก อนาคตของการศึกษาจึงเป็นวิสัยทัศน์ใหม่สำหรับครูผู้สอนและผู้เรียนทุกคน สำคัญมากที่ต้องรู้ว่าทำไมผู้เรียนถึงต้องมีความรู้หรือทักษะอะไรบ้าง จากนั้นจะหาสิ่งเหล่านั้นได้ที่ไหน อย่างไร โดยครูผู้สอนแทนที่จะพยายามอัดสิ่งต่าง ๆ ลงบนหัวของผู้เรียนอย่างเต็มที่แต่ในทางกลับกันครูผู้สอนจะคิดกระบวนการเรียนรู้แนวใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่ซ้ำใคร ที่จะทำอย่างไรก็ได้ ทุกวิถีทาง ที่จะให้ผู้เรียนขนขวายหาความรู้ด้วยตนเองหรือสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

การเข้าสู่ Thailand 4.0 ประเทศไทยต้องมีการสร้างนวัตกรรมเป็นของตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาต่างชาติเหมือนแต่ก่อน ซึ่งเป้าหมายสำคัญของ Thailand 4.0 คือ การขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่ “มั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน” ดังนั้นคนหรือทรัพยากรมนุษย์นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและมีความจำเป็นมากที่สุดเพราะเป็นแหล่งความรู้และกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ โดยระบบการศึกษาของประเทศจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนและก้าวสู่ “การศึกษา 4.0” อย่างแท้จริง เช่นเดียวกัน เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิต ในแวดวงการศึกษาได้มีการกล่าวถึงการก้าวสู่ยุค “การศึกษา 4.0” กันอย่างกว้างขวาง และมีความตื่นตัวเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการเร่งดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้กับเด็กไทย เพื่อการก้าวเข้าสู่ยุค 4.0 ได้อย่างเป็นรูปธรรมในหลาย ๆ ด้าน นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ อธิบายว่า การศึกษาในยุค 4.0 ไม่ใช่เป็นเพียงการให้ความรู้กับคนหรือผู้เรียนเท่านั้น แต่เป็นการเตรียมมนุษย์ให้เป็นมนุษย์ นั่นหมายความว่า ในการเรียนรู้ใด ๆ ก็ตาม นอกจากความรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับแล้ว ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิตไปด้วย ดังนั้นสถาบันการศึกษาและครูผู้สอนต้องจัดการศึกษาไปในทิศทางเชิงสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น โดยการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ เมื่อใดที่ผู้เรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้ และคิดว่าสิ่งใดที่ยากสิ่งนั้นยิ่งท้าทาย นั่นแสดงว่าการยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติประสบความสำเร็จแล้ว ในบทความนี้ ผู้เขียนขอนำเสนอประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ “การพัฒนาการศึกษาในยุค 4.0 เพื่อไม่ให้เสียเปล่า” โดยแยกหัวข้อให้เห็นชัดเจน ดังนี้

1) การเปลี่ยนบทบาทของครูผู้สอน

บทบาทของครูเปลี่ยนไปจากบทบาทของครูผู้สอนให้เป็นผู้ให้คำปรึกษา โค้ช กระบวนกร ผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ และที่ปรึกษา ห้องเรียนที่ออกแบบมาสำหรับครูผู้สอนที่อยู่หน้าห้องเรียนเท่านั้น แต่ตอนนี้อาจต้องการการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนสามารถกำกับตนเองจากการทำงานบนอุปกรณ์ส่วนบุคคล เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยให้ครูผู้สอนสามารถสร้างสื่อการเรียนรู้แบบโต้ตอบ แบบมีส่วนร่วม และมีความยืดหยุ่นในรูปแบบดิจิทัล และมัลติมีเดียที่หลากหลายขึ้นพร้อมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในแบบออนไลน์

2) การเรียนรู้เสมือนจริง

เทคโนโลยีเสมือน (Augmented) และเสมือนจริง (VR) ช่วยให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับทฤษฎีอย่างมืออาชีพ โลกเหล่านี้อนุญาตให้ครูผู้สอนนำเอาผู้เรียนไปยังสถานที่จริง เช่น จากการไปเที่ยวชมกำแพงเมืองจีน หรือแม้แต่ชมงานศิลปะที่มีชื่อเสียงระดับโลกในพิพิธภัณฑ์ของประเทศฝรั่งเศส นี่สามารถทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ไกลกว่าการบรรยายในชั้นเรียน เทคโนโลยีดังกล่าวได้นำไปสู่การลดลงเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โดยไม่มีผลกระทบกับผลลัพธ์ของการเรียนรู้

3) มีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้

ทุกวันนี้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนในหลักสูตรหรือโปรแกรมการสอนออนไลน์ที่มีอยู่ทั่วไปในฐานะ ผู้แสวงหาความรู้โดยไม่ต้องถูกจำกัดด้วยข้อจำกัดของเวลาและสถานที่อีกต่อไป

6) การเรียนรู้แบบดิจิทัล

เป็นการนำเสนอด้วยรูปแบบของสื่อผ่านทางอินเทอร์เน็ตเนื้อหาการเรียนรู้และวิธีการสอนที่จัดเตรียมขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอนหรือส่งเสริมความรู้และทักษะส่วนบุคคล โดยทั่วไปคอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยีเครือข่ายได้นำมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์การเรียนรู้รวมถึงการเรียนรู้แบบผสมผสานและเชิงรุก (Active Learning) เพื่อทำลายข้อจำกัด ตามตารางเวลา และสถานที่ เพื่อให้บรรลุการเรียนรู้เป็นรายบุคคลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยในยุคที่ความรู้และการไหลของข้อมูลมีมาอย่างรวดเร็ว การประยุกต์ใช้การเรียนรู้แบบดิจิทัลต้องครอบคลุมในทุกสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ รวมถึงห้องเรียนเสมือนด้วย

7) แรงจูงใจในการเรียนรู้

จุดเริ่มต้นและคอขวดของการเรียนรู้ก็คือ คำแนะนำจากแรงจูงใจภายนอก เมื่อมันกลายเป็นอิสระแล้วแรงจูงใจภายนอกจะไม่จำเป็นอีกต่อไป เพราะผู้เรียนจะหันไปเรียนรู้ด้วยตนเอง แรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกจะเสริมกัน ในทางกลับกันการเรียนรู้ยังต้องการแรงผลักดันบางอย่างและแรงจูงใจภายนอกเนื่องจากเป็นเรื่องปกติที่จะเรียนรู้สำหรับความคาดหวังของผู้ปกครอง วัตถุประสงค์เพิ่มเติมและการได้รับแรงจูงใจบางอย่าง แรงจูงใจในการเรียนรู้คือตัวกลางระหว่างการกระตุ้นและปฏิกิริยาอีกนัยหนึ่ง แรงจูงใจในการเรียนรู้ คือ ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เรียนเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีเป้าหมายการเรียนรู้กระตุ้นพฤติกรรม การเรียนรู้เพื่อให้เกิดความพยายามอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ

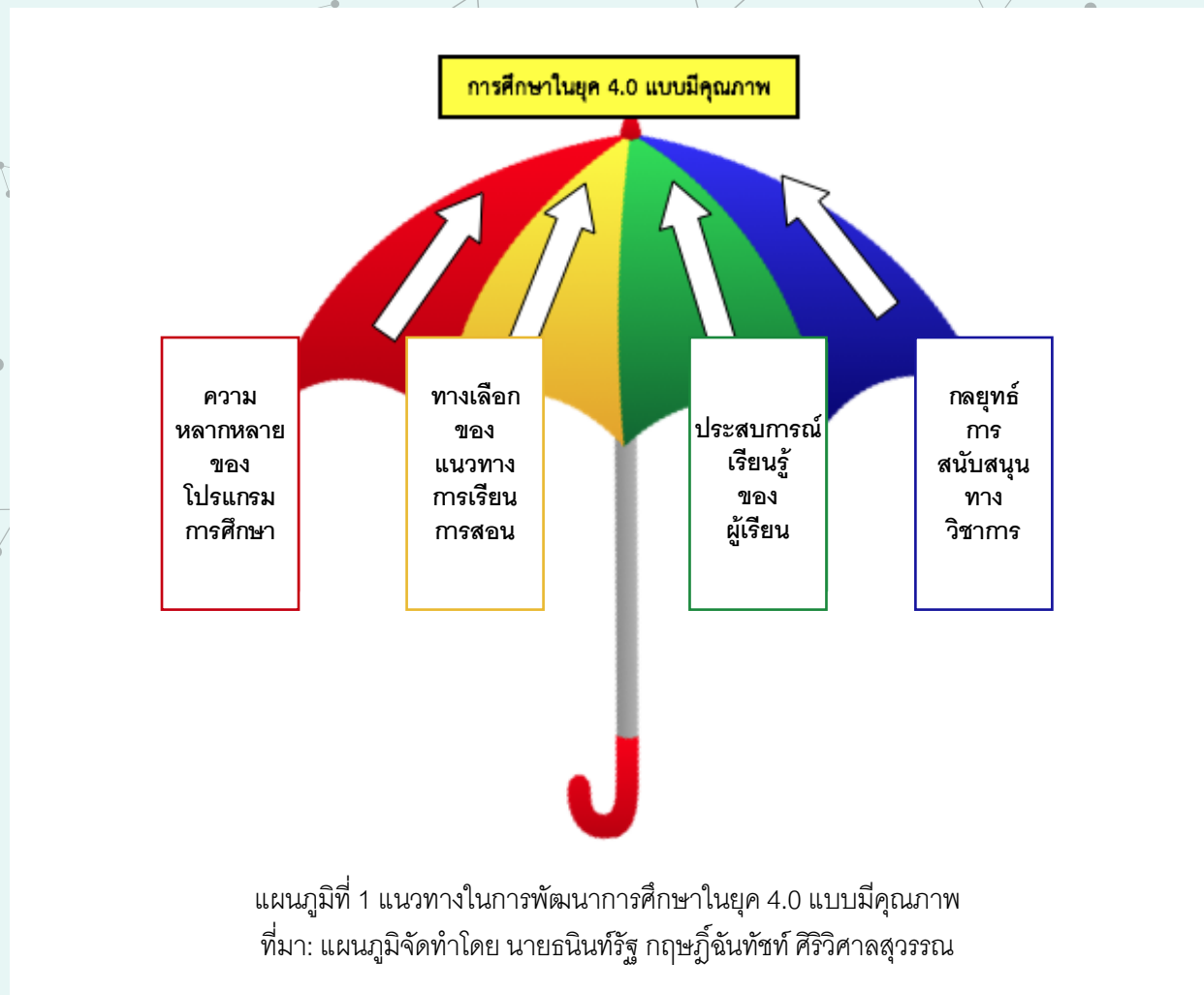
4) การประเมินผลแบบปรับตัวได้

วิธีการประเมินผลแบบดั้งเดิมจะหมดไป เพราะวิธีการประเมินผลแบบปรับตัว แบบปรับตัวตามสภาพจริงจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเส้นทางที่เฉพาะเจาะจงกับความต้องการของผู้เรียนเอง ซึ่งแตกต่างจากการประเมินในแบบเก่า ๆ ผู้เรียนมีอิสระที่จะเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงและจุดอ่อนของตัวเองในทุกเวลา

5) ปัญญาประดิษฐ์ในการเรียนรู้

การถือกำเนิดของการวิเคราะห์ออนไลน์ช่วยให้นักพัฒนาหลักสูตรและครูผู้สอนสามารถเรียนรู้ได้อย่างน่ามหัศจรรย์ระบบเส้นทางการเรียนรู้ที่ดีที่สุดตามการประเมินเวลาจริงของพฤติกรรมผู้เรียน การวิเคราะห์ดังกล่าวช่วยให้พวกเขาออกแบบโปรแกรมที่เสริมสร้างความแข็งแกร่งยิ่งขึ้นโดยเส้นทางการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน สถิติปัญญา และแรงจูงใจในการเรียนรู้ ไม่เหมือนกับกลุ่มคนรุ่นเก่า ซึ่งเป็นที่ยกย่องความหลากหลายของผู้เรียนระบบการเรียนรู้ในปัจจุบันเปิดใช้งานได้ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากเพื่อนฝูงจากการเลือกของตนเอง และเรียนรู้จากกลุ่มผู้เรียนที่ต่างกันได้

บทสรุป การศึกษาต้องเร่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อไม่ให้สูญเปล่า ในการก้าวสู่ “การศึกษา 4.0” ที่มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรม กล่าวคือ ในการเรียนรู้ใด ๆ ก็ตามผู้เรียนจะต้องได้รับการส่งเสริมให้มี “ความรู้คู่คุณธรรมและทักษะในยุคดิจิทัล” นอกจากนี้ครูผู้สอนควรนำแนวทางของ Active Learning และ Digital Management มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและรู้เท่าทันโลกหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ควรมีความทันสมัย มีความยืดหยุ่น บูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมและความถนัดของผู้เรียน ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริง และรู้วิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยบทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกหรือกระบวนการในการเรียนรู้ที่ทำหน้าที่หล่อหลอมให้ผู้เรียนเกิด “ทักษะ” ด้านต่าง ๆ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างผลผลิตหรือนวัตกรรมต่าง ๆ ขึ้นมาได้ อันเป็นฐานในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต ซึ่งผู้เขียนเชื่อว่าประเทศไทยจะเปลี่ยนแปลงจาก “ประเทศที่กำลังพัฒนา” ไปสู่ “ประเทศที่พัฒนาแล้ว” อย่างแน่นอนท้ายที่สุดผู้เขียนขอเสนอแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุค 4.0 แบบมีคุณภาพ ดังนี้

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- โพยม จันทน์น้อย. (19 กันยายน 2561). การศึกษา 4.0. **ผู้จัดการออนไลน์**. สืบค้นจาก <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9600000025195>
- ไขคำตอบ "โรงเรียน ครู อยู่อย่างไรในยุค 4.0?". (19 กันยายน 2561). **คมชัดลึก**. สืบค้นจาก <http://www.komchadluek.net/news/edu-health/259733>.
- พาสนา จุลรัตน์. (2561). "การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในยุค Thailand 4.0" Veridian E-Journal, Silpakorn University. 11, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม) : 2363-2377.
- วิรัช ปันท์ศิริโรจน์. (2559). Education 4.0. สืบค้น 19 กันยายน 2561, จาก <http://www.appicadthai.com/articles/education-4-0>.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2559). สกอ.พัฒนานักศึกษาสู่ Thailand 4.0. **อนุสารอุดมศึกษา**. 43 (462): 11-13.
- _____. (2560). เส้นทางสู่อุดมศึกษา 4.0 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับการอุดมศึกษาไทย. **อนุสารอุดมศึกษา**. 43(465): 16-19.
- อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์. (20 กันยายน 2561). 11 คุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ต้องปฏิรูปจะช่วยให้ Thailand 4.0 เป็นความจริง. **ผู้จัดการออนไลน์**. สืบค้นจาก <http://www.manager.co.th/Daily>

ภาษาต่างประเทศ

- Puncreobutr, V. (2018). Education 4.0: New challenge of learning. *St. Theresa Journal of Humanities and Social Science*, 2(2), 92-97. Retrieved from <http://www.stic.ac.th/ojs/>

แต่คุณครู

ตอนที่ 60

วาทะของพระบรมครู

ทรงเล่าวาทะนิครนภ์นาฏบุตร

เรื่อง ปิณฑบาต

ถ้าบุคคลจะทำบุญ ก็ควรทำบุญหรือความดีนั้นบ่อย ๆ
ควรทำความพอใจในบุญนั้น เพราะการสั่งสมบุญเป็นเหตุให้เกิดสุข

บุญ หรือความดี ซึ่งหมายถึง ความผ่องแผ้ว ความบริสุทธิ์ ความดีงาม ธรรมชาติเครื่องชำระ
ร่างกาย วาจา และใจ ให้ปราศจากมลทิน หรือความเศร้าหมอง เปรียบเหมือนน้ำที่ใสสะอาด เป็นน้ำแท้ ๆ
ไม่เจือปนด้วยฝุ่นหรือโคลนตม ย่อมมีอานุภาพในการล้างสิ่งที่ไม่ดีเปื้อนด้วยสิ่งโสโครกให้สะอาด
นอกจากนี้ ยังมีอานุภาพและคุณประโยชน์อย่างอื่นอีกมากมาย สุตที่จะพรรณาให้หมดสิ้น

บุญ ว่าโดยผลคือความสุข ซึ่งบุคคลทำบุญย่อมทำด้วยกาย วาจา และใจ กายที่ประกอบด้วย
บุญเป็นกายดี วาจาที่ประกอบด้วยบุญเป็นวาจาดี และใจที่ประกอบด้วยบุญก็เป็นใจดี

ใจ สำคัญที่สุด เพราะใจเป็นหัวหน้าเป็นใหญ่ และเป็นประธาน เมื่อใจดี กายและวาจาก็ย่อมดี
ตามไปด้วย

การที่บุคคลจะมีฉันทะ คือความพอใจในบุญ หรือความดีนั้น เบื้องต้นต้องพิจารณาหาคุณ
หรืออานิสงส์ของบุญก่อน ตรีกตรองให้เห็นว่าบุญเกี่ยวข้องกับชีวิต และมีประโยชน์กับชีวิตอย่างไร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสอนว่า การเกิดมาเป็นมนุษย์เป็นของยาก เพราะต้อง
เกิดด้วยพลังของกุศลกรรมในชาติก่อน พลังกุศลกรรม หรืออานุภาพแห่งบุญนี้เอง ส่งผลให้เกิด
ในมนุษย์ มนุษย์ซึ่งถือว่าเป็นภพหรือภูมิที่ดี ตามคติแห่งอภิธรรมัตถุสังคหะที่แสดงภพ หรือภูมิที่ดีมี 7 คือ
มนุษย์ 1 และสวรรค์ 6

บุคคลเราเกิดมาได้เพราะบุญ ก็ควรที่จะมองเห็นคุณค่า หรืออานิสงส์ของบุญ แม้เกิดมาด้วย
บุญแล้ว ก็ยังมีการแบ่งแยกว่า บุญมาก บุญน้อย และบุญพอประมาณ ผู้เกิดด้วยบุญมากย่อมเกิดใน
สกุศลดี มั่งคั่ง ไม่ลำบาก ผิดเคืองด้วยอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค มีสุขภาพที่ดี
มีรูปงาม และมีเสียงไพเราะ เป็นต้น

ส่วนบุคคลที่เกิดด้วยบุญน้อย ย่อมถือกำเนิดในสกุศลต่ำ ยากจน ลำบาก ผิดเคืองด้วยเสื้อผ้า
อาหาร ที่อาศัย ยารักษาโรค รูปร่างไม่สมประกอบ พกพิการ และผู้เกิดด้วยบุญพอประมาณ ย่อมได้รับ
ทุกอย่างอันเป็นสมบัติของมนุษย์พอประมาณ

เมื่อเกิดมาแล้ว ความเป็นอยู่ การยังชีวิตให้เป็นไปโดยราบรื่นก็เป็นเรื่องยากอีกเหมือนกัน บางคนต้องทำงานกรำแดด กรำฝน ทนหนาวอย่างแสนสาหัสจึงจะได้ทรัพย์มาเลี้ยงชีพ บางคนทำงานเบา บางคนทำงานพอประมาณ สติ ปัญญา และกำลังกายของคนก็ได้มาไม่เท่ากัน เหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องบุญของแต่ละคนทั้งสิ้น นี่แหละ บทบาทของบุญ

ท่านผู้อ่านหรือท่านผู้ฟังได้เห็นอันสงส์หรือคุณค่าของบุญอย่างนี้ซึ่งจะเป็นการง่ายในการปลูก จันทะ คือความพอใจในบุญ เมื่อมีความพอใจแล้วสิ่งที่ตามมา คือ ความบากบันในการทำบุญ ความสนใจใฝ่หาแต่เรื่องทำบุญ หรือทำความดี และใช้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรองหาอุบายในการทำบุญ ให้ดีที่สุด

บุญหรือความดีนี้เอง ความสุขจึงเกิดขึ้นในชีวิต เป็นความสุขประณีต ไม่เจือด้วยโทษ เป็นความสุขที่สะอาด เพราะฉะนั้นจงแสวงหาความสุขด้วยการทำบุญ หรือความดี ซึ่งจะติดตามเรา ไปจนนานแสนนาน

พบกันฉบับนี้ ขึ้นต้นหรืออรัมภบทด้วยพุทธศาสนสุภาษิต เรื่อง ควรทำบุญย่อย มาในธรรมบท แปลและเรียบเรียงโดยท่านอาจารย์วศิน อินทสระ อดีตอาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนที่จะกล่าวถึง คือ วาตะของพระบรมครู หรือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรื่อง ทรงอ้างวาตะ ของนิครนถ์นาฏบุตร เรื่อง ปิณฑบาต พระพุทธองค์จะทรงล้างอย่างไร

เรื่องทรงล้างวาตะของนิครนถ์นาฏบุตรนี้มีมาในพระสูตรที่ 9 แห่งคามณีสังยุต คัมภีร์สังยุตตนิกาย สฬายตนวรรค ว่า กาลครั้งหนึ่ง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระภิกษุสงฆ์เป็นอันมาก ได้เสด็จไปประทับที่ป่าวาริตัมพวัน เมืองนาลันทา ซึ่งในเวลานั้น เมืองนาลันทากำลังเกิดทุพพิทภัย หรือขาดแคลนข้าวปลาอาหารจำนวนมาก

นิครนถ์นาฏบุตรใช้ให้อสิพันธกบุตรไปโต้วาตะกับพระพุทธองค์ด้วยถ้อยคำที่สอนให้อสิพันธกบุตรไปต่อว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตามคำสอนของนิครนถ์นาฏบุตร ซึ่งเป็นอาจารย์ คือ พอไปถึงก็กราบทูลขึ้นว่า พระพุทธองค์ได้ทรงสรรเสริญการเมตตาและกรุณา การอนุเคราะห์ชาวบ้านไว้โดยอนุเคราะห์ไม่ไ้หรือ พระพุทธองค์ตรัสตอบว่าใช่ เขาจึงว่าถ้าอย่างนั้นเวลานี้ เมืองนาลันทากำลังเกิดความอดอยาก เหตุไรพระพุทธองค์จึงพาพระภิกษุสงฆ์เป็นอันมากมา การที่พระพุทธองค์ทรงทำอย่างนี้ เป็นการกระทำเพื่อความฉิบหายของชาวบ้าน เพื่อความไม่เจริญของชาวบ้านเพื่อความฆ่าชาวบ้าน

ข้อนี้ ท่านผู้อ่านหรือท่านผู้ฟังคงคิดว่าแก้ได้ยาก แต่พระพุทธองค์ทรงแก้ได้ง่ายนิดเดียว คือ พระพุทธองค์ตรัสว่าคามณี นับตั้งแต่ 91 กัลป์ที่แล้วมา เราไม่เคยเบียดเบียนตระกูลใด ด้วยการรับประทานข้าวปลาอาหารของเขาเลย ไม่เคยทำให้เขาลำบากด้วยอาหารเลย ตระกูลทั้งหลายที่มั่งมี ล้วนแต่เกิดด้วยการให้ทาน เกิดด้วยสัจจะ ด้วยศีลทั้งนั้น การที่พระพุทธองค์ตรัสอย่างนี้ เป็นการแสดง อาสนิสสแห่งทาน เป็นต้น

นี่นะ คามณี เหตุปัจจัยที่เบียดเบียนชาวบ้าน ทำชาวบ้านให้เดือดร้อนนั้นมีอยู่ 8 อย่าง คือ ราชภัย โจรภัย อัคคีภัย อุทกภัย ทรพภัยที่ฝังไว้เคลื่อนที่ การกระทำที่ไม่ดีก็มีผลไม่ดี ทรพภัยในตระกูลเกิดเป็นถ่านเพลิง และทรพภัยจิบหายไปโดยใช้ในทางที่ไม่เป็นประโยชน์ เมื่อเหตุปัจจัยเบียดเบียนชาวบ้าน มีอยู่ 8 ประการอย่างนี้ ผู้ใดกล่าวว่าเราปฏิบัติเพื่อความขาดสูญแห่งตระกูล เพื่อความไม่เจริญของตระกูล เพื่อความเบียดเบียนแห่งตระกูล ถ้าผู้นั้นไม่ละวาจานี้ ไม่ละความคิดอันนี้ ไม่ละความเห็นอันนี้ ผู้นั้นต้องไปนรกแน่นอน

ก็เป็นอันว่า การที่พระพุทธองค์ตรัสอย่างนี้ ได้ทรงลบล้างคำหาว่าของนิครนถ์นาฏบุตรนี้เสียได้ ได้ใจความว่า การที่พระภิกษุสงฆ์ไปบิณฑบาตตามบ้าน ไม่ใช่เป็นการเบียดเบียนชาวบ้าน เพราะเหตุที่เบียดเบียนชาวบ้านนั้นมีอยู่ต่างหาก เหตุนั้นมีอยู่ถึง 8 อย่าง มีราชภัย เป็นต้น การที่พระภิกษุสงฆ์ไปบิณฑบาตตามบ้านนั้น เป็นการเมตตาและกรุณาให้ชาวบ้านได้ทำบุญ เพื่อให้ได้เกิดเป็นคนมั่งมี ในภายหน้าโดยแท้

จากกันฉบับนี้ จากกันด้วยวิธีทำบุญ 10 ประการ จากหนังสือแนวสอนธรรมะ ตามหลักสูตร นักรธรรมชั้นตรีของท่าน พันเอก ปิ่น มุทุกันต์ อดีตอธิบดีกรมการศาสนาซึ่งผมได้ใช้ตำราของท่านหลายเล่ม เป็นครูบาอาจารย์ ทั้งในการสอน การพูด การบรรยาย และการเรียน ซึ่งเป็นอาชีพ ของผมอีกอาชีพหนึ่ง

วิธีทำบุญ หรือบุญกิริยาวัตถุ 10 ประการ กล่าวคือ บุญเกิดจากการบริจาคทาน บุญเกิดจากการรักษาศีล บุญเกิดจากการเจริญภาวนา บุญเกิดจากการช่วยขวนขวายในการกุศลของบุคคลอื่น บุญเกิดจากการให้ส่วนบุญ บุญเกิดจากการน้อมนุโมทนาส่วนบุญ บุญเกิดจากความอ่อนน้อมถ่อมตน บุญเกิดจากการฟังธรรม บุญเกิดจากการฟังธรรม บุญเกิดจากการแสดงธรรม หรือให้ความรู้ทางธรรม และบุญเกิดจากปรับปรุงความคิดเห็นของตนให้ตรงตามทำนองคลองธรรม หรือถูกต้อง

ผลิบตที่ไร้เสียง

กระท่อมดารีกา
น้องดาวที่รัก

เมษายนคือเดือนของครูที่ปฏิบัติการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะได้พักผ่อนติดต่อกันแทบจะเต็มเดือน แม้ช่วงต้นเดือนอาจจะมึนงานเกี่ยวกับการรับนักเรียนใหม่บ้างก็ตาม เดือนนี้จึงคล้าย ๆ รางวัลพิเศษหรือโบนัสของการเป็นครูให้มีโอกาสเติมพลังพักผ่อนหย่อนใจได้อยู่กับครอบครัวหรือทำอะไร ๆ ตามที่ปรารถนาจะทำ และเหมือนกับบันทึกฉบับที่ผ่านมาที่พี่เคยบอกน้องดาวว่าแม้เราจะได้พักแต่ก็อาจหยุดความคิดถึงการงานที่โรงเรียนและนักเรียนได้เลย

สำหรับภาคเรียนใหม่ครูบางคนอาจได้สอนชั้นเรียนเดิม รายวิชาเดิม หน้าทีพิเศษเดิม ๆ ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องเตรียมตัวมากนัก แต่ครูบางคนที่ได้สอนรายวิชาใหม่ ชั้นเรียนใหม่ หน้าทีพิเศษใหม่ ย่อมต้องปรับตัวและเตรียมตัวมากกว่าแน่นอน แต่ท้ายที่สุดแล้วไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดครูทุกคนก็ต้อง “ปรับ - เปลี่ยน - พัฒนา” ตัวเองในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลาย ๆ เรื่องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ครูมีอาจวางแผนทำอะไรเดิม ๆ เรื่องเดิม ๆ ได้ตลอดไป เพราะโลกเคลื่อนที่และเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดแทบจะทุกนาทีนั่นเอง

พี่ใช้เวลาว่าง นึกถึงเดือนมีนาคมที่ผ่านมาซึ่งมี “วันเลือกตั้ง” วันที่สำคัญที่สุดวันหนึ่งของประเทศ และก่อนหน้านี้นี้ที่โรงเรียนของพี่ก็มีการเลือกตั้งคณะกรรมการสภานักเรียนเช่นกัน พี่ใช้โอกาสนี้ให้นักเรียนทำกิจกรรมแต่งคำประพันธ์หัวข้อ “เลือกตั้ง” โดยกำหนดให้เลือกแต่งคำประพันธ์เพียง 1 ประเภท คือ กาพย์ยานี 11 กาพย์ฉบัง 16 โคลงสี่สุภาพ หรือกลอนสุภาพ ปรากฏว่านักเรียนเลือกแต่งกาพย์ยานี 11 ประมาณร้อยละ 95 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

ที่ตั้งข้อสังเกตว่าที่นักเรียนเลือกแต่งคำประพันธ์นี้เป็นจำนวนมากเพราะคงเห็นว่ายากที่สุดในความคิดและประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งไม่ใช่เรื่องผิดประการใด จากประสบการณ์การสอนแต่งคำประพันธ์พอสรุปได้ว่ากาพย์ยานี 11 มีลักษณะบังคับไม่มากนักและเป็นคำประพันธ์อันดับแรกที่ฝึกนักเรียน ส่วนกลอนนั้นนักเรียนมักจะมีปัญหาเรื่องเสียงวรรณยุกต์ทำยวรรครวมถึงสัมผัสระหว่างวรรค - ระหว่างบท และโคลงสี่สุภาพจะหาคำเอกคำโทยาก รวมทั้งการใช้คำที่จำกัดและคำสร้อย ดังตัวอย่างผลงานกาพย์ยานี 11

ตัวอย่างที่ 1

ยี่สิบสี่มีนา	พวกเรามาकाเบอร์ชอบ
คิดมันให้รอบคอบ	ได้คนดีมาหนุนนำ
เมืองจะพัฒนา	ทั้งวาจาการกระทำ
พูดใหม่ไม่คิดซ้ำ	ได้ชักนำพาประเทศ

ตัวอย่างที่ 2

คนดีที่รอม่า	เห็นคุณค่าความเป็นคน
พาชาติไปให้พ้น	ความยากจนของชาวไทย
สร้างสุขในทุกที่	ให้เรามีความสุขใจ
สมดังที่ฝันไว้	นั้นอยู่ที่ตัวเราเอง

นอกจากประเด็นการเลือกประเภทคำประพันธ์แล้ว เนื้อหาที่นักเรียนแสดงออกมาก็ยังอยู่ในเรื่องเดิม ๆ คือเชิญชวนไปเลือกตั้ง และให้เลือกคนที่ซื่อสัตย์สุจริตเพื่อพัฒนาบ้านเมือง ซึ่งเป็น “ทัศนคติเลือกตั้งที่ยังวน ๆ อยู่ที่เคยแทบไม่มีความคิดใหม่ ๆ” ให้เห็นเลย และที่สำคัญก็คือไม่ว่านักเรียนจะแต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทใด “ส่วนใหญ่แต่งไม่ถูกต้องตามฉันทลักษณ์” ดังตัวอย่าง

ภาพยนต์ 11 (สัมผัสระหว่างบทไม่ถูกต้อง)

อย่าปล่อยให้เสียสิทธิ์	รู้จักคิดรู้จักทำ
ก้าวหน้าเป็นผู้นำ	เพื่อความฝันประชาชน
ประเทศจะเป็นสุข	เมื่อความทุกข์หมดหายไป
พบชีวิตใหม่ใหม่	ร่วมใจไปภาคภูมิใจ

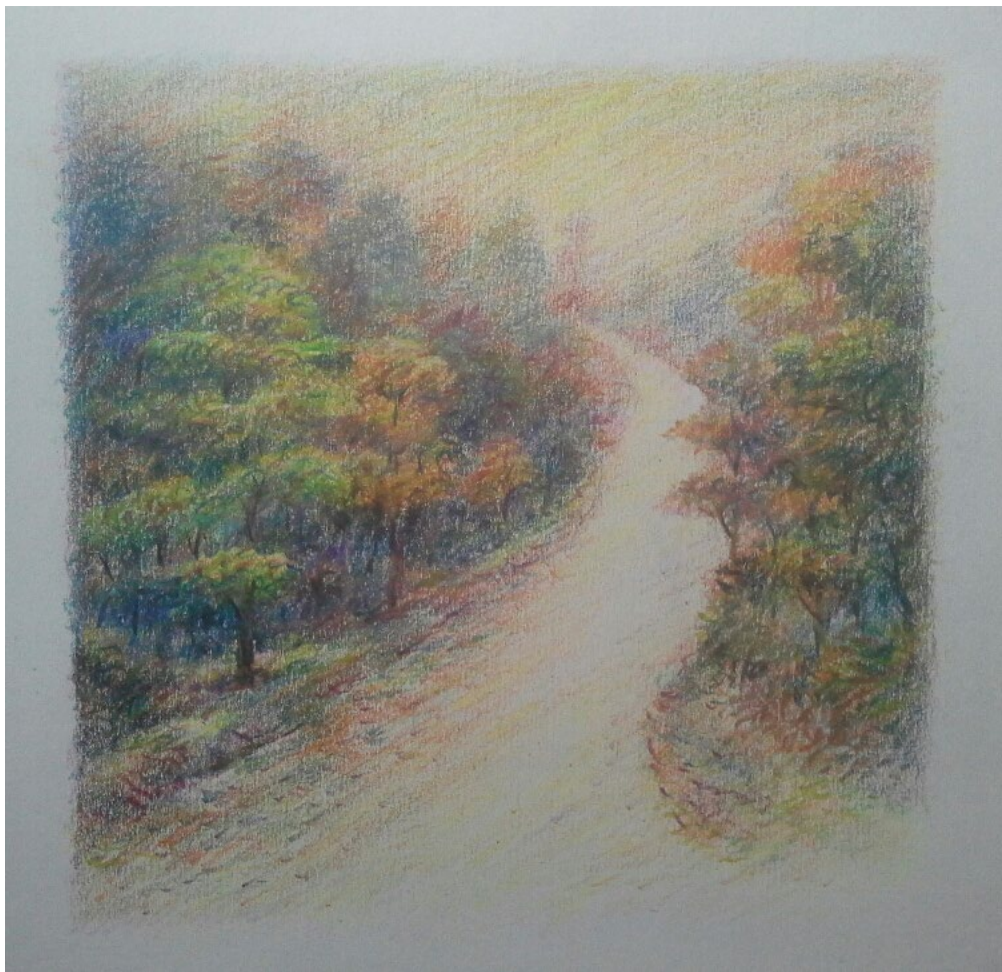
ภาพยนต์ 16 (สัมผัสระหว่างวรรคไม่ถูกต้อง)

ยี่สิบสี่มีนา	น้องพี่ร่วมตัว
ร่วมมือกันไม่ทำชั่ว	
ทุกคนกล้าไม่มิดมือ	มีพวกคนชั่ว
ชอบทำทุจริตจริง	

กลอนสุภาพ (เสียงวรรณยุกต์ท้ายวรรคไม่ถูกต้อง)

ยี่สิบสี่มีนาใกล้มาถึง	ต้องคำนึงเลือกพรรคที่เหมาะสม
จะได้แก้ปัญหาที่เป็นปม	อย่ามัวจมกับสิ่งเคยผ่านมา
การเลือกตั้งคือการตัดสินใจ	มองให้ไกลควรใช้ซึ่งปัญญา
ประเทศของเราวันข้างหน้า	จะแกร่งกล้าเกินกว่าประเทศใด

เพียง 3 ตัวอย่าง ก็เป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ต้อง “เตรียมตัว” เพื่อรองรับสถานการณ์ในปีการศึกษาต่อไปในปัญหาที่เห็นชัด ๆ คือ จังหวะลักษณะ การใช้คำ การสะกดคำ เนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอ แม้คาดเดาไม่ได้ว่านักเรียนใหม่ที่เพิ่งได้สอนอาจไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่การเตรียมตัวแต่เนิ่นๆ ก็ยังดีกว่าไม่ทำอะไรเลย และที่คิดว่าการใช้เวลาที่ควรจะได้พักผ่อนสักช่วงหนึ่ง “ให้นักเรียน” โดยมีได้หวังผลตอบแทนก็นับว่าเป็นมงคลกับตัวเอง...น้องดาวเห็นด้วยกับพี่ไหม..?

ที่ใบแก่ใบอ่อนซ้อนสลับ
คร่ำคร่าคร่ำคร่าวนครบถ้วนใบ
และกับคำว่าให้ที่ไม่หวัง
แตกกิ่งก้านยุติธรรมมีลำเอียง

ที่ขนาดเกินนับทั้งน้อยใหญ่
ขาดเกินไม่เท่าไรพอใกล้เคียง
คือทุกครั้งพลิบไร้สรรพเสียง
รักคู่เคียงการให้...ไม่ต้องนับ

**รักและคิดถึง
พี่ดิน**

สภาวะการขาดแคลนครู กับผลการทดสอบ O-NET ของโรงเรียนในสังกัด สพฐ.

เมื่อปีที่แล้วผู้เขียนได้รับมอบหมายจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้นำข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ที่ทดสอบไปเมื่อปี 2556 - 2560 มาวิเคราะห์เพื่อดูแนวโน้มของผลการทดสอบในแต่ละระดับ/ชั้น ในแต่ละวิชาในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ซึ่งผลการวิเคราะห์โดยสรุปพบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศของแต่ละวิชา ในแต่ละระดับ/ชั้น คือ ป.6 ม.3 และ ม.6 ในแต่ละปีได้คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศมีทั้งสูงขึ้นและต่ำลง แต่ถ้าวัดการเปลี่ยนแปลงจากผลการทดสอบในปี 2556 กับปี 2560 พบว่า ชั้น ป.6 คะแนนเฉลี่ยวิชาสังคมศึกษาเพิ่มขึ้นมากที่สุด วิชาคณิตศาสตร์ลดลงมากที่สุด ชั้น ม.3 คะแนนเฉลี่ยวิชาสังคมศึกษาเพิ่มขึ้นมากที่สุด วิชาวิทยาศาสตร์ลดลงมากที่สุด และชั้น ม.6 คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นมากที่สุด วิชาวิทยาศาสตร์ลดลงมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์อีกประการหนึ่งก็คือ ต้องการจะค้นหาว่ามีปัจจัยหรือตัวแปรใดบ้าง ที่มีอิทธิพลหรือส่งผลต่อผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (ซึ่งการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อนี้ยังมีข้อจำกัดด้านข้อมูล เนื่องจากการวิเคราะห์ต้องใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วจากหน่วยงานต่าง ๆ แต่น่าเสียดายที่หน่วยงานที่มีข้อมูลบางหน่วยงาน ไม่สามารถส่งข้อมูลให้ได้ตามเวลาที่จำเป็นต้องใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่สำคัญคือข้อมูลเกี่ยวกับครูผู้สอนในแต่ละสถานศึกษา) ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยหรือตัวแปรที่มีอิทธิพลหรือส่งผลต่อผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องกันทั้ง 3 ระดับ (คือพบว่ามอิทธิพลทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) ที่สำคัญคือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับขนาดของโรงเรียนสังกัด สัดส่วนของเพศนักเรียนที่เข้าสอบ ที่ตั้งโรงเรียน ผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษารอบสาม (ที่ประเมินโดยสมศ.) โดยกลุ่มตัวแปรดังกล่าวมอิทธิพลหรือส่งผลต่อคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ในทางบวกทั้ง 3 ระดับ ส่วนตัวแปรที่ส่งผลในทางลบที่ชัดเจนคือ การที่โรงเรียนอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยพบว่า โรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีขนาดใหญ่หรือมีจำนวนนักเรียนมาก โรงเรียนเอกชนและโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ โรงเรียนที่มีนักเรียนเข้าสอบเป็นเพศหญิงอยู่ในสัดส่วนสูง โรงเรียนที่อยู่ในเขตเมือง โรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดที่ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีสูง โรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพที่ประเมินโดยสมศ.ได้คะแนนรวมสูง จะเป็นโรงเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยจากการสอบ O-NET สูง ส่วนโรงเรียนที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับที่กล่าวแล้ว รวมทั้งโรงเรียนที่อยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะเป็นโรงเรียนที่ได้คะแนนสอบ O-NET ต่ำกว่า ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ที่ปรากฏในงานวิจัยต่าง ๆ ที่มีอยู่จำนวนมาก

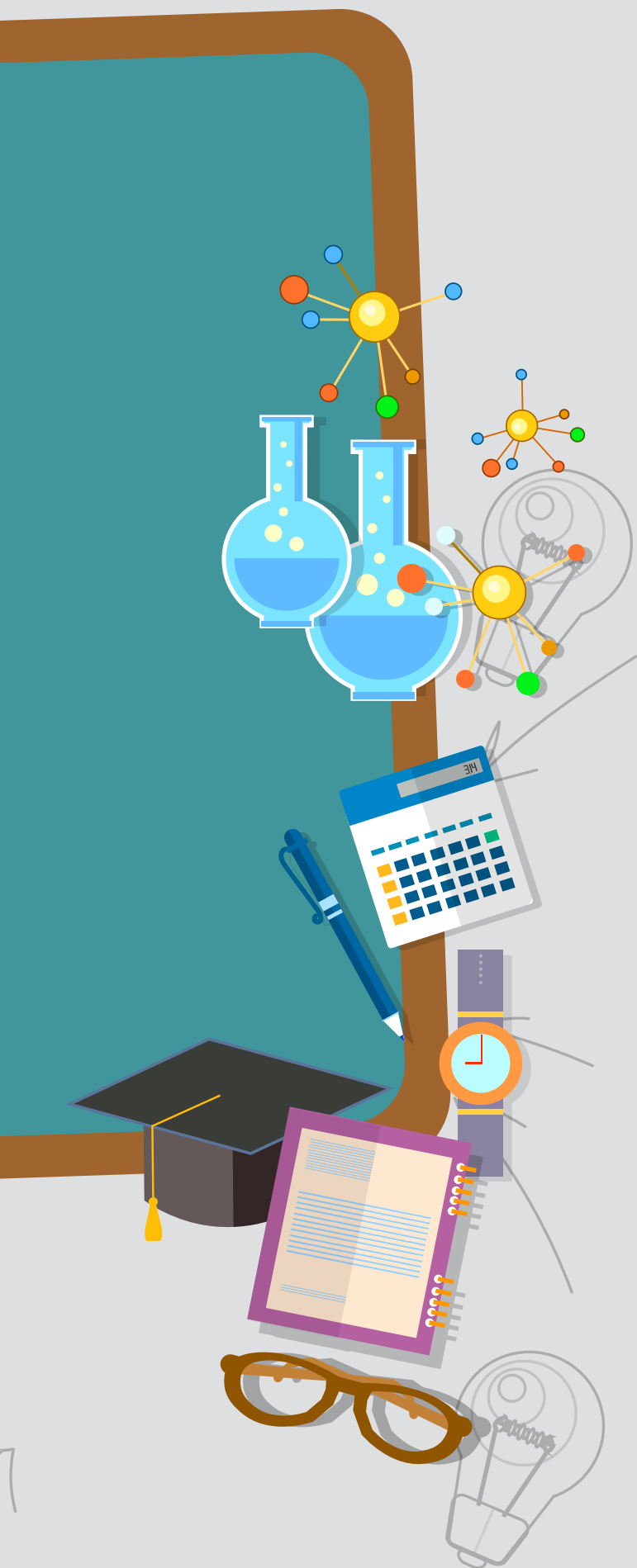
A stylized illustration of a character with a yellow face and orange body, wearing a red shirt. The character is surrounded by a large, colorful cloud of educational icons, including a clock, microscope, DNA, gears, and mathematical symbols. The background is a light blue gradient.

ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนครูในโรงเรียนสังกัด สพฐ. นั้น เมื่อปี 2548 ผู้เขียนเคยวิเคราะห์ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นครั้งแรกเท่าที่จำได้เมื่อคำนวณอัตราครูตามเกณฑ์ ก.ค. (ปัจจุบันคือ ก.ค.ศ.) เทียบกับจำนวนครูที่มีอยู่จริงในขณะนั้นพบว่าโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ขาดครูรวมทั้งหมดมากกว่าแปดหมื่นคน แต่ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวดูเหมือนจะไม่ได้ถูกนำไปใช้ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ เพราะวิธีการจัดสรรงบประมาณ ใช้วิธีพิจารณาจากภาพรวมคือดูจากอัตราส่วนนักเรียนต่อครูรวมทั้งประเทศซึ่งพบว่าโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ไม่ได้ขาดครู แต่การพิจารณาตามเกณฑ์การจัดสรรครูของ ก.ค. เป็นเกณฑ์ที่ใช้กับโรงเรียนไม่ใช่ภาพรวม ผลที่ออกมาจึงไม่สอดคล้องกัน

สำหรับผลการวิเคราะห์สภาวะการขาดแคลนครู โดยใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลรายสถานศึกษาของ สพฐ. ปีการศึกษา 2561 สรุปได้ดังนี้

1. ในภาพรวม โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ทั้งหมด มีโรงเรียนประมาณร้อยละ 42 ที่มีครูไม่ครบตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. (ซึ่งจะเรียกว่า “ขาดแคลนครู”) ประมาณร้อยละ 19 มีจำนวนครูตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. และประมาณร้อยละ 39 มีครูมากกว่าเกณฑ์ ก.ค.ศ. หรือที่เรียกกันว่า “มีครูเกิน” และเมื่อพิจารณา รวมทั้งประเทศพบว่า โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ขาดครูรวมกันทั้งหมดเกือบสี่หมื่นคน
2. กลุ่มโรงเรียนที่ขาดแคลนครูจำนวนรวมกันมากที่สุด คือโรงเรียนประถมศึกษาที่มีนักเรียนมากกว่า 120 คน และเปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา หรือตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลาย แต่ถ้านำจำนวนครูที่ขาดแคลนไปคิดเป็นร้อยละ (เทียบกับจำนวนครูที่พึงมีตามเกณฑ์ ก.ค.ศ.) พบว่าโรงเรียนการศึกษาพิเศษขาดแคลนครูมากที่สุด
3. โรงเรียนในภาคการศึกษาที่ขาดครูรวมจำนวนมากที่สุด คือ ภาคการศึกษา 14 แต่ถ้าคิดเป็นร้อยละพบว่าโรงเรียนในภาคการศึกษา 2 ขาดครูมากที่สุด
4. โรงเรียนในจังหวัดที่ขาดครูรวมจำนวนมากที่สุดคือ จังหวัดนครราชสีมา แต่ถ้าคิดเป็นร้อยละพบว่าโรงเรียนในจังหวัดตากขาดครูมากที่สุด
5. โรงเรียนในเขตพื้นที่ประถมศึกษาที่ขาดครูมากที่สุดทั้งในแง่ของจำนวนและร้อยละ คือ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
6. โรงเรียนในเขตพื้นที่มัธยมศึกษาที่ขาดครูมากที่สุดคือ โรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ทั้งในแง่ของจำนวนและร้อยละ

ผลการวิเคราะห์สภาวะการขาดแคลนครูดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ที่จัดการศึกษาให้นักเรียนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีโรงเรียนมากกว่าร้อยละ 42 หรือมากกว่า 12,500 โรงเรียนที่ประสบปัญหาขาดแคลนครู คือมีจำนวนครูไม่ครบจำนวนตามเกณฑ์ของ ก.ค.ศ. แต่การที่จะได้รับการจัดสรรครูเพิ่มให้เป็นไปตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. ก็เป็นเรื่องยาก เพราะการจัดสรรงบประมาณไม่ได้นำข้อเท็จจริงนี้ไปใช้ประกอบในการพิจารณา แต่ใช้เกณฑ์จำนวนครูรวมทั้งหมดเทียบกับจำนวนนักเรียนทั้งหมด ที่เรียกว่าอัตราส่วนนักเรียนต่อครู มาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ดังที่กล่าวมาแล้ว (ซึ่งในปี 2561 อัตราส่วนนักเรียนต่อครูเท่ากับ 17 : 1 โดยประมาณ ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 25 : 1) จึงไม่เห็นปัญหาการขาดแคลนครูตามผลการวิเคราะห์ข้างต้น

ตามความเห็นของผู้เขียนบทความนี้ ถ้าการจัดสรรงบประมาณยังคงใช้ข้อมูลรวมทั้งประเทศมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา โดยไม่นำสภาพจริงตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดมาพิจารณาประกอบด้วย เกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดขึ้นมาเพื่อใช้ในการจัดสรรอัตรา กำลังครู ก็จะมีประโยชน์เพียงเพื่อใช้ในการชี้ให้เห็นถึงปัญหาการขาดแคลนครูของโรงเรียนในสังกัด สพฐ. เท่านั้น และปัญหาการขาดแคลนครูก็จะยังคงอยู่กับโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ไปอีกนาน

แล้วกระทรวงศึกษาธิการจะแก้ปัญหาการขาดแคลนครูดังกล่าวได้อย่างไร ภายใต้ข้อจำกัดการจัดสรรงบประมาณที่ยังไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

หลักการบริหารการศึกษา สู่การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษายุคโลกไร้พรมแดน

ภายใต้สถานการณ์ หรือ สภาวะแวดล้อมที่ไม่มีอะไรแน่นอนเป็นสถานการณ์ที่มีปรากฏการณ์ 4 ประการคือ

1. การเปลี่ยนแปลงง่ายหรือเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสิ่งต่าง ๆ (Volatility : V)
2. การที่ไม่มีอะไรหรือสถานการณ์อะไรที่คงที่ตายตัวแน่นอน (Uncertainty : U)
3. ความซับซ้อน สับสน วุ่นวาย ของสังคมรอบตัวเรา (Complexity : C)
4. ความคลุมเครือกำกวมไม่ชัดเจนของเหตุการณ์หรือสถานการณ์หรือสถานการณ์ในสภาพแวดล้อม ในสังคม ที่ผู้นำและคนอื่น ๆ ในสังคมต้องเผชิญ (Ambiguity : A)

สถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่ไม่มีอะไรแน่นอนหรือที่เรียกกันว่า VUCA ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีด้านภาพตัดต่อสื่อสาร โลกยุคดิจิทัล ทำให้เกิดสภาพของการข้ามพรมแดนทางภูมิศาสตร์และภูมิสังคม ส่งผลให้มีการแข่งขันกันสูงมีความแตกต่างกันสูงมีการได้เปรียบเสียเปรียบในโลกเกือบจะทุกส่วนของโลกในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนเช่นนี้หลักการบริหารที่เป็นมาแต่เดิมไม่สามารถนำมาใช้ได้อีกต่อไป เพราะหลักการบริหารจัดการแต่เดิม เน้นในการคงที่ คาดเดาได้ และวัดความคลุมเครือออกไป การตัดสินใจ การแก้ปัญหาและการพัฒนาใหม่ ๆ จึงเกิดขึ้นได้ แต่เมื่อสถานการณ์ไม่แน่นอนเช่นนี้ การบริหารจัดการจึงต้องการผู้นำที่ดีคุณลักษณะจำเพาะ มีทักษะความคิดที่หลากหลาย มีหวังในการเรียนรู้ มองทิศทางออกสื่อสารได้ดี รู้จักปรับแต่งปรับตัวได้ รู้จักผสมผสาน รู้จักวิธีการเกี่ยวข้องมีความมุ่งมั่นและสามารถที่จะปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าวได้

การบริหารจัดการที่ไม่แน่นอนภายใต้สถานการณ์ไม่มีอะไรแน่นอน การเติบโตของเทคโนโลยี การข้ามพรมแดนทางภูมิศาสตร์และภูมิสังคมส่งผลให้มีการแข่งขันกันรู้ มีความแตกต่างกันสูงนั้น จะต้องมีการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ซึ่งมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. การจัดหน่วยงานให้มีขนาดหลัก
2. ให้แต่ละหน่วยตัดสินใจได้เองไม่สั่งการจากหน่วยกลางแต่มีเป้าหมายร่วมกัน
3. เลือกผู้นำระดับรองที่เป็นตัวของตัวเองมีความคิดไม่ยึดติด คิดนอกกรอบ
4. ให้อำนาจส่วนหน้าดำเนินการได้เอง และดำเนินการได้เอง และดำเนินการอย่างรวดเร็ว
5. เสริมสร้างอำนาจบุคลากรทุกคน
6. ให้ทุกคนรู้จักผิดในทางอนาคต
7. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดเวลา

ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวการบริหารจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อความอยู่ร่วม และอยู่รอดในสังคมอย่างความไม่แน่นอนนี้ให้ไว้บริบทการศึกษาของไทยต้องมีการเปลี่ยนแปลง โดยยึดหลักการ ดังนี้

1. โครงสร้างการบริหารวันกันที่เป็นประชาธิปไตยที่มีการกระจายอำนาจ และปรับหน่วยงานให้เล็กลง
2. บริหารจัดการภายใต้กรอบแนวคิดประชาธิปไตยเป็นการกระจายอำนาจ ให้หน่วยงานระดับล่างดำเนินการได้เอง
3. ผู้บริหารระดับล่างต้องเป็นตัวของตัวเองมีความคิดไม่ยึดติด คิดนอกกรอบ
4. การดำเนินการบริหารจัดการที่เน้นความยุติธรรม
5. ความเท่าเทียมกันในด้านโอกาส
6. เน้นความรอบคอบ
7. สามารถปรับเปลี่ยนได้มีความยืดหยุ่นและความมั่นคง

การบริหารจัดการศึกษาของไทยในโลกยุคแห่งความไม่แน่นอนการก้าวข้ามพรมแดนทางภูมิศาสตร์และภูมิสังคมนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่การเปลี่ยนขาดเพื่อเติบโต (Tranofromatian) เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมและอยู่รอดในโลกยุคไร้พรมแดนนี้ได้

บรรณานุกรม

สุนทร อมรวิวัฒน์ (2016) สังคมใหม่ สังคมเสมือน (จริง). กรุงเทพมหานคร, มปป.
Varoshilov, Valentin. (2015). Education reform needs a new paradigm. Edutopia. from <http://www.edutopia.org/discussion/education-reform-needs-new-paradigm>.

วรรณคดีกับชีวิตประจำวัน

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

(1.2) การแต่งตัว จากขุนช้างขุนแผน นางพิมแต่งตัวแสดงให้เห็นภาพของการแต่งกายในสมัยอยุธยา

“เอาชีสัพเป็นมันขลับ
นุ่งยกลายกนกพื้นแดง
ชั้นในห่มสไบชมพูนิ่ม
ริ้วทองกรองดอกพรรณราย
ใส่แหวนเพชรประดับทับทิมพลอย

กระจกส่องเงาจับดูจับแสง
กำนัลยงทองระยิบจับตาพราย
สีทับทิมนอกดูเจิดจาย
ชายเห็นเป็นที่เจริญใจ
สอดก้อยแหวนงูดูสิ้นไหว”

สำหรับชายหนุ่มใจกระเบน บางครั้งใส่เสื้อ บางครั้งใช้ผ้าห่ม บางครั้งใช้สนับเพลา มีผ้าถุงทับชั้นนอก เช่น ขุนช้างแต่งตัว :

“ว่าแล้วอาบน้ำนุ่งผ้า
ห่มसानปักทองเยื้องย่องไป

ยกทองของพระยานครให้
.....”

ขุนแผน :

“สอดสนับเพลาม่วงดวงวิหค
รอยจับกลับกระหวัดรัดละโม
เลื่อนอกดอกช่อจุลกอง

นุ่งยกแยงทองพ่องใส
เสื้อสั้นชั้นในล้วน เลขยันต์
ตระพองกับเจียรระบัดคาดมัน”

(1.3) การไว้ผม เมอติเออร์ เดอ ลาลูแบร์ ราชทูตของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศส ซึ่งได้เข้ามาเจริญพระราชไมตรีในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์ได้บันทึกเกี่ยวกับการไว้ผมของสตรีชาวอยุธยาไว้ว่า

“ผมชาวสยามนั้นดำหนา และสลวย และทั้งชายหญิงไว้ผมสั้นมาก ผมที่ขอบรอบกระหม่อมยาวเพียงถึงข้อศอกปลายใบหูข้างบนเท่านั้นผมข้างล่างจรดท้ายทอยนั้นผู้ชายโกนเกลี้ยง และความนิยมกันอย่างนี้ เป็นที่พอใจของชาวสยามมาก แต่ผู้หญิงปล่อยผมกลางกระหม่อมยาวหน้อย ไล่ขึ้นไป เป็นปีกตรงเหนือหน้าผาก กระนั้นก็ยังไม่รวมเข้าเกล้ากระหม่อมใด แต่ผู้หญิงบางคนเป็นชาวพะโค (รามัญ) ปล่อยให้ผมยาวห้อยลงไปข้างหลัง แล้วรอบเกล้าเป็นมวยผมไว้ที่ท้ายทอย ผู้หญิงสาวที่ยังไม่มีเรือนก็ไว้ผมอีกอย่างหนึ่ง คือตัดผมกลางกระหม่อมสั้น (เห็นจะอย่างที่เรียกว่า ผมดอกกระพุ่ม) และรอบเรือนผมนั้นถอนเป็นร่องน้อยเป็นวงรอบ (ถอนไร) ผมล่างท้ายทอยนั้นไว้ยาวลงมาเกือบประป่า”

จากข้อความในจดหมายเหตุนี้ได้ความว่า หญิงไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาที่แต่งงานแล้วนิยมไว้ผมเปีย ที่ยังไม่แต่งงานไว้ผมประบ่าและเก็บไว้ส่วนที่ไว้ผมมวนนั้นเอาอย่างชาวรามัญ ดังบทประพันธ์ที่ว่า

“หางไก่อ้วยแหวก้วย
คุดองค่องค์เอวอร

หางไก่อ้วยไม่มีหงอน
ผมประบ่าอ่ำเอี่ยมไร”
(ภาพยี่เรือ : เจ้าฟ้าธรรมาธิบศร์)

(1.4) เครื่องสำอาง แป้งหอมใช้มัดหน้า ช่มน้ำใช้ทาตัว :

“ลางนางอาบนํ้าตา
กาแป้งแกล้งหวีผม

กาบมันเหลืองฟุ้งชม
ผัดหน้ามวนใจชาย”
(ภาพยี่เรือ : เจ้าฟ้าธรรมาธิบศร์)

จากบทละคร เรื่อง สังข์ทอง ตอนพวกกษัตริย์ทั้งหลาย แต่งตัวเพื่อให้ลูกสาวท้าวสามลเลือกคู่ :

“แต่งตัวตั้งใจจะให้งาม
แล้วอาบนํ้าชำระอินทรีย์

ขม้นใส่สั้มมะขามขัดสี
กาแป้งสารภีรื้อนรวย”

(1.5) การนอน จากมหาเวศสันดรชาดก ในตอนที่ชูชกเดินทางไปถึงเขาวงกตเป็นเวลาเย็นจนค่ำแล้ว ชูชกคิดว่าถ้าเข้าไปขอสองกุมารจากการหาผลไม้ จึงคิดรออยู่ก่อน โดย

“เฒ่าก็เหวี่ยงย่ามละว้า วางลงต่างหมอน นอนไขว่ห้างพลาญ สารายมนต์
ตาแก่ก็กรนอยู่ครืดครอกบนชอกผา พระพายชายพัดมาจิวเจ้อย พรหมณ์ก็นอนหลับเรื้อย
สำราญใจเหนือสิงขรเนินไศล”

จากบทละคร เรื่อง อิเหนา ตอนที่อิเหนามานอนคิดรำพึงรำพันถึงนางจินตะหรา แสดงให้เห็นการนอนแบบมีความทุกข์ว่า

“ทอดองค์ลงกับที่ไผ่ยาสน์
ที่นี่เสร็จการจะนานชั่ว

ยอกรกายวิลาศวิลาหา
จึงจะได้เห็นหน้านางเทวี”

(1.6) การครองเรือน จากบทละคร เรื่อง สังข์ทอง ตอนนางมณฑาสอนนางรจนาเกี่ยวกับการครองเรือน ก่อนที่นางรจนาจะตามไปอยู่บ้านเมืองของพระสังข์

“เจ้าสายใจไกลตาของแม่แล้ว
ทั้งพระชนกชนนี
แม่พ่อพี่น้องอย่าโกรธตอบ
ปกป้องครองตัวของลูกยา

จงฝากตัวพัวแถมมะโถมศรี
อย่างได้มีเครื่องขัดธรรมา
จงเคารพบนอบเสียดีกว่า
ไกลตาแม่แล้วแก้วกลอยใจ”

จาก ขุนช้าง ขุนแผน ตอนมเหสีเจ้าลานช้างสอนนางสร้อยทองว่าดังนี้

“คำบุราณท่านว่ามาแต่ก่อน
ว่าวิสัยภรรยาประพฤติตัว
อย่างหนึ่งทุจริตคิดร้ายพัว
อีกอย่างหนึ่งการงานคร้านทั้งนั้น
อันหญิงดีที่เป็นภรรยา
หนึ่งเลี้ยงดูภักสาด้วยปราณี
หนึ่งเคารพบนอบพัว
จึงอยู่เย็นเป็นสุขทุกคืนวัน

สำหรับสอนสตรีที่มีพัว
ดีชั่วเจ็ดอย่างต่าง ๆ กัน
อีกอย่างหนึ่งมีโลกโมโกสัน
ท่านว่าเมียอุบาทว์ชาติกาล
กำหนดไว้ในตำราว่าเป็นสี่
หนึ่งร่วมทุกข์สุขมีเสมอกัน
หนึ่งยอมตัวให้ใช้ไม่เดือดจันท
ด้วยพัวนั้นวางใจทีในตัว”

อีกตอน คือตอนที่มีมเหสีเจ้าเชียงใหม่สอนนางสร้อยฟ้า :

“วิสัยชายคล้ายกับคชสาร
แต่กว่าบางยกตกน้ำมัน
จงเคารพบนอบต่อสามี
จะย้วยวนฤกว่าที่มีระคาย

ถ้าหมอกวญรู้ที่ดุษยัน
ต้องรู้จักผ่อนผันจึงเป็นเพลง
ภริยาพาทีอย่างางขนาง
ไว้ให้ห่างคนพัวอย่าที่ลับ”

(1.7) บทสนทนา การต่อว่าต่อขานหรือพูดเหน็บแนม เช่น ใน ขุนช้าง ขุนแผน นางพิมพูดกับ
พลายแก้วเป็นทำนองว่าผู้ชายไม่อึดในความรัก

“ซึ่งเจ้าเปรียบเทียบติดจิตมนุษย์
เหมือนของกินหาไม่รู้สิ้นไปเมื่อไร
ถึงนั้นหนอยนี้หนอยอ่อยรส
ดูความเสน่ห์หาจลาจล
เหมือนฟ้าแก่คร่ำครุฑพิรุณิก
เป็นยถกทองต้องตาก็อาลัย

หาสิ้นสุดความโลกลงได้ไม่
เป็นวิสัยสังเกตุแก่ฝูงคน
ปรากฏก็แต่ชั่ววูบเป็นต้น
ร้อนรนก็รักกำเริบใจ
จะชั่วชกเสียให้ขาดหาควงไม่
มิใช่ตาบวปอกแลเมลิ้งงา”

พลายแก้วพูดกับนางพิมเป็นทำนองยกย่องนางพิมว่า แม่เป็นผ้า ก็ฝ่ายกทอง ซึ่งเป็นผ้าที่ทอ
ด้วยเส้นทอง และเจ้านายเท่านั้นที่นุ่งได้ ส่วนผ้าบัวปอกและผ้าเมลิ้งงา ซึ่งเป็นผ้าชั้นต่ำราคาถูก
เป็นผ้าทอด้วยสีชาวลสับดำ มักใช้นุ่งเวลาอาบน้ำ ส่วนผ้าเมลิ้งงานั้นทอด้วยด้ายขาวดำควั่นเป็นเกลียว
มีสีเทา ๆ ปนลายเม็ดเล็ก ๆ

(อ่านต่อฉบับหน้า)

การคิดแบบวิทย์-คณิต

ปัญหาสังคมทุกวันนี้มีสาเหตุมาจากสมาชิกในสังคมได้รับการศึกษามาอย่างไม่ถูกต้อง เรียกว่าลูกหลายพ่อหลายแม่ หลายครูบาอาจารย์ หลายสิ่งแวดล้อม หลายความเชื่อ หลายศาสนา มาอยู่ปะปนกันในสังคมเดียวกัน

มาถึงวันนี้ เรื่องความคิดของคนที่มีความแตกต่างหลากหลายมากมายเช่นนี้ นับวันจะมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ ยิ่งความเจริญทางวัตถุ เทคโนโลยีต่าง ๆ ก้าวไปอย่างรวดเร็ว ภายใต้ข้อมูลที่น่าวันจะมีมากเสียจนไม่รู้ว่าจะเสพมันได้อย่างไร ก็ยิ่งสร้างความสับสนแก่เรามากขึ้นเท่านั้น

ผมยังเชื่ออยู่เสมอว่า “การฝึกคิด” เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เราอยู่รอดในสังคมปัจจุบัน และผมก็ได้พูดถึงเรื่องของการคิดมาหลายตอนใน “วิทยาทาน” แห่งนี้ ซึ่งยังมีเรื่องราวให้ถกกันอีกไม่รู้จบสิ้น

วันนี้ขอตะเภาเข้าไปถึงการคิดอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ การคิดอย่างเป็นคณิตศาสตร์ และการคิดอย่างเป็นระบบ บูรณาการกันเป็น “การคิดแบบวิทย์ - คณิต”

อุทัย ดุลยเกษม กล่าวว่า “ความคิดที่เป็นวิทยาศาสตร์ หรือคิดแบบวิทยาศาสตร์ ประเด็นสำคัญที่พึงต้องจดจำก็คือ การเรียนรู้จักรธรรมชาติ ก็คือเด็กได้มีโอกาสสัมผัสธรรมชาติให้มากที่สุด การได้สัมผัสความจริง และการได้รับคำแนะนำจากพ่อแม่หรือครูช่วยให้เด็กเห็นว่ในธรรมชาตินั้นมีหลากหลาย นอกจากการสัมผัสของจริงจากธรรมชาติแล้ว การเปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองในสิ่งที่เขาคิดและจินตนาการ ก็ช่วยให้เด็กเพิ่มประสบการณ์มากขึ้น ยิ่งถ้าผู้ใหญ่ช่วยให้เขารู้จักการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ จากการสังเกตหรือสัมผัสของจริง ก็ยิ่งช่วยให้เด็กมีวิธีการคิดอย่างเป็นระบบมากขึ้น”

จะเห็นว่าท่านพุดรวม ๆ คละเคล้ากันไปทั้งกระบวนการคิด วิธีการฝึกคิด วิเคราะห์ และการใช้จินตนาการ

ขณะที่ เช็กแลนด์ พุดถึง หลัก 9 ข้อ ของการคิดอย่างเป็นระบบ ว่าจะต้องให้ครอบคลุมถึง

1) การคิดแบบเป็นองค์รวม (Holistic) หรือ Wholeness

เป็นการประเมินองค์ประกอบของสถานการณ์หรือสภาพปัญหาของหน่วยงานในภาพรวมทั้งหมด

2) การคิดเป็นเครือข่าย (Networks)

เป็นการคิดเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์ของระบบต่าง ๆ ที่ประกอบกันขึ้นมา เป็นเครือข่ายของระบบ

3) คิดเป็นลำดับชั้น (Hierarchy)

ระบบหนึ่ง ๆ อาจจะมาจากระบบย่อย ๆ หลายระบบ ที่ประกอบกันขึ้นมา และในระบบย่อยเอง ก็มีความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของระบบ

4) คิดแบบมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน (Interaction)

ระหว่างระบบด้วยกัน ทั้งระบบย่อยกับระบบย่อยด้วยกัน ระบบใหญ่กับสภาพแวดล้อม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของระบบย่อยจะมีผลต่อระบบใหญ่ด้วย

5) คิดอย่างมีขอบเขต (Boundary)

ระบบหนึ่ง ๆ มาจากระบบย่อยหลายระบบ และระหว่างระบบย่อย และระบบใหญ่ต่างมีขอบเขตที่แสดงให้เห็นว่า ระบบนั้น ๆ ครอบคลุมอะไรบ้าง และมีอะไรที่ทับซ้อน (Overlap) กันอยู่

6) คิดอย่างมีแบบแผน (Pattern)

มีความคงที่แน่นอน ไม่เบี่ยงเบนไปจากเป้าหมายโดยรวมของระบบ

7) คิดอย่างมีโครงสร้าง (System Structure)

แต่ละส่วนที่ประกอบเป็นระบบมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความเป็นอิสระ แต่ก็มี mốiเชื่อมโยงกัน สัมพันธ์กัน ทำงานเสริมประสานกัน

8) คิดอย่างมีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง (Adaptation)

ระบบต่าง ๆ จะมีการปรับตัว และพยายามสร้างสภาวะสมดุล และคงความสมดุลนั้นไว้ ด้วยการจัดระบบภายในตนเอง

9) คิดเป็นวงจรป้อนกลับ (Feedback - Loops)

เป็นการคิดในลักษณะเป็นวง (Loops) มากกว่าจะเป็นเส้นตรง ทุกส่วนต่างมีการเชื่อมต่อทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

ส่วนการคิดเชิงคณิตศาสตร์นั้น สเตเฟน ครูลิก และเจสเส เอ รุดนิก แห่งมหาวิทยาลัยเทมเปิล สหรัฐอเมริกา ได้แบ่งลำดับขั้นตอนการคิดทางคณิตศาสตร์เป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นระลึกได้ (Recall) ขั้นการคิดขั้นพื้นฐาน (Basic Thinking) ขั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) และขั้นการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) โดยที่ทุกลำดับขั้นตอนจะใช้ทักษะที่อยู่ระดับต่ำกว่ามาประกอบการคิดด้วย กล่าวคือ การคิดในระดับสูงจะมีปฏิสัมพันธ์อย่างมาก ระหว่างการคิดย้อนหลังและการคิดก้าวต่อไป

ตัวอย่างเช่น การคิดขั้นระลึกได้จะรวมทักษะการคิดซึ่งเป็นไปโดยอัตโนมัติตามธรรมชาติ รวมทั้งข้อเท็จจริงเบื้องต้นทางคณิตศาสตร์ ตัวอย่างเช่น $2 \times 3 = 6$, $5 + 3 = 8$ ซึ่งเป็นแนวคิดที่เราได้รับการสั่งสอนมาตั้งแต่วัยเด็ก ขณะที่การคิดขั้นพื้นฐาน จะรวมความเข้าใจแนวคิดทางคณิตศาสตร์เอาไว้ด้วย เช่น ในการแก้โจทย์ปัญหาเรื่องการคูณ นอกจากจะจำสูตรคูณได้แล้ว ยังต้องมีความเข้าใจถึงแนวคิดและหลักการของการคูณ จึงจะสามารถแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการคูณและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ขั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการคิดที่มีการตรวจสอบ การมองความสัมพันธ์ การประเมินค่า รูปแบบต่างๆ ของการแก้ปัญหาหรือสถานการณ์ ในขั้นนี้จะรวมทักษะการวิเคราะห์ส่วนต่างๆ ของปัญหาหรือการกล่าวเผชิญปัญหา การรวบรวมข้อมูล การจัดการข้อมูลภายในปัญหา การตรวจสอบและการวิเคราะห์ ตลอดจนการนำข้อมูลที่เคยเรียนรู้มาสัมพันธ์กัน และการคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการต่อเนื่อง ความรู้เก่าจะถูกสังเคราะห์เชื่อมโยง ขยายออกไปเพื่อสร้างแนวคิดใหม่ การคิดในขั้นนี้เป็นขั้นที่สูงกว่าขั้นระลึกได้ขั้นพื้นฐาน และขั้นวิจารณญาณ กิจกรรมที่ใช้พัฒนาทักษะการคิดด้านนี้ จึงเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ลักษณะการคิดวิเคราะห์ การคิดผสมผสาน การคิดริเริ่มรวม ๆ กัน

เมื่อรู้ทฤษฎีอย่างนี้แล้ว ต่อไปก็เป็นหน้าที่ที่จะต้องหากิจกรรมมาช่วยฝึกเด็กรุ่นใหม่ของเรา ให้เป็นคนคิดวิเคราะห์อย่างเป็นวิทย์ - คณิต อย่าต้องให้ฟัง “กาลามสูตร” สถานเดียวกันอีกเลย

สองวันในอิสตันบูล

ในช่วงต้นเดือนสิงหาคมของปีกลาย ผมมีเหตุให้ต้องเดินทางไปทัศนศึกษาในประเทศตุรกีพร้อมกับหมู่คณะอีกสิบกว่าชีวิตเป็นเวลา 6 วัน การเดินทางครั้งนี้ถือเป็นการเดินทางไกลที่สุดในชีวิต ซึ่งต้องใช้เวลากินนอนบนเครื่องบินกว่า 10 ชั่วโมง

แม้ว่าตุรกีจะไม่ใช่อะไรประเทศในฝันที่อยากไปสักเท่าไร แต่เมื่อรู้ว่าจะได้ไปตุรกี ก็แอบตื่นเต้นอยู่บ้าง เพราะทราบมาว่าตุรกีเป็นดินแดนคาบเกี่ยวสองทวีป คือ เอเชียและยุโรป ซึ่งจะทำให้ผมมีโอกาสเหยียบยุโรปเป็นครั้งแรกในชีวิตถึงแม้จะเป็นขอบ ๆ ยุโรปก็ตามที

ตามกำหนดการ ผมจะต้องใช้ชีวิตอยู่ในอิสตันบูลซึ่งเป็นฝั่งยุโรปเป็นเวลา 2 วัน จากนั้นจึงจะเดินทางไปเยือนฝั่งเอเชียอีก 4 วันที่เหลือ ก่อนจะบินกลับมายังอิสตันบูลอีกครั้งในวันสุดท้ายเพื่อขึ้นเครื่องกลับไทย

หลังจากพวกเราชาวคณะผ่านพิธีตรวจคนเข้าเมืองและรับกระเป๋าสัมภาระเรียบร้อยแล้ว ไกด์ชาวไทยก็พาพวกเราขึ้นรถโค้ชซึ่งจอดรอท่าอยู่แล้วไปยังโรงแรมในตัวเมืองเพื่อรับประทานอาหารเช้า และทำธุระส่วนตัวให้เสร็จสรรพ ก่อนจะท่องอิสตันบูลกันต่อไปในช่วงสาย

เมื่อเราไปถึงโรงแรม ตอนนั้นเป็นเวลาเกือบ 6 โมงเช้า ฟ่ายังไม่สว่างดี พวกเรารอห้องอาหารเปิดชั่วคราวแค่ยั่วเดียว อาหารเช้าแบบบุฟเฟต์ก็พร้อมเสิร์ฟ อาหารเช้าที่ห้องอาหารมีหลายอย่าง ส่วนมากจะเป็นจำพวกสลัดผัก ซึ่งมีพืชผักและน้ำสลัดสารพัดอย่างให้เลือก ซีสหรือเนยแข็งนานาชนิด กล้วยพีช รวมไปถึงขนมปัง แต่พูดก็พูดเถอะ ผมรู้สึกว่ารสชาติของอาหารเช้าวันแรกไม่น่าประทับใจสักอย่าง ส่วนเพื่อน ๆ ชาวคณะที่ไปด้วยกันต่างก็บ่นเป็นเสียงเดียวกันในทำนองว่าอาหารรสชาติไม่ถูกปาก ฉะนั้น อาหารจึงเหลือค้างจานบานเบอะกันเกือบทุกคน

ประสบการณ์ในอาหารมื้อแรก ทำให้ผมนึกถึงคำแนะนำที่ใครหลาย ๆ คนบอกว่า หากมาเที่ยวตุรกี อย่าลืมพกน้ำพริกติดตัวมาด้วย มีน้ำละ ในสมุดพกที่บริษัททัวร์แจกให้ก่อนเดินทางมา จึงมีข้อความระบุว่า “การท่องเที่ยวเป็นกำไรชีวิต อาหารบางอย่างท่านอาจไม่ชอบหรือรสชาติไม่อร่อย โปรดคิดเสียว่าท่านมาลิ้มลองอาหารที่แปลกใหม่ และเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่าง” นี่คงจะทำให้เราทำใจไว้แต่เนิ่น ๆ จะได้ไม่ต้องเสียความรู้สึกกันภายหลัง

แต่โกด์ก็ไม่ได้นิ่งดูตาย คงอดรันทดไม่ได้ที่จะเห็นลูกทัวร์ฝ่ายผมมึนตึ๊งเขียว อดอยากปากแห้งจากภาวะไม่เจริญอาหาร จึงได้จัดการเตรียมบรรดา น้ำพริก น้ำสลัด ซอสปรุงรส น้ำจิ้มแจ่ว น้ำจิ้มซีฟู้ด มาเวียนตามโต๊ะอาหารเกือบทุกมื้อ

หลังจากที่พวกเราเสร็จสิ้นมื้ออาหารเข้าแบบตุรกีกันมาอย่างทุลักทุเลกันแล้ว โกด์ก็พาพวกเราไปลองเรือใน **ช่องแคบบอสฟอรัส** กันเป็นโปรแกรมแรก

ช่องแคบบอสฟอรัสที่มีความยาวเพียง 32 กิโลเมตร ทำหน้าที่เป็นเส้นแบ่งระหว่างเอเชียกับยุโรป และเชื่อมระหว่างทะเลดำกับทะเลมาร์มะราเข้าหากัน ช่องแคบนี้ถือเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญของตุรกี รวมไปถึงชาติต่าง ๆ ในยุโรป มาแต่โบราณ แถมนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดทางเศรษฐกิจ ว่ากันว่า มีเรือสินค้าที่ผ่านเข้าออกภายในช่องแคบนี้ถึงปีละ 5 หมื่นลำ หนาแน่นกว่าคลองสุเอซถึง 3 เท่าตัว และหนาแน่นกว่าคลองปานามาถึง 4 เท่าตัวเลยทีเดียว

ช่องแคบในแต่ละช่วงมีความกว้างไม่เท่ากัน คือ บางช่วงมีความกว้างเพียงแค่ 700 เมตร ในขณะที่บางช่วงก็กว้างมากถึง 3 กิโลเมตร ในช่วงที่ช่องแคบกว้างไม่มาก เราสามารถมองเห็นตึ๊งได้ทั้งสองฟากฝั่ง ทำให้ช่องแคบมีลักษณะเหมือนแม่น้ำ

บรรยากาศโดยรอบช่องแคบนับว่าสวยงามน่าชมมากเลยทีเดียว ลมพัดเย็นสบาย แต่แดดค่อนข้างจัด สองฟากฝั่งของลำน้ำส่วนมากมีลักษณะเป็นเนินเขาที่มีอาคารคอนกรีตสีขาวปลูกสูงต่ำลดหลั่นกันอย่างหนาแน่น มองผาด ๆ ดูก็นั่นไปหมด ภาพรวมจึงไม่ค่อยมีอะไรโดดเด่นสะดุดตา ยกเว้นอาคารมัสยิดหลังคาโดมที่โผล่มาแยงขึ้นเป็นระยะ ๆ รวมไปถึงพระราชวัง และโรงแรมหรู ๆ ริมน้ำไม่กี่แห่ง

พวกเราลองเรือพอหอมปากหอมคอ ก็ได้เวลาขึ้นฝั่ง จากนั้นโกด์พาพวกเราเดินไประบายเงินออกจากกระเป๋าสตางค์ที่ **สไปซ์มาร์เก็ต (Spice Market)** ซึ่งเดิมเคยเป็นแหล่งการค้าเครื่องเทศและพืชสมุนไพร แต่ตอนนี้เท่าที่สังเกตดู

เหมือนจะเหลือร้านเครื่องเทศอยู่ไม่เท่าไร โดยมากเปลี่ยนมาขายสินค้าจำพวกของฝากของที่ระลึกให้นักท่องเที่ยว เช่น ชา ผลไม้อบแห้ง ขนมขบเคี้ยว ถั่วอบแห้ง รวมทั้งเครื่องเซรามิก

โกด์พาพวกเราไปยังร้านค้าร้านหนึ่ง พอไปถึงก็มีพนักงานขายเสิร์ฟขนมขบเคี้ยวที่มีชื่อเรียกรวม ๆ ว่า “เตอร์กีชดีไลต์” (Turkish Delight) หั่นเป็นแว่น ๆ ใส่ถาดให้พวกเราหยิบชิมกัน

เตอร์กีชดีไลต์เป็นขนมขึ้นชื่อของตุรกี ที่มีวางจำหน่ายโดยทั่วไป มีลักษณะคล้ายขนมแข็ง คือเป็นแป้งออกหนึบ ๆ เหนียว ๆ แต่บั่นให้เป็นแท่งยาว ๆ คลุกโรยกับถั่วชนิดต่าง ๆ รสชาติจึงออกหวาน ๆ มัน ๆ

พวกเราหยิบกินคนละหั่นสองหั่น แป้งเดียวก็เกลี้ยงถาด ดูเหมือนทุกคนจะปลื้มปริ่มกับขนมชนิดนี้มากพอดู เพราะหลังจากชิมเสร็จ ก็มะรุมมะตุ้มกันส่งขนมใส่กล่องกันยกใหญ่ จนพนักงานหยิบใส่กล่องแทบไม่ทัน ส่วนสินค้าจำพวกถั่วอบแห้ง รวมไปถึงชาผลไม้บรรจุกล่องก็ขายดีไม่แพ้กัน

ไม่รู้ว่เจ้าของร้านแอบใส่ยาเสน่ห์ลงไปในขนมหรือเปล่า จึงทำให้ไม่มีชาวคณะคนใดแยกตัวออกไปกระจายรายได้ยังร้านอื่นเลย ทั้ง ๆ ที่ก็มีร้านค้าที่ขายของแบบเดียวกันอีกเป็นสิบ ๆ ร้าน กะด้วยสายตาดูจากเบงคั่น้อยเบงคี่ใหญ่ที่ปลิวว่อนภายในร้านกับข้าวของที่แต่ละคนหยิบหิ้วกันพะรุงพะรัง คาดว่าร้านนี้คงสุบทรัพย์จากนักช้อปปิ้งชาวไทยไปหลาย แต่ที่แน่ ๆ โกด์ของเราคงอึดหมีพื้มนกับ “ค่าน้ำ” ที่ได้รับจากเจ้าของร้านไปไม่น้อยทีเดียว

เสร็จจากข้อปของฝาก พวกเราก็ต้องรีบทำเวลากันต่อ เพราะเรายังมีโปรแกรมทัวร์เหลืออีก 1 แห่งก่อนอาหารเที่ยง พวกเราขึ้นรถโค้ชเพื่อเดินทางไปยัง**พระราชวังโดลมาบาห์เซ (Dolmabahce Palace)** ไม่ช้าไม่นานรถก็จอดส่งพวกเราด้านหน้าประตูพระราชวัง

พระราชวังโดลมาบาห์เซ เป็นศูนย์กลางอำนาจของจักรวรรดิออตโตมันในช่วงระหว่าง ค.ศ.1856 - 1922 ซึ่งเป็นปีที่ราชวงศ์ล่มสลาย พระราชวังแห่งนี้สร้างขึ้นในรัชสมัยของสุลต่านอับดุลมาญิด (Abdulmecid) สุลต่านองค์ที่ 31 ของจักรวรรดิออตโตมัน เพื่อใช้เป็นที่พักประทับของราชวงศ์แทนพระราชวังแห่งเดิม คือ พระราชวังโทปกาปี (Topkapi Palace) ซึ่งไม่ยิ่งใหญ่หรูหรา และสะดวกสบายทัดเทียมพระราชวังแห่งอื่นๆ ในยุโรป

ทันทีที่ผมได้ก้าวเท้าเข้าไปด้านในพระราชวัง ผมก็สัมผัสได้ถึงความยิ่งใหญ่ของพระราชวัง ซึ่งมีจำนวนห้องมากถึง 285 ห้อง ทุกห้องล้วนตกแต่งอย่างหรูหราอลังการตามสไตล์บาโรก ผสมโรโคโคและนีโอคลาสสิก ซึ่งมีทองคำแท้และคริสตัลเป็นวัสดุหลัก ว่ากันว่าเฉพาะเพดานก็กรุด้วยทองคำแท้หนักถึง 14 ตันเข้าไปแล้ว ความน่าตื่นตาตื่นใจยังสามารถพบได้จากโคมไฟระย้ากลางห้องโถงกลางหนัก 4.5 ตัน ที่ว่ากันว่ามีความใหญ่ที่สุดในโลก กับลูกกรงบันไดซึ่งทำมาจากวัสดุคริสตัลที่ส่องแสงประกายแพรวพราวระยิบระยับ

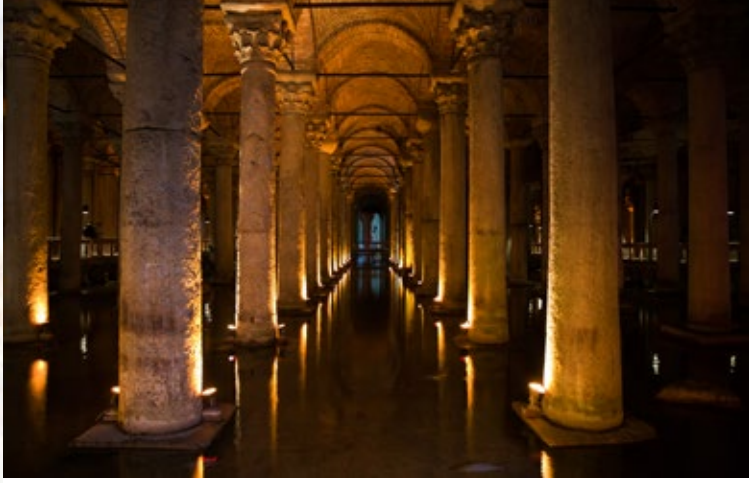
กว่าที่จะเดินชมห้องนั้นห้องนี้จนครบถ้วนตามที่ไกด์นำชมก็เล่นเอาผมเกือบขาดใจ เพราะพื้นที่ด้านในพระราชวังกว้างขวางมาก แถมแต่ละส่วนยังมีรายละเอียดและเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยที่น่าสนใจเพียบ ทำให้ต้องใช้เวลาเดินชมมากพอสมควร จนเลยอาหารเที่ยงไปนานพอสมควร

ในช่วงบ่ายวันนั้น พวกเรามีโปรแกรมต้องไปเยี่ยมชมอารยธรรมสมัยโรมัน ซึ่งประกอบไปด้วยสถานที่สำคัญหลายแห่ง เช่น ฮิปโปโดรม (Hippodrome) อุโมงค์เก็บน้ำเยเรบาตัน (Yerebatan) และปิดท้ายด้วยการช้อปปิ้งที่แกรนด์ บาซาร์ (Grand Bazar)

สำหรับ**ฮิปโปโดรม**นี้ สร้างขึ้นราวคริสต์ศตวรรษที่ 3 ในสมัยจักรวรรดิไบแซนไทน์เพื่อใช้เป็นสนามแข่งม้าและจัดพิธีเฉลิมฉลองต่างๆ ในอดีตฮิปโปโดรมเคยมีอัฒจันทร์ล้อมรอบ แต่ปัจจุบันไม่เหลือให้เห็นแล้ว ส่วนหนึ่งพังทลายไปตามกาลเวลา อีกส่วนหนึ่งถูกรื้อลงเพื่อนำอิฐไปบูรณะต่อเติมสุเหร่าเซนต์โซเฟีย สิ่งที่เหลือเหลือให้เห็นมีแต่เพียงลานกว้าง ๆ ที่มีเสาโบราณ 3 ต้นปักอยู่กลางลาน กับซากอาคาร 2 ชั้นอีกเล็กน้อย

ดูเหมือนว่าพวกเราจะไม่ค่อย “อิน” กับฮิปโปโดรมเท่าไรหรอก อาจจะไม่ค่อยเหลือหลักฐานให้เห็นเท่าไรนัก อีกส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะอุณหภูมิของอากาศที่ร้อนระอุ พวกเราจึงเดินผ่านลานแห่งนี้เพื่อไปยัง**อุโมงค์เก็บน้ำใต้ดินเยเรบาตัน**อย่างรวดเร็ว

เมื่อไปถึง เราต้องลงบันไดหลายสิบชั้นลงไปใต้ดินถึง 9 เมตร จึงพบกับห้องโถงโล่งกว้าง มีเสาโรมันเรียงรายเป็นแถว ๆ หลายสิบแถว บรรยากาศภายในออกชื้น ๆ สลัว ๆ มีเพียงแสงไฟตามโคมเสาส่องสว่างเป็นจุด ๆ ให้พอเห็นทางเดิน ดีที่มีนักท่องเที่ยวยะเยะแยะเต็มไปหมด ไม่อย่างนั้นคงวังเวงน่าดู

อุโมงค์เก็บน้ำใต้ดินนี้สร้างขึ้นตั้งแต่สมัยไบแซนไทน์ (โรมันตะวันออก) โดยพระเจ้าจัสติเนียน รวบรวม 1,500 ปีมาแล้ว เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในพระราชวังโดยน้ำจะไหลผ่านท่อมาจากป่าซึ่งห่างจากพระราชวังถึง 19 กิโลเมตร อุโมงค์เก็บน้ำแห่งนี้กว้าง 70 เมตร ยาว 140 เมตร สามารถจุน้ำได้ถึง 1 แสนตัน ภายในกำแพงหนาถึง 4 เมตร ความน่าสนใจของอุโมงค์อยู่ที่ต้นค้ายัน จำนวน 336 ต้น ซึ่งล้วนสลักเสลาจากหินอ่อนและหินแกรนิตอย่างสวยงามตามรูปแบบสถาปัตยกรรมคอรีนเทียน (Corinthian) เชื่อกันว่าเสาเหล่านี้คงรวบรวมมาจากวิหารเก่า ๆ ภายในราชอาณาจักร

ไฮไลต์ของอุโมงค์เก็บน้ำใต้ดินเยเรบาตันอยู่ที่เสา 2-3 ต้น เสาต้นหนึ่งสลักเป็นรูปดวงตานกยูง เป็นรอย ๆ ดวงทั่วทั้งเสา มอง ๆ ไปอีกทีก็คล้าย ๆ หยาดน้ำตาของคนที่น่าสงสารก็คือเสาต้นนี้มีหยดน้ำไหลลงมาจากหัวเสาจริง ๆ หลายคนเชื่อว่าภาพสลักบนเสาเสมือนเป็นสิ่งย้ำเตือนถึงหยาดน้ำตาของแรงงานทาสจำนวนมาก ซึ่งล้มตายลงระหว่างก่อสร้างอุโมงค์เก็บน้ำแห่งนี้ อีกสองต้นนั้น มีฐานเป็นรูปสลักไบหน้าเมดูซา (Medusa) ต้นหนึ่งวางกลับหัว อีกต้นหนึ่งวางตะแคงข้าง เมดูซานั้นเป็นอสูรกายในเทพนิยายกรีก มีเส้นผมเป็นงู เชื่อว่าหากใครมองตาเมดูซา จะกลายเป็นหิน เพื่อเป็นการแก้เคล็ด จึงวางภาพสลักเมดูซาให้อยู่ในลักษณะดังกล่าว

ปิดท้ายโปรแกรมทัวร์ของวันแรกด้วยการไปชะโงกทัวร์ที่**แกรนด์บาซาร์** เหตุที่ใช้คำว่าชะโงกทัวร์ เพราะโอดให้เวลาพวกเรา “จุ่ม” เท้าในตลาดแห่งนี้พอเป็นพิธีเพียง 15 นาที เพราะมีอาหารเย็นรอเราอยู่อีกที่หนึ่ง

แกรนด์บาซาร์นั้น เป็นจุดท่องเที่ยวสำคัญของตุรกีที่มีนักท่องเที่ยวพลุกพล่านมาก ว่ากันว่าตลาดแห่งนี้ถือเป็นหนึ่งในตลาดในร่มที่เก่าแก่และใหญ่ที่สุดในโลก มีร้านค้ารวมตัวกันมากกว่า 3,000 ร้าน กระจายตัวตามตรอกซอกซอยถึง 61 สาย และมีทางเข้าทางออกถึง 22 ประตูเลยทีเดียว ซึ่งแน่นอนว่าถ้าจะเดินชมตลาดให้ครบสักหน่อย น่าจะต้องใช้เวลาราว ๆ ครึ่งวัน

อาหารเย็นวันนี้เป็นอาหารจีนพื้น ๆ ประเภทต้ม ๆ ผัด ๆ ของภัตตาคารจีนที่ทัวร์จัดให้ ไม่มีเมนูอะไรอร่อยเลิศเป็นพิเศษ แต่ถึงยังงี้ก็ยิ่งดีกว่าอาหารตุรกีที่เคยกินมา 2 มื้อที่ผ่านมา หลังจากกินเสร็จแล้ว ทัวร์ก็นำพวกเราไปปล่อยไว้ที่โรงแรมขนาดกลาง ๆ ซึ่งอยู่นอกเมืองเพื่อนอนเอาแรงกว่าฟ้าจะเริ่มมืดก็เกือบ 3ทุ่ม

เช้าวันที่สอง ซึ่งเป็นวันสุดท้ายในอิสตันบูล รมารับพวกเราชาวคณะตั้งแต่ 8 โมงเช้า วันนี้พวกเราต้องเก็บสถานที่ต่าง ๆ ให้ครบ 3 ที่ก่อนเที่ยง เพราะหลังจากมื่อเที่ยงพวกเราต้องนั่งรถยาวกันอีก 6 ชั่วโมง เพื่อข้ามช่องแคบดาร์เดเนลส์ไปยังฝั่งเอเชียที่เมืองชานักคาเล (Canakkale)

ไม่นานรถก็มาส่งเราที่ข้าง**สุเหร่าสีฟ้า** (Blue Mosque) ซึ่งมีชื่อเรียกเป็นทางการว่า สุเหร่าสุลต่านอาห์เม็ด (Sultan Ahmed Mosque) ชื่อสุเหร่าสีฟ้านั้น มีที่มาจากการตกแต่งภายในอาคารที่อยู่ในโทนสีฟ้าจากสีของกระเบื้องเขียนลายอันวิจิตร

เนื่องจากสุหร่ายังใช้งานอยู่ ก่อนเข้าไปด้านในก็ต้องตรวจตราความเรียบร้อยของการแต่งกายเสียหน่อย โดยเฉพาะผู้หญิง ซึ่งต้องคลุมผมและปกปิดร่างกายให้มิดชิด ชาวคณะส่วนมากพร้อมใจกันคลุมศีรษะด้วยผ้าคลุมไหล่สีส้มผืนบางซึ่งบริษัทแจกให้ ดูแปลกตาทีเดียว หลายคนนึกว่าตัวเองเป็นสาวอาหรับจากละครเรื่องฟ้าจรดทรายหรืออย่างไร ไม่ทราบ แอ็กต์ทำถ่ายภาพพร้อมกับผ้าคลุมกันอย่างสนุกสนาน

สุเหร่าแห่งนี้สร้างขึ้นในสมัยจักรวรรดิออตโตมัน โดยสุลต่านอาห์เม็ดที่ 1 เพื่อประชันกับสุเหร่าเซนต์โซเฟีย ซึ่งตกทอดมาตั้งแต่สมัยไบแซนไทน์ และห่างกันเพียงครึ่งกิโลเมตร เพราะฉะนั้น จึงไม่ต้องพูดถึงเรื่องขนาดและ

สุเหร่าสีฟ้า (Blue Mosque)

สุเหร่าเซนต์โซเฟีย

พระราชวังโทปกัปปิ

ความเวอร์วังอลังการของงานช่าง โดยเฉพาะการเขียนลายบนกระเบื้องนับหมื่น ๆ ชิ้น รวมไปถึงกระจกสีหน้าต่างนับร้อยบาน มีทั้งเป็นภาพดอกไม้และลายเลขาคณิต และตัวอักษรอาหรับคัดจากพระคัมภีร์

เสร็จจากการชมสุเหร่าสีฟ้า พวกเราชาวคณะก็เดินข้ามฟากผ่านสวนดอกไม้ ไปชมสุเหร่าเซนต์โซเฟีย (Hagia Sophia) กันต่อ

สุเหร่าเซนต์โซเฟียเคยเป็นโบสถ์คริสต์ในสมัยไบแซนไทน์มาก่อน ก่อนที่จะถูกดัดแปลงเป็นมัสยิดในสมัยจักรวรรดิออตโตมันเป็นเวลากว่า 500 ปี จนกระทั่ง ค.ศ. 1935 สุเหร่าเซนต์โซเฟียได้ยุติการทำหน้าที่ในทางศาสนา แล้วปรับเปลี่ยนบทบาทตัวเองเป็นพิพิธภัณฑ์ให้คนทั่วโลกได้ศึกษาเรียนรู้

สุเหร่าเซนต์โซเฟียหลังนี้เป็นหลังที่สาม สร้างทดแทนสองหลังแรกนั้นซึ่งถูกทำลายจากเพลิงไหม้ สุเหร่าหลังนี้สร้างในสมัยพระเจ้าจัสติเนียน ระหว่าง ค.ศ. 532 - 537 ถือเป็นสถาปัตยกรรมสมัยไบแซนไทน์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดซึ่งหลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน และเป็นโบสถ์คริสต์ทรงโดมที่ใหญ่ที่สุดในโลก สุเหร่าเซนต์โซเฟียรับใช้คริสตศาสนานิกายออร์ทอดอกซ์เกือบหนึ่งพันปีก็ถูกปรับเปลี่ยนเป็นมัสยิดในสมัยสุลต่านมาห์เม็ตที่ 2 ว่า ภาพโมเสกสีทองบนผนังอาคาร ซึ่งเป็นภาพบุคคลสำคัญในศาสนาคริสต์ ขัดกับหลักศาสนาอิสลาม พระองค์จึงสั่งการให้ช่างโบกปูนขาวทับไว้แล้วเขียนลายขึ้นใหม่ พร้อมทั้งนำสัญลักษณ์ของศาสนาอิสลามเข้ามาแทนที่

จนกระทั่ง มุสตาฟา เคมาล อตาเติร์ก บิดาประเทศตุรกีสมัยใหม่ขึ้นครองอำนาจ เขาได้สั่งการลอกปูนขาวซึ่งปิดทับภาพโมเสกทั้งหมดออก ทั่วโลกจึงเห็นประจักษ์ในความวิจิตรบรรจงของภาพโมเสกซึ่งถูกปกปิดมานานหลายร้อยปี หลังจากชื่นชมความงามของสุเหร่าเซนต์โซเฟียพอหอมปากหอมคอ พวกเราชาวคณะก็แปรขบวนมาชมพระราชวังโทปกัปปิเป็นแห่งสุดท้าย

พระราชวังโทปกัปปิเป็นพระราชวังแห่งแรกของราชวงศ์ออตโตมัน สร้างขึ้นระหว่าง ค.ศ. 1460 - 1978 หลังจากที่อยู่สุลต่านมาห์เม็ตที่ 2 สามารถยึดครองคอนสแตนติโนเปิลได้สำเร็จ พระราชวังแห่งนี้เป็นที่ประทับของสุลต่านและราชวงศ์ตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 15 จนถึงศตวรรษที่ 19 ก่อนที่สุลต่านในรัชกาลหลังจะย้ายไปประทับ ณ พระราชวังโดลมาบาห์เซ ตั้งแต่ ค.ศ. 1856 จนสิ้นราชวงศ์ในปี ค.ศ. 1922 ข้อแตกต่างของพระราชวังโทปกัปปิ เมื่อเทียบกับพระราชวังโดลมาบาห์เซคือ พระราชวังโทปกัปปิมีกลิ่นอายความเป็นแขกสูงกว่า อีกทั้งประกอบด้วยอาคารน้อยใหญ่หลายอาคารแวดล้อมด้วยสวนไม้ดอกไม้ประดับร่มรื่น ในขณะที่พระราชวังโดลมาบาห์เซ มีอาคารขนาดชูปเปอร์บิกเพียงอาคารเดียว แต่ถ้าพูดถึงความเลิศหรูอลังการแล้ว แน่นอนว่า พระราชวังโทปกัปปิสู้พระราชวังโดลมาบาห์เซไม่ได้ เพื่อนบางคนจึงบอกว่าไม่ “ฟิน” เมื่อเทียบกับพระราชวังโดลมาบาห์เซ

อย่างไรก็ตาม พระราชวังโทปกัปปิก็ได้ชุกซอนของล้ำค่าชนิดที่ประเมินค่ามิได้ นั่นเพราะภายในพระราชวังมีพิพิธภัณฑ์จัดแสดงสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญทางศาสนาซึ่งรวบรวมไว้โดยราชวงศ์ออตโตมันระหว่างศตวรรษที่ 16 - 19 เช่น รอยเท้า ฟัน และเส้นผมของนบีมุฮัมมัด รวมไปถึงดาบของกาลีบรุ่นแรก ยังไม่รวมถึงเครื่องใช้และของสะสมส่วนพระองค์ของสุลต่านอีกจำนวนมาก

ผมกะว่าจะไปชมของล้ำค่าที่เกี่ยวข้องกับนบีมุฮัมมัดให้เห็นเป็นบุญตาสักหน่อย ปรากฏว่ามีคนรอต่อคิวหน้าพิพิธภัณฑ์ยาวเป็นหางว่าว คำนวณเวลาที่ทัวร์นัดหมายแล้วยังไงก็คงเข้าไปชมไม่ทันแน่ จึงจำเป็นต้องตัดใจเดินกลับออกมาแบบอารมณ์ค้าง ๆ

หลังจากมื่อกลางวัน พวกเราชาวคณะต้องจากลาอิสตันบูล เพื่อไปตะลอนทัวร์ตุรกีต่ออีกหลายวัน แต่จะมีอะไรน่าสนใจบ้างนั้น ผมจะเล่าให้ฟังในฉบับถัดไปครับ

ประโยชน์สัญลักษณ์ที่ 81

เต่ากับหอยทาก

คงไม่มีใครไม่เคยได้ยินได้ฟังหรือรับรู้การแข่งขันอันลือเลื่องเพื่อกระป๋องครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์!

การแข่งขันระหว่างกระต่ายกับเต่า...

ขอเล่าให้ฟังโดยสังเขป เพื่อใครพลาดเรื่องนี้ไปจริง ๆ (ทั้งที่จริง ๆ ไม่น่ามีใครพลาด)

กระต่ายกับเต่าตกลงที่จะแข่งขันวิ่งแข่ง

ไม่ต้องคิดก็เข้าใจ

กระต่ายวิ่งเร็วกว่ากับลม

ในขณะที่เต่าค่อย ๆ คลานตัวมเตี้ยม

มองไม่เห็นทางไหนที่เต่าจะเอาชนะกระต่ายได้

ทั้งคู่ออกจากจุดสตาร์ท กระต่ายพรวดพลิวออกไปจนเต่ามองไม่เห็นฝุ่น

และก็อย่างที่ทุกคนรู้ กระต่ายชะล่าใจว่าตัวเองวิ่งเข้ามาใกล้โข และนอนพักผ่อนใต้ต้นไม้ในขณะที่เต่าค่อย ๆ

ก้าวคลานตัวมเตี้ยมไปอย่างสม่ำเสมอและไม่หยุดยั้ง

กระต่ายงีบหลับนานเกินไปด้วยความประมาท ตื่นขึ้นมาอีกทีแม้จะสับขาเร็วกว่าลมเพียงใดก็ไล่กวตเต่าไม่ทันเสียแล้ว
เต่าเป็นผู้ชนะไปอย่างพลิกความคาดหมายของประชากรสัตว์ทั้งโลก!

กระต่ายพ่ายเต่า...

...

...

...

วันนี้ การแข่งขันบันลือโลกกำลังจะเกิดขึ้นอีกครั้ง!

การวิ่งแข่งขันระหว่างเต่ากับหอยทาก

เรียกว่าการแข่งขันคงไม่ค่อยตรงกับสภาพความเป็นจริงเท่าไร

เรียกว่าการแข่งขันระหว่างเต่ากับหอยทากน่าจะเหมาะกว่า

หอยทากนั้นขึ้นชื่อในความเอื่อยเฉื่อยเชื่องช้า

เต่าก็คงไม่เผลพลาดเหมือนที่กระต่ายเคยพลาด

สรรพสัตว์ไม่คิดว่าจะมีสิ่งใดพลิกผันจากที่คาดการณ์กันไว้

...

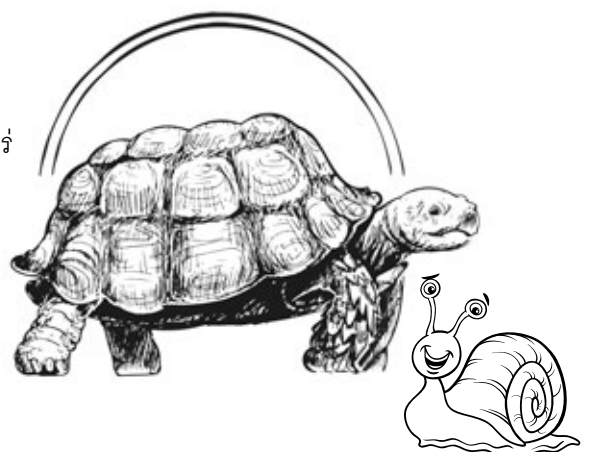
ทั้งคู่นั่งเนือยอยู่ที่จุดสตาร์ท

ผู้ให้สัญญาณปล่อยตัวคือสิงโตเจ้าป่า มันค่อย ๆ เหยียดแขนข้างที่กำปั้นกระบอกเล็กชี้ขึ้นฟ้า

ปัง!

เสียงเชียร์จากสรรพสัตว์ดังกระหึ่มลั่นป่าทันทีที่สิ้นเสียงลั่นไก

ตรงกันข้ามกับเสียงเชียร์อันคึกคักอีกเหมิเร่งเร็ว เต่ากับหอยทากค่อย ๆ กระดืบ ๆ เคลื่อนคลานออกจากจุดสตาร์ท
อย่างเชื่องช้าเนือยตามธรรมชาติ

เส้นทางแข่งขันเป็นเส้นทางหลักภายในป่าลึกแห่งนี้ เวลาที่ผ่านมาค่อย ๆ ทำให้ระยะห่างระหว่างเต่าและหอยทากเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

เป็นที่แน่นอนว่าเต่านำจนหอยทากแทบจะไม่เห็นฝุ่น แม้ว่าตัวเต่าเองก็เชื่องช้ามาก ๆ ก็ตาม เวลาค่อย ๆ เคลื่อนคลานผ่านไปใ้อัตราเร่งเดียวกับความเร็วในการแข่งคลานระหว่างเต่ากับหอยทาก เสียงเชียร์เงียบหายไปนานแล้ว เพราะเหล่าสรรพสัตว์รวมตัวกันอยู่ที่จุดสตาร์ทซึ่งเป็นจุดเดียวกับเส้นชัย ทุกตัวเฝ้ารอผู้เข้าเส้นชัยเป็นคนแรกอย่างใจจดใจจ่อ...

...

เต่าเหลียวกลับไปดูด้านหลังในขณะที่เท้าทั้งสี่ค่อย ๆ เขี่ยอย่างทีละก้าวอย่างสม่ำเสมอ

หลังจากยืดคอกวาดมองไปจนสุดปลายสายตา

มันไม่เห็นหอยทากคลานตามมา...

เต่าคิดว่ามันคงทิ้งห่างจากหอยทากมาไกลพอสมควร

แม้จะค่อนข้างสบายใจแต่เต่าไม่เคยชะล่าใจ

มันไม่คิดจะหยุดพัก เรื่องแะงีบหลับพักผ่อนเหมือนที่กระต่ายเคยทำตอนที่แข่งขันกับมันนั้นยังเป็นไปไม่ได้

เต่าก็ม้วนหน้าม้วนตาเดินต่อไปอย่างมุ่งมั่นด้วยความเร็วเท่าที่สี่ขาของมันจะเต็มศักยภาพไปได้

...

“เฮ้ย ๆ ๆ !” หมู่ที่ยืนอยู่ที่เส้นชัยร่วมกับฝูงเพื่อนสัตว์ป่าตัวอื่น ๆ ร้องเสียงดังขึ้นพลางมองออกไปบนทางดินที่ทอดยาวเข้ามาสู่เส้นชัย

เงาราว ๆ ไกล ๆ นั้นคือคลานใกล้เข้ามาอย่างเชื่องช้าและเริ่มจะค่อย ๆ ชัดเจนขึ้นในสายตาของสัตว์ป่าทุกตัวที่เฝ้ารออยู่ที่เส้นชัย

“เต่า!” กระต่ายร้องขึ้นด้วยความดีใจพร้อมชี้นิ้วพุ่งไปยังเต่าเพื่อนเก่า

“เต่ามาแล้ว!”

ทุกตัวเฮฮันพร้อมกันจนลั่นป่า

แม้จะเหนื่อยล้า เม็ดเหงื่อไหลไหลมโหฬารหน้า แต่เต่าก็ยิ้มอ่อน ๆ ออกมาได้ขณะค่อย ๆ พาตัวเข้าหาเส้นชัย

จนกระทั่ง...

มันเห็นหอยทากนอนเคี้ยวใบหญ้าอย่างสบายใจอยู่ที่เส้นชัยท่ามกลางฝูงเพื่อนสัตว์ป่าที่กำลังดีใจกับการมาถึงของมัน!

“โห! ไม่น่าเชื่อ! นี่ทุกตัวนึกว่านายชนะแน่ ๆ แล้ว แต่อยู่ ๆ หอยทากก็โผล่เข้าเส้นชัยมาก่อนตั้งนาน ไม่รู้เป็นไปได้ยังไง” เสือเข้ามาตบกระต่ายคุดคุดเข้าแหย่อย่างเป็นกันเองพลางหัวเราะ แต่เต่าก็ไม่วายลืมหันตัวหัวหดไปแสบหนึ่งเพราะสัญชาตญาณเตือนว่านี่คือการตะปบเพื่อลากไปเป็นอาหาร

“นั่นดิ เล่นเองกันหมดเลยเนี่ย ตอนออกตัวก็ตามหลังอยู่ตั้งห่างแท้ ๆ” กวางเห็นด้วย

ไม่ใช่แค่เพื่อน ๆ สัตว์ป่าหรอก...

เต่าเองก็งงจนทำตัวไม่ถูก ตอบอะไรไม่ออก

มันมั่นใจว่าตั้งแต่ออกจากจุดสตาร์ท มันคลานนำมาตลอดและไม่เห็นหอยทากคลานแข่งมันเลยแม้แต่ครั้งเดียว!

หอยทากเคี้ยวใบหญ้าหยุดหยับ

มันทำได้...

เพราะ “ภูเกิ้ลแม็พ” พามันคลานมาในเส้นทางที่สั้นที่สุดและเร็วที่สุด

11 ปีกับ.... วิถี “ครูชน” เพื่อเริ่มต้นปีที่ 12

“ความหนาวเย็นในฤดูร้อน”... ท่านเคยสัมผัสมั้ย??....

ความเยือกเยือกยามดึก ทำให้ผมตื่น ลุกขึ้นนั่งในเต็นท์
แรมคืนของ “ครูชน” ซึ่งกางวางอยู่ริมน้ำเชิงทิวเขาวังพา
อ.คลองหอยโข่ง เป็นอำเภอเล็กๆ แทบไม่มีร้านสะดวกซื้อ
แม้แต่ ATM ก็หายาก... ทั้ง ๆ ที่คลองหอยโข่งถูกขนานด้วย
อำเภออันอลังการด้วยความศิวไลแบบหาดใหญ่ และ
เมืองชายแดนซึ่งโอฬารแบบสะเดา

แต่... “คลองหอยโข่ง” ซุกตัวอยู่ในหุบเขาตะมื่น
และป่าดิบชื้น เป็นแหล่งต้นน้ำค่อนข้างสมบูรณ์ เพราะที่นี่
เคยเป็นเขตพื้นที่สีแดงของพรรคคอมมิวนิสต์
แห่งประเทศไทยมาก่อน (2515 - 2525)

ผมมาซุ่มแรมคืนอยู่ที่นี่ชายป่าริมเขาเชิงน้ำตกผาดำ
อันเลื่องชื่อในความเป็นต้นน้ำบริสุทธิ์จากผืนป่าซึ่งห่างจาก
เมืองตรูกิจแดนใต้เพียงสิบกว่านาทิต

เป็น Unseen ธรรมชาติที่ทุกคนอยากสัมผัส...
แต่ไม่มีใครกล้ามา... ฮ่าา

สหายเหล็ก สหายตันรบ สองแกนนำหลัก
บอกเชิญชวนแกมบังคับว่า.....

... “หากครูชน มาตั้งแคมป์ฉลอง 12 ปี ควรต้องมา
ที่นี่เป็นธรรมชาติสงบ บริสุทธิ์ ปราศจากมลพิษการเมือง
ฮ่าา! พวกผมรับรองความปลอดภัยจากคน แต่...
เรื่องอดอยากไม่รับประกัน... ฮ่าา”...

เรื่องที่มาของเดือนคิมหันต์จึงเป็นเช่นนั้นแหละ
สหายเอ๋ย ครูชนจึงได้มาสถิตย์ยังแท่นทองกะโปโลณริมป่าผาดำ
และแล้ว...!! ผมตื่นขึ้นกลางดึก... จากสายลมเย็น
ดังที่กล่าวมาเบื้องต้น...

ตีหนึ่งกว่า ล่วงยามสาม แสดงว่า ย่างเข้า แรม 13 ค่ำ
เดือน 4 แล้ว

นี่คือ อรุณแรกของ 2 เมษายน 2562 ปีที่ 12 ของ
การเป็น “ครูชน” ได้เริ่มต้นอย่างเรียบง่าย.....

ในบรรยากาศ เย็นชื่นของเช้านี้ ลมโชยมารวยริน
ผมนั่งขัดสมาธินั่งสงบหายใจลึกยาวได้กลิ่นป่าและสำเนียงไพร
รอบทิศ เป็นความแข็งแรงแต่ไม่รบกวน และแปลกที่ไม่กวนสมาธิ

ผมมองผ่านผ้าโปร่งทางหน้าต่างเต็นท์... แสงดาว
ยามไร้อุปกรณ์มองเห็นริ้วระลอกน้ำที่พลัดไถ่กันมาหน้าเต็นท์
เป็นความงาม สงบ สงัด ที่สร้างความคมชัดทางความคิด

จากรอยอดีตสู่ภาวะปัจจุบันขณะ และพินิจอนาคตอย่างไม่ซับซ้อน
ใด ๆ.....

ในความสัจด์ อันแข็งแรงแห่งพงไพร ผมรับรู้ถึงประโยคหนึ่ง
ขึ้นในห้วงคำนึง..... **“ความรู้สึกแปลกใหม่ในเส้นทางชีวิต”**.....

ผมเชื่อว่าความรู้สึกนี้มีกับทุกคน เมื่อเราต้องเผชิญกับ
อะไรใหม่ ๆ หรือครั้งแรกในชีวิต... ไม่ต้องสำคัญหรือยิ่งใหญ่หรรหรร
แต่เรื่องนั้น ทำให้เรา **“ตื่นเต้น”** นั้นแหละครับ คือความรู้สึก
ที่ผมกล่าวถึง.....

ความรู้สึกแบบนี้จะมีทุกครั้งเมื่อจุดเปลี่ยนของชีวิตมาถึง
ผมยังจำได้ว่า การไปโรงเรียนครั้งแรก คือ ป. 1 สมัยนั้น
ไม่มีอนุบาล ความรู้สึกชอบชูดนักเรียนใหม่ ไม่กลัวอะไรในโรงเรียน สลัดมือ
จากการเกาะกุมของพ่อ วิ่งเข้าหาซึ่งข้าหมุนที่เด็กคนอื่นเล่นกันอยู่แล้ว.....
ผลคือ...**ร่วงตกลงมาปากแตก..** ฮ่าาา ร้องชะลั่น กระทั่งครูต้องพาไปปลอบ
ด้วยขนม... กว่าจะเงียบ ก็นานพอที่พ่อจะปลื้มตัวไปได้ และมอบผมให้กับครู
เรียบร้อย

การได้ใช้ปากกาครั้งแรกเมื่อขึ้นป. 5 คือความรู้สึกฝึกในการเขียน
ดูเหมือนตัวเองจะเป็นผู้ใหญ่ขึ้น และมองเด็กป. 4 ลงไปแบบหมิ่นแคลนว่าเป็น
เด็กน้อย อออิ!

แต่ ผมนั้น มือเลอะ เลื้อยเปื้อนหมึก แทบทุกวัน... ฮ่าาา.....

มศ. 1 เริ่มรู้สึกเป็นหนุ่ม ความรู้สึกประหลาดเกิดขึ้นบ่อยเมื่อเห็น
เด็กหญิง เพศตรงข้าม... แต่ก็ได้แค่รู้สึก เพราะความขลาดยังข่มทับอยู่...
แต่ก็สนุกแบบเร็นลับดี.....

ตอนเริ่มเรียนการเป็น“ครู”ใหม่ ๆ ปีหนึ่ง ผมตื่นเต้นกับรองเท้า Belet
สีดำใหม่เอี่ยมที่พ่อซื้อให้ นั่นคือการสวมรองเท้านักเรียนครั้งแรกในชีวิต ภาวนาให้
วิทยาลัยครูเปิดเร็ว ๆ... ก่อนเปิดเทอมแรก ชัดถุจะจนแววับ มันแฉลบด้วย
หนังแท้...

นี่คือครั้งแรกของการรู้รสชาติความเจ็บปวดจาก **“รองเท้ากัด”**...
อืมมมม! รู้สึกเลยว่า **ความสง่า** กับ **ความเจ็บปวด** ไม่น่ามาอยู่ด้วยกัน.....
ฮ่าาา!

เมื่อได้รับการคัดเลือกให้เรียนต่อ ป.กศ.สูง นั่นคือ การเรียนวิชาชีพ
ครูปี 3... การได้ผูกเนกไทครั้งแรก เป็นความรู้สึกเห่ออีกครั้ง ที่อยากเดินไป เดินมา
ให้ทั่ววิทยาลัย... หุหุหุ (หัวเราะขุคใหม่)

ป.กศ.สูง ปี 4 เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญอีกครั้ง ที่**ถูกมัดมือชก** ให้ขึ้นเป็น **“ประธานเชียร์ของวิทยาลัย”** ซึ่งคือความตื่นเต้นระดับเปลี่ยนวิถีชีวิต จากนักศึกษาซั่วยาย เงียบ เรียบร้อย กลายเป็นผู้นำ นักพูด นักคิด นักกิจกรรม ไปแบบ**ฉับพลัน**

หลังจากนี้เส้นทางชีวิตผมก็เปลี่ยนไป แบบสลัดตัวตนที่แท้ออกจาก **“ดักแด้”** ปานนั้น

และช่วงชีวิตที่ผ่านมา ตั้งแต่ **ประถมศึกษา** กระทั่ง **เรียนครู** สิ่งที่ผมสั่งสมมาโดยไม่รู้ตัว คือ การอ่าน เสมือนเป็นการสะสมข้อมูลมาอย่างยาวนาน... เมื่อเปิด **“โลกทัศน์”** วิถีทางของชีวิตใหม่ **ข้อมูล** ที่ถูกจัดเก็บไว้เป็นระบบอย่างมหาศาล ก็ถูกนำมาใช้งานตามจังหวะการขับเคลื่อนชีวิต

ผมโชคดี ที่จุดเปลี่ยนชีวิตนี้มาก่อนผมจะเริ่มเป็นครู จึงทำให้เส้นทางแห่งวิชาชีพพัฒนาไปอย่างลื่นไหล ผมมีข้อมูลเกร็ดย่อยเสริมมากเกินกว่า**เนื้อหา**ที่เด็กจำเป็นต้องรู้.... แล้วความสนุกก็ตามมา

เมื่อตกผลึกด้วยกาลเวลา บุคลิกของผมจึงกลายเป็นครูที่ **สุข - สนุก - และสร้างสรรค์** トラบกระทั่งบัดนี้

..... ผมยังนั่งสงบนิ่ง ครุ่นคิดอยู่อย่างเงียบ ๆ ในความมืด เวลาอย่าง**เข้าตีสี่** พ่ายังไม่เปิด

ผมยิ้มนิด ๆ ในความหนาวเย็นของสายลม และนึกถึง**คำสามคำ** เมื่อครู.....

เป็นความจริงว่า เวลาที่ผ่านมา ผมพบความจริงกับตัวเองว่า ตนสามารถ**มีความสุข**ได้ง่าย ๆ ไม่ว่าจะมึหรือขาดแคลน... เป็น **“สุข”** ที่เกิดจากภายในด้วยการเข้าใจความเป็นไปของชีวิต

เมื่อเป็นเช่นนี้ อารมณ์รื่นรมย์ก็เกิด ผมสามารถมองเห็นโลกเบื้องหน้าด้วย**ความสนุก**ได้ทุกปรากฏการณ์และทุกกรณี... แต่ไม่ทุกเวลานะครับ... เพราะในสำนึกนั้น ยังมีคำว่า **กาละ - เทสะ** กำกับอยู่... ฮ่าาา.....

และเชื่อไหมครับว่า... หากเรามี**สองคำ**ข้างต้นผสมในกาย ผสานในจิตแล้ว มิติแห่งความคิด**สร้างสรรค์**มันก็จะตามมา การคิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกรอบจำกัดเดิม ๆ ก็จะเกิดความคลี่คลาย

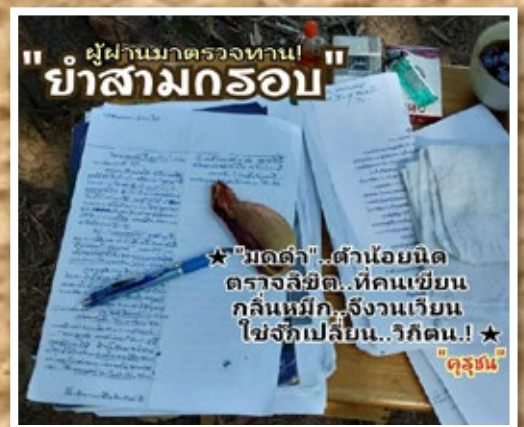
นี่จึงครับ **สารัตถะ**เบื้องต้นแห่งความเป็น**ครูชน**ที่ผมเพิ่งพบข้อสรุป

05.00 น. ตื่นฟ้าด้านตะวันออกเริ่มด้วยแสงทองระเรื่อ แต่ผมยังมองเห็น**ทิวผาดำ** ตะคุ่ม ดำทะมึน เหมือน**เสื้อดำ**หมอบนิงสงบ.....

แสงแรกแห่งอรุณของ 2 เมษายน 2562 เริ่มมาถึงแล้ว.....

ผมสูดอากาศบริสุทธิ์ที่ผสมกลิ่นพงไพรอย่างสงบ และเยือกเย็น... จิตยังนิ่ง ภายใต้โครงกรอบของเต็นท์

สาย**หมอกหนาว** แปรตัวจากผืนน้ำ ลอยกรุ่นขึ้น กระทบอุณหภูมิล้อม ๆ กลั่นตัวเป็นหยด**น้ำค้าง** หยาดเปาะเปาะ กระทบหลังคาเต็นท์ คล้ายเสียงใครมาเคาะฝาโลง ให้ฟื้นตื่น... ฮ่าาา...

รู้สึกไหมครับ... เพียงวาบความคิด
ไม่กี่วินาทีในห้วงคำนึง คล้ายจะบรรลุ ผมรับรู้
ถึงการเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง มีเกิดขึ้น
ตั้งอยู่ ดับไป หมุนวนเป็นวัฏตลอดกาล...
แล้ว**มรณานุสติ**ก็ผุดขึ้น...

ก่อนจะก้าวเดินต่อไปเป็นปีที่ 12
ในฐานะ**ครูชน** ผมคิดว่า... 11 ปีที่ผ่านมาของ
ความเป็นครูชนนี้ มีความลงตัว อยู่ตัวแล้ว
พอสมควร

ผลงานบทความทางวิชาชีพครู
“**ย่าสามกรอบ**” ที่เขียนมาทุกเดือน เกือบ
สามสิบปี คือ ประวัติศาสตร์สภาพจริงทาง
การศึกษา ของครู เด็ก และชุมชนทั่วไทย
จากมุมมองของครูชน ซึ่งจะถูกรักษาไว้
จน หอสมุดแห่งชาติตลอดไป และต่อไป
เท่าที่ผมยังมีแรงเขียน.....

รายการ TV “**ครูสร้างคน - คนสร้าง
โลก**” ที่ทำไว้เดือนละสี่ตอน รวมห้าปี เป็น
สาระจากโรงเรียน ครอบคลุมทุกภูมิภาค
ทั่วประเทศซึ่งได้รับการบรรจุไว้ในสื่อออนไลน์
You Tube และ เฟซบุ๊ก ไปแล้ว.....

และสำหรับ **ชุดความคิดครูชน**
ที่จัดทำทุกวันปีละ 365 ชุดนั้นก็ได้มีพัฒนาการ
มาไม่น้อยกว่า 5 ปี รวมแล้วก็พันกว่าชุด เป็นภาพงาม
ชวนคิดประกอบบทกวี พร้อมด้วยบทความคิดประกอบสั้น ๆ
ว่าด้วยสังคมและชีวิตที่ครูชนได้ผ่านพบ

11 ปีที่ผ่านมาของ**ครูชน** นอกจากผลงาน**รูปธรรม**
ที่สัมผัสได้ดังกล่าวแล้ว ยังมีผลงาน**อรูปธรรม**ที่รู้สึกได้ คือ
สายสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ จากเด็ก ครู และชุมชน
ทั่วประเทศ... จากอดีต บุคคลที่เคยพบ แล้วพรากจากกันไกล
ก็ได้หวนคืนมาช่วยเสริมเติมต่อกันอีก เหมือน**บุพเพสันนิวาส**!

11 ปีที่ผ่านมาของครูชน มิได้ราบเรียบสมบูรณ์แบบ
นักพรอครับ... ก็มีสะดุด มีล่าช้า และล้มเหลวบ้าง บางคราว
แต่ไม่ถึงกับท้อถอย... ฉะนั้น...

11 ปีที่ผ่านมาของ**ครูชน** จึงได้รับการสอบผ่านทาง
สังคม ได้รับการยอมรับจากบุคคล และเกิดดอกผลทางความคิด
ที่ถูก**จัดเก็บ**ไว้อย่างเป็นระบบ ผมคงไม่กังวลสิ่งใดอีกแล้ว
กระมัง!??

ฟ้าสว่างแล้ว..... รอบเดินเท้าแรมคืนของ**ครูชน**
สดใส ไม่หม่นมัว...

เสียงไก่ขัน ประชันกับเสียงป่า เสมือนเป็นสัญญาณ
ศรีเมงคลให้**ครูชน**เริ่มต้นปีที่ 12 อย่างมีพลัง!

ติดตามกันต่อไปนะครับ!

กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

Southeast Asia Teachers Competency Framework (SEA - TCF)

การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 ส่งผลให้ประชากรในกลุ่มอาเซียนต้องเตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านแรงงาน การค้า และบริการ ไม่เว้นแม้แต่มิติทางการศึกษา ซึ่งครูถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพแก่ประชากรในอนาคตของประเทศไทย การเป็นประชาคมอาเซียนเป็นโอกาสที่ทำให้เกิดการรวมตัวกันเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาครูจึงมีความสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ได้ครูเก่ง และครูดีไปพัฒนาผู้เรียน ประกอบกับในการประชุมรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อปี 2557 รัฐมนตรี ๙ ของแต่ละประเทศได้มีการพิจารณา 7 เป้าหมายสำคัญที่จะดำเนินการร่วมกันด้านการศึกษา (7 Priority Areas) รวมถึงการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาลงปี 2558 เพื่อที่จะนำมาสู่การปฏิบัติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในปี 2558 – 2578 และการเสริมสร้างการผลิตครูถือเป็นหนึ่งในวาระหลักที่สำคัญในการดำเนินการ

คุรุสภาในฐานะองค์กรวิชาชีพซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมถึงการสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพ และเป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาของประเทศไทย เห็นความสำคัญของการจัดทำแนวทาง/กรอบมาตรฐานวิชาชีพครูในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อให้แต่ละประเทศได้มีแนวทางพัฒนาครูและวิชาชีพที่เป็นมาตรฐานกลางร่วมกัน โดยการพิจารณาเปรียบเทียบ ความเหมือนและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ เพื่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป

ในปี 2559 สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้ร่วมมือกับสำนักงานเลขาธิการองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO Secretariat) ริเริ่มดำเนินการจัดทำแนวทางการพัฒนา ร่าง มาตรฐานอ้างอิงวิชาชีพครูอาเซียน โดยศูนย์ SEAMEO Regional Centre for Educational Innovation and Technology (SEAMEO INNOTECH) จะเป็นผู้ให้การสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ สังเคราะห์และจัดทำ ร่าง เอกสารดังกล่าว

ต่อมาคณะกรรมการคุรุสภา ในการประชุม ครั้งที่ 6/2559 วันที่ 7 กรกฎาคม 2559 ได้พิจารณาเรื่อง การจัดทำ ร่างมาตรฐานอ้างอิงวิชาชีพครูอาเซียน (ASEAN Teaching Professional References Standard) มีมติรับทราบแนวคิดการดำเนินการ จัดทำ ร่าง มาตรฐานอ้างอิงวิชาชีพครูอาเซียน (ASEAN Teaching Professional References Standard) ตามที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภานำเสนอ และให้สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาดำเนินการจัดทำ ร่าง มาตรฐานอ้างอิงวิชาชีพครูอาเซียน (ASEAN Teaching Professional References Standard) โดยมอบนายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการในขณะนั้น เป็นผู้กำกับดูแลเรื่องนี้

ในการดำเนินการพัฒนาเพื่อจัดทำ ร่าง มาตรฐานอ้างอิงวิชาชีพครูอาเซียน คุรุสภาได้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการจัดทำ ร่าง มาตรฐานอ้างอิงวิชาชีพครูอาเซียน โดยมี นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ เป็นประธานในการพิจารณาและกำหนดขอบเขตดำเนินงาน

กิจกรรม

วันที่ 24 - 25 เมษายน 2560 **จัดประชุมผู้บริหารระดับสูงกระทรวงศึกษาธิการ 11 ประเทศ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** High Officials Meeting on the Development of Regional Competency Framework for Teachers in Southeast Asia ณ โรงแรมเดอะสุโกศล กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรฐานสมรรถนะครูระดับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน และร่วมกันระบุมสมรรถนะร่วมของครูในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จัดทำเป็นร่าง มาตรฐานวิชาชีพครูในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงจากประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และติมอร์เลสเต้ จำนวน 11 ประเทศ

ที่ประชุมได้เห็นชอบแนวคิดการจัดทำ ร่าง กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยได้ร่วมกันกำหนดกรอบสมรรถนะ 4 ด้าน ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา
2. การเรียนการสอนและประเมินผลของนักเรียน
3. ความสัมพันธ์กับชุมชน
4. ความเป็นเลิศเฉพาะบุคคล

วันที่ 15 – 16 สิงหาคม 2560 **จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญ** (Expert Meeting on the Development of Regional of Competency Framework for Teachers in Southeast Asia) ณ โรงแรม เดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ โดยผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการจากประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และติมอร์เลสเต้จำนวน 11 ประเทศ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องของสมรรถนะในการปฏิบัติ (Enabling Competencies) และตัวบ่งชี้ความสำเร็จ (Success Descriptors)

ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาและเห็นชอบ ร่าง กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย สมรรถนะสำคัญ (essential competencies) สมรรถนะในการปฏิบัติ (Enabling Competencies) และการกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จ (Success Descriptors)

ภายหลังการประชุมผู้เชี่ยวชาญเสร็จสิ้น ในช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม - เดือนตุลาคม 2560 สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ร่วมกับ ศูนย์ SEAMEO INNOTECH **ปรับแก้และพัฒนา กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** จนได้เป็น ร่าง กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ Southeast Asia Teachers Competency Framework (SEA - TCF) ซึ่งประกอบด้วย

• สมรรถนะสำคัญ (essential competencies)	จำนวน	4	ด้าน
• สมรรถนะในการปฏิบัติ (Enabling Competencies)	จำนวน	12	ข้อ
• ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ (Success Descriptors)	จำนวน	136	ข้อ

วันที่ 29 พฤศจิกายน 2560 ในการประชุม
เจ้าหน้าที่ระดับสูง 40th SEAMEO High Officials
Meeting สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาร่วมกับ
สำนักงานเลขาธิการ SEAMEO จัดทำเอกสาร
เพื่อนำเสนอ ร่าง กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
Southeast Asia Teachers Competency
Framework (SEA - TCF) โดยที่ประชุมให้ความเห็นชอบ
ร่าง กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
Southeast Asia Teachers Competency Framework (SEA - TCF)

เดือนกรกฎาคม 2561 สภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
(Southeast Asian Ministers of Education Council) ให้การรับรอง
ร่าง กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ Southeast Asia Teachers
Competency Framework (SEA - TCF)

เดือน ธันวาคม 2561 สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ได้จัดพิมพ์หนังสือ Southeast Asia Teachers Competency Framework (SEA - TCF) (ฉบับภาษาอังกฤษ) จำนวน 1,000 ฉบับ โดยเผยแพร่ไปยังปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 11 ประเทศ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผู้บริหารหน่วยงานหลัก ในกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการ SEAMEO ศูนย์ SEAMEO INNOTECH ผู้บริหารมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย ที่เปิดหลักสูตรการสอนครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ทั่วประเทศ และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยสำนักงานเลขาธิการคุรุสภากำหนด แผนที่จะดำเนินการจัดพิมพ์หนังสือกรอบสมรรถนะครู เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฉบับภาษาไทย ในปี 2562

วันที่ 17 – 19 เมษายน 2562 ศูนย์ภูมิภาคซีมีโอ ด้านการฝึกอบรม (SEAMEO Regional Training Centre – SEAMEO RETRAC) จัดประชุมปฏิบัติการ หัวข้อ Sharing Practices in Implementing Southeast Asia Teacher Competency Framework (SEA - TCF) โดยมีผู้แทนจาก กระทรวงศึกษาธิการ 8 ประเทศ เข้าร่วมประชุม ผลปรากฏว่ามี 6 ประเทศ ได้เริ่มนำกรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไปพัฒนาการกำหนดสมรรถนะและมาตรฐานครูในประเทศ ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศไทย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ Southeast Asia Teachers Competency Framework (SEA - TCF) ถือเป็นผลผลิตสำคัญที่สะท้อนถึงความร่วมมือจากประเทศในภูมิภาคอาเซียน และติมอร์เลสเต ที่มุ่งหวังจะใช้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู โดยการตระหนักถึงความสำคัญของการมีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นผลมาจากการออกแบบมาที่ผสมผสานบริบทสังคมของแต่ละประเทศ และนำมาบูรณาการในระดับภูมิภาค ความร่วมมือจากผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ 11 ประเทศ จะเป็นการสร้างรากฐานความแข็งแกร่งของวิชาชีพครูในบริบทของการก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน และอาจเป็นแนวทางต่อการแลกเปลี่ยนและการเคลื่อนย้ายครูภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ครูสภาในฐานะองค์กรวิชาชีพของประเทศไทย และผู้ริเริ่มในการดำเนินการจัดทำกรอบสมรรถนะดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่ากรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEA - TCF) ที่เกิดจากความร่วมมือกันจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในภูมิภาคจะเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูได้พัฒนาตนเองและมุ่งสู่การพัฒนาความแข็งแกร่งของวิชาชีพซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และคุณภาพนักเรียนในภูมิภาคอาเซียน ให้เป็นผู้เรียนที่มีความสุขและเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศสมาชิกต่อไป

“การบริหารโรงเรียนสู่ความสำเร็จ ด้วยรูปแบบต้องหนองสระปลาโมเดล”

โรงเรียนบ้านต้องหนองสระปลา 240 หมู่ 9

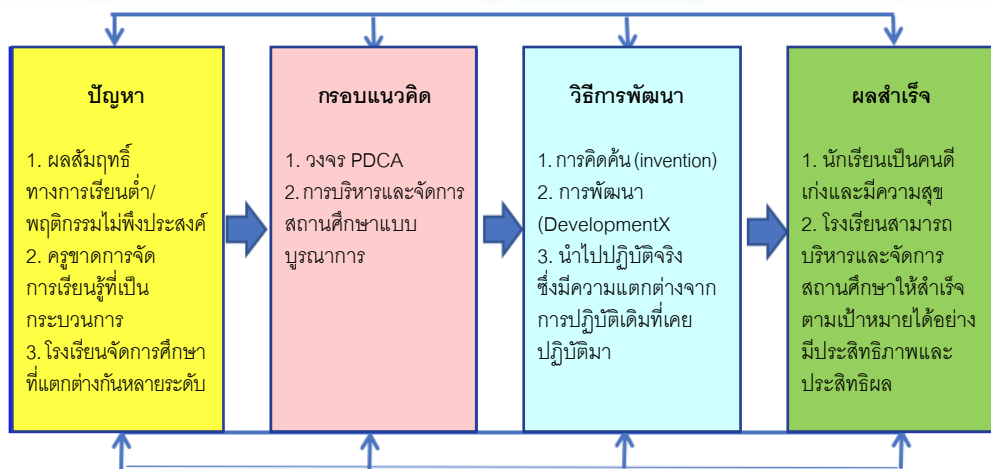
ตำบลหนองสระปลา อำเภอกหนองหาน จังหวัดอุดรธานี รหัสไปรษณีย์ 41320

ประสบการณ์ที่สำคัญ

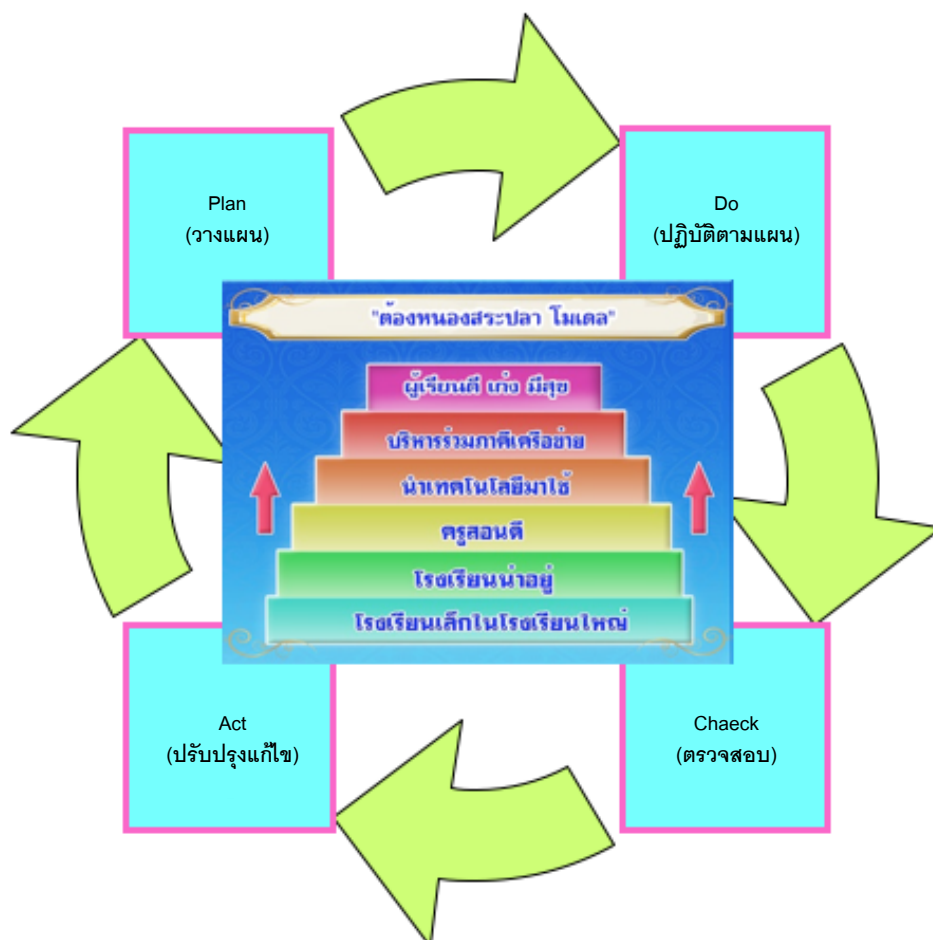
ที่ผ่านมาโรงเรียนบ้านต้องหนองสระปลาซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่จัดการศึกษาหลายระดับ ประชากรส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกรรม กรรมกร และรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนอุตสาหกรรมโรงงานน้ำตาล ทำให้มีการอพยพเข้าออกของประชากรอยู่เสมอ มีปัญหาในการบริหารจัดการ และพบว่านักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียน ขาดความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนขาดทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน นักเรียนขาดสมาธิในการเรียน เป็นต้น ครูส่วนใหญ่ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้ ขาดการวิจัยในชั้นเรียน และการสื่อการเรียนการสอนไม่พร้อม เป็นต้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่สามารถดูแลเอาใจใส่บุตรหลานทั้งด้านการเรียนรู้และพฤติกรรมได้ และที่สำคัญผู้ปกครองมักปิดกั้นพฤติกรรมด้านลบของบุตรหลาน ปัญหาด้านแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนไม่สามารถใช้เป็นแหล่งสืบค้นข้อมูลได้อย่างเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน ขาดห้องปฏิบัติการทางภาษา ขาดวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ในห้องวิทยาศาสตร์ และห้องสำหรับฝึกปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

พลิกฟื้นมาสรสรสร้าง

โรงเรียนบ้านต้องหนองสระปลา ตระหนักถึงการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เป็นวงจร สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนการทำงาน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานมีความสำเร็จทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงได้นำวงจร PDCA มาใช้ในการดำเนินงานพอสรุปได้ดังนี้

กรอบแนวคิดในการพัฒนาที่แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่าง ปัญหา แนวคิด หลักการและทฤษฎีที่ใช้ วิธีการพัฒนา และผลสำเร็จที่พึงประสงค์

นวัตกรรมการ “ต้องหนองสระปลาโมเดล”

**โรงเรียนบ้านต๋องหนองสระปลาใต้ทดลองใช้นวัตกรรม “ต๋องหนองสระปลาโมเดล”
ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ซึ่งมีผลการดำเนินการดังนี้**

1. Plan (วางแผน) ผู้บริหาร คณะกรรมการ กรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองได้ประชุมวางแผนวางแผนในการทดลองใช้นวัตกรรม เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2558 เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการมอบหมายงานวางแผนการดำเนินงาน ดังนี้ 1) คณะกรรมการดำเนินงานโรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่ 2) คณะกรรมการดำเนินงานโรงเรียนนำอยู่ 3) คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรมครูสอนดี 4) คณะกรรมการดำเนินงานการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี 5) คณะกรรมการดำเนินงานสร้างเสริมการบริหารร่วมภาคีเครือข่าย และ 6) คณะกรรมการวัดและประเมินผลนักเรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข

2. Do (ปฏิบัติตามแผน) ผู้บริหาร คณะกรรมการ กรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ดำเนินการทดลองใช้นวัตกรรม “ต๋องหนองสระปลาโมเดล” มีดังนี้

• การดำเนินงานโรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่

การดำเนินงานโรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่ เป็นการกระจายอำนาจในการบริหารการศึกษาให้เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน โดยการนำประสบการณ์การเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ทำให้ทราบว่าความใกล้ชิดระหว่างครูกับนักเรียน ครูกับครู ครูกับผู้บริหาร และครูกับผู้ปกครอง จะทำให้ครูสามารถพัฒนาเด็กได้อย่างเต็มตามศักยภาพ และเติมเต็มในสิ่งที่นักเรียนต้องการได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น จึงได้นำแนวดำเนินการโรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่ มาปรับใช้โดยการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและบริบทต่าง ๆ ของแต่ละระดับชั้น จึงได้กำหนดรูปแบบโรงเรียนเล็กได้เป็น 4 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

• การดำเนินงานโรงเรียนนำอยู่

โรงเรียนได้ดำเนินการเป็นไปตามภาพความสำเร็จที่ได้วางไว้คือ โรงเรียนนำอยู่โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน สวยงาม มีอาคารสถานที่เพียงพอ เหมาะสม พร้อมใช้งาน โดยโรงเรียนจะต้องดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน และมีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้

• การดำเนินงานกิจกรรมครูสอนดี

การดำเนินงานกิจกรรมครูสอนดี โรงเรียนให้ความสำคัญในการพัฒนาครูเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถดำเนินการพัฒนานักเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นกระบวนการยี่ด้นักเรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการอบรม ประชุม สัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ขวัญกำลังใจตลอดจนการนิเทศอย่างกัลยาณมิตร ตามขอบข่ายดังนี้ 1) ความมุ่งมั่นศรัทธา และประพฤติตนเป็นแบบอย่างในการทำมาดี และมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงาน 2) ปฏิบัติตนต่อผู้ร่วมงาน ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียนและชุมชนอย่างเป็นกัลยาณมิตร 3) มีความรัก เมตตาต่อศิษย์อย่างจริงใจ 4) มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และ 5) มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ

- **การดำเนินงานส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี**

โรงเรียนได้ดำเนินงานส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จ คือ 1) โรงเรียนมีสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพียงพอ เหมาะสมกับนักเรียน เช่น โครงการ Uninet , Moenet , DLTV , DLIT , TOT เป็นต้น 2) โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด และห้องพิเศษที่เพียงพอและพร้อมใช้งาน 3) โรงเรียนมีศูนย์เรียนรู้ เช่น ศูนย์เรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน มีวิทยากรท้องถิ่น ราษฎรชาวบ้านช่วยดูแล มีผลผลิตของนักเรียนจำหน่าย และ 4) มีแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้

- **การดำเนินงานสร้างเสริมการบริหารร่วมภาคีเครือข่าย**

โรงเรียนส่งเสริมภาคีเครือข่าย ทั้งเครือข่ายภายในและเครือข่ายภายนอก ดำเนินงานสร้างเสริมการบริหารร่วมภาคีเครือข่าย กลุ่มบุคคล ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ เพื่อทำกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย (ร่วมคิด / วางแผน ร่วมทำ ร่วมประเมินผล) มีความเสมอภาค และเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา รวมทั้งจัดตั้งกลุ่มเครือข่าย เช่น กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การประถมศึกษาและศูนย์พัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ และกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การมัธยมศึกษาตอนต้นและศูนย์พัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น

- **การพัฒนานักเรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข**

การพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข มีคุณลักษณะตามมาตรฐานตามหลักสูตรกำหนดนั้น โรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาดังนี้โดยแบ่งความรับผิดชอบเป็นโรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่ ดังนี้ 1) โรงเรียนอนุบาลเฟื่องฟ้า มีนางสาวกรรณิการ์ มาตราคิด เป็นหัวหน้า มีหน้าที่บริหารและพัฒนางานวิชาการระดับปฐมวัย 2) โรงเรียนราชพฤกษ์ มีนางรัตมี นาผล เป็นหัวหน้ามีหน้าที่บริหารและพัฒนางานวิชาการระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 3) โรงเรียนลีลาวดี มีนายชาญชัย ปานเดชา เป็นหัวหน้า มีหน้าที่บริหารและพัฒนางานวิชาการระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 4) โรงเรียนมัธยมจามจุรี มีนางอุราพร โยธาทอน เป็นหัวหน้าหรือครูใหญ่มีหน้าที่ บริหารและพัฒนางานวิชาการระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

3. Check (ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน)

ผลจากการทดลองใช้นวัตกรรม “ต้องหนองสระปลาโมเดล” ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 แล้วคณะกรรมการดำเนินงานได้ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน ประเมินการดำเนินการ และการประเมินผลของการดำเนินงานตามแผนที่ได้ตั้งไว้ มีผลการดำเนินงานดังนี้

ผลการทดลองการดำเนินงานโรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่

ที่	โรงเรียน	รายการประเมิน					ความพึงพอใจ	ระดับคุณภาพ
		งานบริหารวิชาการ	งานบริหารงบประมาณ	งานบริหารบุคลากร	งานบริหารทั่วไป	ร้อยละ		
1	โรงเรียนอนุบาลเฟื่องฟ้า	94.23	88.46	92.31	88.46	90.87	94.23	ดีมาก
2	โรงเรียนราชพฤกษ์	82.14	87.50	85.71	85.71	85.27	87.50	ดีมาก
3	โรงเรียนลีลาวดี	89.06	87.50	89.06	89.06	88.67	95.31	ดีมาก
4	โรงเรียนมัธยมจามจุรี	88.89	86.11	90.28	88.89	88.54	94.44	ดีมาก
สรุป		88.58	87.39	89.34	88.03	88.34	92.87	ดีมาก

ผลการดำเนินงานโรงเรียนนำอยู่ผลการดำเนินงานโรงเรียนนำอยู่

ที่	รายการประเมิน	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
1	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	92.13	ดีมาก
2	อาคาร สถานที่พอเพียง	89.35	ดีมาก
3	ความสะอาด	92.13	ดีมาก
4	ความเป็นระเบียบเรียบร้อย	91.20	ดีมาก
5	ความสวยงาม	95.83	ดีมาก
6	ความปลอดภัย	93.98	ดีมาก
7	บรรยากาศดีมีชีวิตชีวา	93.52	ดีมาก
8	บรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้	92.59	ดีมาก
9	ความพึงพอใจ	97.69	ดีมาก
รวม		93.16	ดีมาก

ผลการดำเนินงานกิจกรรมครูสอนดี

ที่	รายการประเมิน	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
1	ความมุ่งมั่น ศรัทธาในอาชีพครู	92.50	ดีมาก
2	การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	93.75	ดีมาก
3	การให้บริการที่ดีและเป็นกัลยาณมิตร	91.25	ดีมาก
4	ความรัก เมตตาต่อศิษย์	94.58	ดีมาก
5	การพัฒนาตนเองสม่ำเสมอ	92.08	ดีมาก
6	ความสามารถในการจัดการเรียนรู้	89.17	ดีมาก
7	การจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	88.33	ดีมาก
8	การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ	87.92	ดีมาก
9	ความสามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพ	87.50	ดีมาก
10	สามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน	86.67	ดีมาก
11	การให้ความร่วมมือการจัดกิจกรรม	90.00	ดีมาก
12	ความพึงพอใจ	94.58	ดีมาก
รวม		90.69	ดีมาก

แบบอย่างทีภาคภูมิ ผลงานที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

ปีการศึกษา	ชื่อกิจกรรม	รางวัล	ระดับรางวัล	หน่วยงาน
2559	วาดภาพระบายสี ประเภทนักเรียน บกพร่องทางสติปัญญาชั้น ม. 1-3	เหรียญทอง	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	สพฐ./สพป.
2559	วาดภาพไทยสีเอกรงค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3	เหรียญทอง	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	สพฐ./สพป.
2559	การประกวดหนังสือเล่มเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6	เหรียญเงิน	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	สพฐ./สพป.
2559	การแข่งขันอัจฉริยภาพทางคณิตศาสตร์ ชั้น ป. 1 - 3	เหรียญทองแดง	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	สพฐ./สพป.
2559	งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่66	31 เหรียญทอง	ระดับเขตพื้นที่การศึกษา	สพป.อด.3

ผลงานที่เกิดกับครู

ปีการศึกษา	ระดับรางวัล/ชื่อรางวัลที่ได้รับ	หน่วยงาน
2559	นายชาญชัย ปานเดชา ได้รับรองชนะเลิศอันดับ 1 รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (Obec Awards) ระดับชาติครูผู้สอนศิลปะ มัธยมศึกษาตอนต้น ด้านวิชาการ	สพฐ.
2558	นายสุวิศักดิ์ บุตรพรม ครูผู้สอน เหรียญทองแดง การสร้างเกมคอมพิวเตอร์ ม. 1 – 3	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ/สพฐ.
2558	นายปิยะ แก้ววันทา ครูผู้สอน เหรียญทองแดง ร้องเพลงไทยลูกกรุงหญิง ม. 1 – 3	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ/สพฐ.
2558	นางสาวยุพา ศรีไชยทอง ผู้ฝึกสอน เหรียญทองวาดประติมากรรมปูนสูง ป. 4 – 6	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ/สพฐ.
2558	นายอำพล พิลาดัน ผู้ฝึกสอน เหรียญเงินวาดประติมากรรมลอยตัว ม. 1 – 3	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ/สพฐ.

ผลที่เกิดกับผู้บริหารสถานศึกษาและโรงเรียน

ปีการศึกษา	ชื่อกิจกรรม	รางวัล	ระดับรางวัล	หน่วยงาน
2559	รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (Obec Awards) ระดับชาติด้านผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยม ด้านการจัดการ	ชนะเลิศ เหรียญทอง	ประเทศ	สพฐ.
2559	รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (Obec Awards) ระดับชาติ ด้านขยายโอกาสทางการศึกษายอดเยี่ยมด้านวิชาการ	ชนะเลิศ เหรียญทอง	ประเทศ	สพฐ.
2559	โรงเรียนดีเด่นด้านคุณธรรมจริยธรรมฯ ธนาคารอสมสิน	รองชนะเลิศ	ประเทศ	สพฐ. ธ.อสมสิน
2558	รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (Obec Awards) ด้านผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยม	รองชนะเลิศ	ประเทศ	สพฐ.

หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ECO SCHOOL (การจัดการเศษใบไม้แห้งหรือควันไฟและมลพิษทางอากาศ)

โรงเรียนแก่นทองอุปถัมภ์ 18 ถนนศรีนครินทร์ 49 แขวงหนองบอน เขตประเวศ
กรุงเทพมหานคร 10250

ปรากฏการณ์ที่สำคัญ

บึงรับน้ำหนองบอน มีสภาพของดินมีความอุดมสมบูรณ์เป็นดินเหนียวปนดินร่วน และดินทราย ระบบน้ำมีบึงรับน้ำขนาดใหญ่ในพื้นที่ 600 ไร่ สำหรับกักเก็บน้ำของกรุงเทพมหานคร พืชมีมากมายหลายชนิด และพืชน้ำตามชายฝั่งบึงหนองบอน มีพืชท้องถิ่น และพืชที่นำมาปลูกเพิ่มเติมรวมถึงปริมาณเศษใบไม้แห้งที่มีจำนวนมากในช่วงฤดูแล้งตามสภาพของพื้นที่ที่มีต้นไม้จำนวนมากและมีการใช้พื้นที่อย่างหนาแน่นเป็นสถานที่พักผ่อน ออกกำลังกาย และฝึกซ้อมกีฬาทางน้ำ เป็นสถานที่รับน้ำตามโครงการแก้มลิงบึงหนองบอนของกรุงเทพมหานคร และเป็นสถานที่ศึกษาระบบนิเวศของสิ่งมีชีวิต เช่น การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ดิน อากาศ ตลอดจนถึงเลี้ยงสัตว์และปลูกพืชพันธุ์ต่าง ๆ รวมถึงการใช้บึงรับน้ำหนองบอนเป็นแหล่งประมงน้ำจืด และแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำเป็นแหล่งพักผ่อน ชมนก ออกกำลังกายเป็นศูนย์กีฬาทางน้ำการดำรงชีวิตของคนในชุมชน ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของชุมชนจากการรับน้ำจากพื้นที่ต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครทำให้เกิดการเน่าเสียของน้ำ และควันที่เกิดจากการกำจัดเศษใบไม้แห้งด้วยวิธีการเผาทำลายส่งผลกระทบต่อมลภาวะทางอากาศและระบบนิเวศ

พลิกผันมาสร้าง

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้จากชุมชนผ่านกระบวนการ 7 Step ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากที่จะเรียนรู้ในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสืบค้นข้อมูล มีการวางแผนและลงมือปฏิบัติจริง จากการจัดกิจกรรมทำให้อุทิศสอนเล็งเห็นว่าการจัดกิจกรรมโดยผ่านกระบวนการ 7 Step นั้นสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ดังนั้นจึงได้จัดทำหลักสูตรหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (ECO SCHOOL) (การจัดการเศษใบไม้แห้งเพื่อลดควันไฟหรือมลพิษทางอากาศ) เพื่อเป็นแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษา ที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง โดยเชื่อมโยงการเรียนรู้กับประเด็นท้องถิ่นการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ครู นักเรียน ไปจนถึงการมีส่วนร่วมสนับสนุนจากกลุ่มองค์กรภายนอกชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ด้วย ซึ่งการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบนี้จะช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ตระหนักถึงปัญหา ความสำคัญ และคุณค่าท้องถิ่นของตนเองตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รวมถึงมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างรอบด้านในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

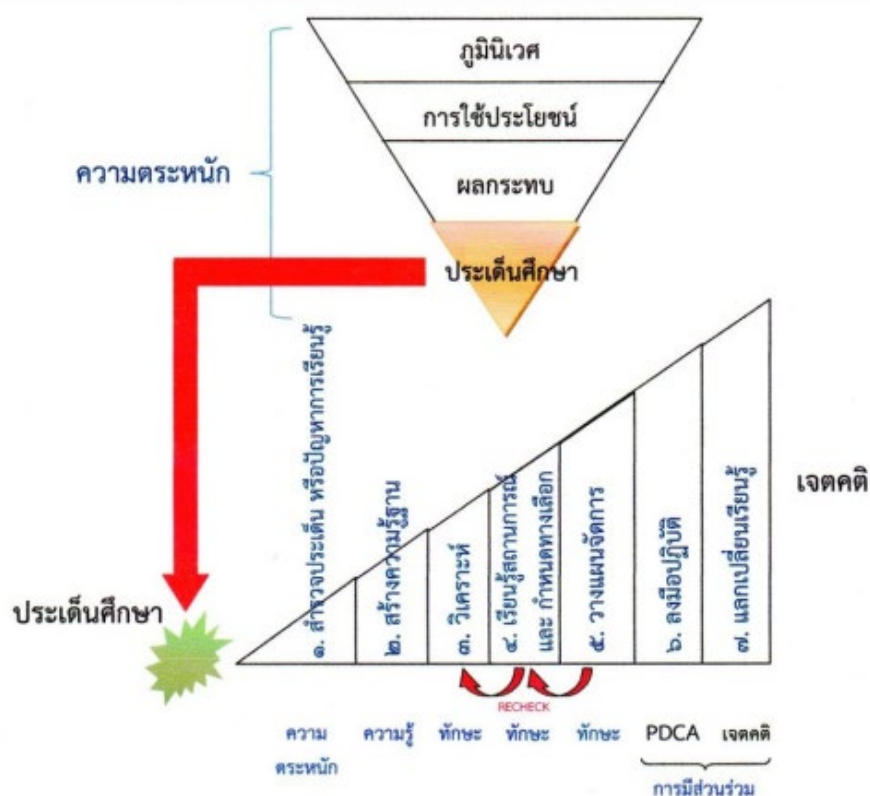
กระบวนการพัฒนาผลงานหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม

1) แนวคิดหลัก

ในการพัฒนาหลักสูตรนี้ โรงเรียนได้ดำเนินการตามแนวคิดและกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา (Eco School) ดังนี้

1. การเรียนรู้สภาพภูมิสังคมในพื้นที่ที่รับน้ำ หนองบอนแหล่งน้ำเพื่อชีวิต
2. การสร้างหลักสูตรท้องถิ่นตามกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา
 - 2.1 ขั้นสำรวจประเด็นปัญหา
 - 2.2 ขั้นให้ความรู้พื้นฐาน
 - 2.3 ขั้นวิเคราะห์ความสัมพันธ์
 - 2.4 ขั้นเรียนรู้สถานการณ์ เข้าใจปัญหา
 - 2.5 ขั้นวางแผนดำเนินงาน
 - 2.6 ขั้นลงมือปฏิบัติตามแผน
 - 2.7 ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การติดตามและประเมินผล
5. สรุปแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมกับท้องถิ่น

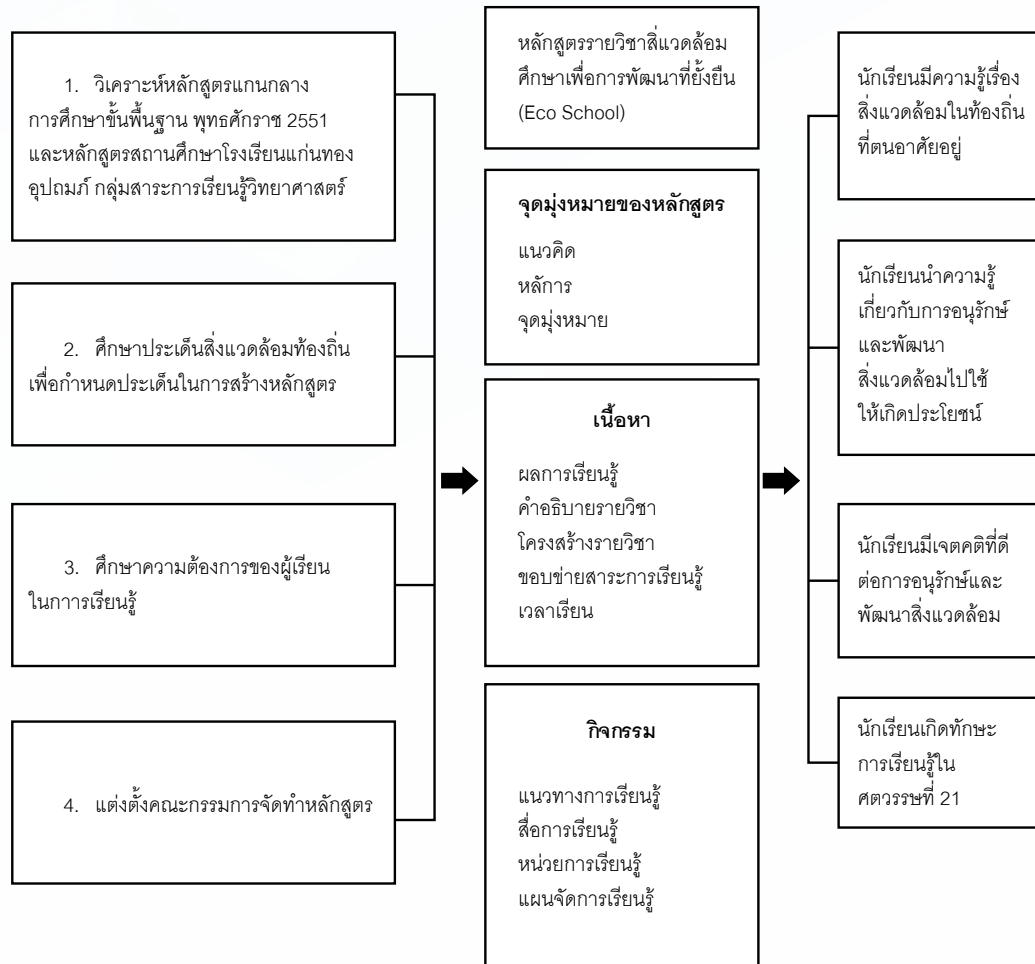
ดังแผนภาพ

แผนภาพแสดงแผนการศึกษาเพื่อการทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

2) การออกแบบนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา

กรอบแนวคิด

2) ขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนา

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การสำรวจสภาพปัญหาของชุมชน
- ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัญหาชุมชนและความต้องการของผู้เรียน
- ขั้นที่ 3 เขียนผังหลักสูตร
- ขั้นที่ 4 เขียนหลักสูตร

1. สำรวจสภาพปัญหาของชุมชน คือ การศึกษาข้อมูลเป็นอยู่ของชุมชนเพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผู้สำรวจ ได้แก่ ครูโรงเรียนแกนทองอุปถัมภ์ ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง โดยสำรวจข้อมูลจากเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ เช่น ข้อมูลจากสำนักกระบายน้ำบึงหนองบอน และจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่ได้รับรวบรวมไว้ และสำรวจข้อมูลปฐมภูมิที่ผู้สำรวจไปรวบรวมข้อมูลจากชุมชน เป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ซึ่งเป็นข้อมูลที่แท้จริง และเป็นปัจจุบันของผู้เรียนและชุมชนประเด็นในการสำรวจข้อมูล

เช่น โครงสร้างด้านกายภาพ และสภาพแวดล้อม และข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนวิธีการสำรวจสภาพปัญหาของชุมชนอาจใช้หลาย ๆ วิธีการผสมผสานกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์และเป็นรูปธรรม เช่น การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การสังเกต เป็นต้น

2. การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน เมื่อทำการสำรวจชุมชนเสร็จแล้ว ข้อมูลที่ได้จะมีสภาพปัญหาของชุมชนที่หลากหลาย มีทั้งปัญหาที่เป็นระดับความต้องการ (What) และปัญหาความจำเป็น (Need) ดังนั้น จะต้องนำปัญหานั้นมาวิเคราะห์ จัดหมวดหมู่ของปัญหา เช่น แบ่งตามประเภทของปัญหา ความยากง่ายในการดำเนินการแก้ไขปัญหา ความเร่งด่วนของปัญหา และข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน และนำทรัพยากรใช้ให้เกิดประโยชน์

3. การเขียนผังหลักสูตร การจัดทำผังหลักสูตรท้องถิ่น ผังหลักสูตร หมายถึง กรอบความคิดหัวข้อของหลักสูตร ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วยหัวข้อเรื่อง หรือหัวข้อเนื้อหาหลัก และหัวข้อย่อยที่ได้จากความต้องการ

4. เขียนเป็นหลักสูตรท้องถิ่นในรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน

สิ่งที่เรียนรู้และการปรับปรุงให้ดีขึ้น

เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมในชุมชนและผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพสามารถสร้างองค์ความรู้ได้อย่างยั่งยืน ตามหลัก Whole School Approach โดยเชื่อมโยงการเรียนรู้กับประเด็นท้องถิ่นการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ครู นักเรียน ไปจนถึงการมีส่วนร่วมสนับสนุนจากกลุ่มองค์กรภายนอกชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ด้วย ซึ่งการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบนี้ จะช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ตระหนักถึงปัญหา ความสำคัญ และคุณค่าท้องถิ่นของตนเอง ตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ รวมถึงมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างรอบด้านในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมเป็นหลักสูตรในรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 มีการขยายผลสู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและมีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ในอีก 7 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ที่หลากหลายในการเรียนหนึ่งรายวิชา

แบบอย่างที่ภาคภูมิใจ

มีการขยายผลหลักสูตรสู่โรงเรียนเครือข่าย 15 โรงเรียนในเขตประเวศ ที่จัดทำหลักสูตรร่วมกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการทำกิจกรรมตามหลักสูตร เพื่อส่งเสริมเพื่อร่วมอาชีพ และหลักสูตร Eco school ในแต่ละโรงเรียนให้สามารถเดินไปด้วยกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ 1. โรงเรียนคชเผือกอนุสรณ์ 2. โรงเรียนคลองมะขามเทศ 3. โรงเรียนงามมานะ 4. โรงเรียนวัดกระทุ่มเสือปลา 5. โรงเรียนวัดตะกล้า 6. โรงเรียนสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ 7. โรงเรียนสุเหร่าจรเข้ขบ 8. โรงเรียนสุเหร่าทับช้าง 9. โรงเรียนสุเหร่าทางควาย 10. โรงเรียนสุเหร่าบึงหนองบอน 11. โรงเรียนสุเหร่าบ้านม้า 12. โรงเรียนสุเหร่าศาลาลอย 13. โรงเรียนอยู่เป็นสุขอนุสรณ์ 14.โรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ 15.โรงเรียนคลองปักหลัก

ผลการเผยแพร่ผลงานสู่ชุมชน โรงเรียนในเครือข่าย และนอกเครือข่าย โดยการจัดนิทรรศการวิชาการ เวทีเยาวชนเพื่อนำเสนอผลงานจากการเรียนตามหลักสูตร รวมถึงครูผู้สอนได้รับเชิญเป็นวิทยากรในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องของการจัดทำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา Eco School ให้กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ดังนี้

1. แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดทำหลักสูตร
สิ่งแวดล้อมศึกษา Eco School ให้กับ
โรงเรียนเครือข่าย ทั้ง 15 โรงเรียน
ในสำนักงานเขตประเวศ

2. นำนักเรียนแกนนำถ่ายทอดแลกเปลี่ยน
เรียนรู้การเรียนหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
Eco School ให้กับโรงเรียนเครือข่าย
ทั้ง 15 โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตประเวศ

3. จัดการแสดงผลงานทางวิชาการเวทีเยาวชน
เพื่อนำเสนอผลงานจากการเรียนรู้
ตามหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
Eco School ให้กับหน่วยงานภาครัฐ และ
เอกชน ณ โรงแรมคิงปาร์ค อเวนิว

4. จัดแสดงผลงานทางวิชาการเวทีเยาวชน
เพื่อนำเสนอผลงานจากการเรียนรู้
ตามหลักสูตรสิ่งแวดล้อม Eco School
ให้กับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน
ห้างสรรพสินค้า พาราไดร์พาร์ค

5. จัดแสดงผลงานทางวิชาการเวทีเยาวชน
เพื่อนำเสนอผลงานจากการเรียนรู้
ตามหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา Eco School
ให้กับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน
โรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์

6. เป็นวิทยากรอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
การจัดทำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
Eco School ให้กับสำนักงานศึกษาธิการ
ภาค 1 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

7. เป็นวิทยากรอบรมแลกเปลี่ยน
การจัดทำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
Eco School ให้กับโรงเรียนวัดกรกยายชา
สพป. ระยอง เขต 1

8. เป็นวิทยากรอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
โครงการฝึกอบรมพัฒนาและเสริมศักยภาพ
ครูและบุคลากรของโรงเรียนอีโคสคูล
Eco School โดยกรมส่งเสริมคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม

9. นำเสนอกิจกรรมการจัดการใบไม้แห้งด้วยวิธีการทำปุ๋ยหมัก และการจัดการขยะอินทรีย์
ด้วยการนำมาเลี้ยงไส้เดือน รายการเมล็ดพันธุ์พิทักษ์โลก ทางช่อง 11 NBT
10. นำเสนอการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนา
อย่างยั่งยืน (Eco School) รายการเยาวชนคนเก่ง ทางเมโทรทีวี

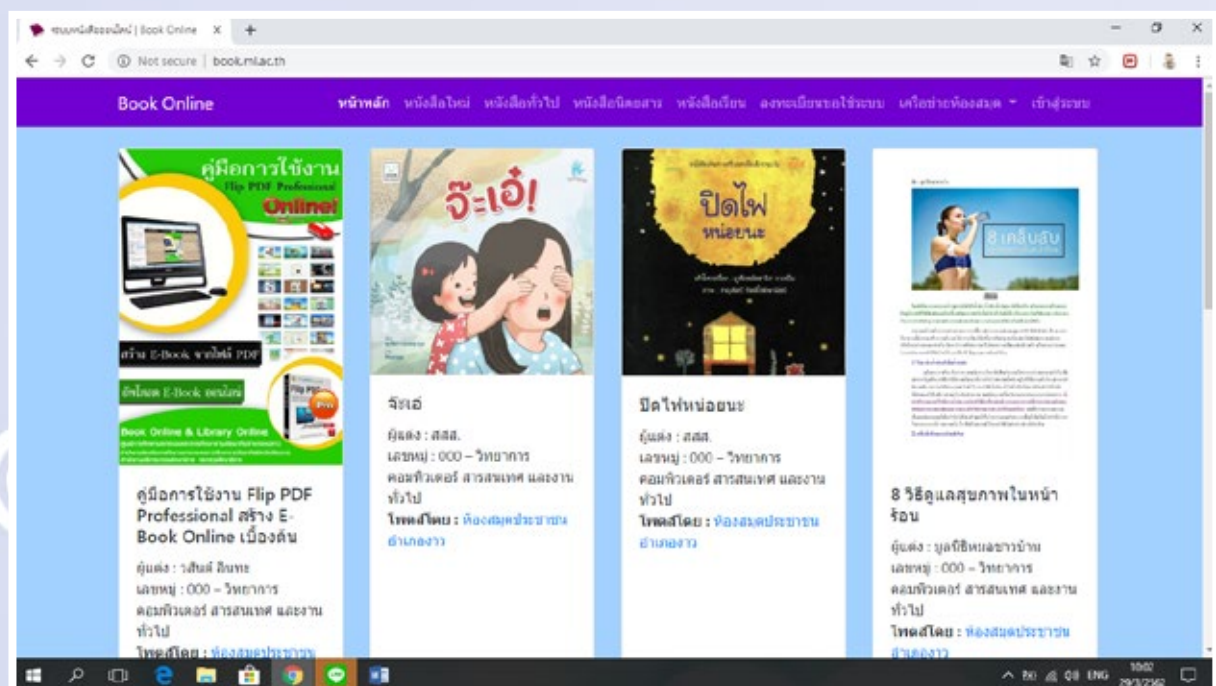
ระบบหนังสือออนไลน์

Book Online เป็นระบบสำหรับใช้อ่านหนังสือออนไลน์ผ่านสมาร์ตโฟน แท็บเล็ต ไอแพด และคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก ซึ่งระบบจะแสดงชื่อห้องสมุดประชาชน แต่ละแห่งที่ทำการอัปเดตหนังสือลงในระบบ แสดงจำนวนหนังสือของห้องสมุด แต่ละแห่ง ระบบจะทำการสร้างลิงค์การใช้งานของห้องสมุดประชาชนแต่ละแห่ง ห้องสมุดแต่ละแห่งสามารถอัปเดตหนังสือ e-book ลงระบบได้ มีระบบ Admin ในการบริหารจัดการข้อมูลหนังสือ ระบบจะทำการจัดเก็บจำนวนการเข้าอ่าน ของหนังสือแต่ละเล่ม อีกทั้งระบบยังสามารถแชร์ไปยังโซเชียลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังสามารถสร้าง QR Code ผ่านระบบได้ จึงง่าย สะดวก รวดเร็ว สำหรับการอ่านหนังสือออนไลน์ ในยุคไทยแลนด์ 4.0

ในการดำเนินงานจัดทำระบบ Book Online หรือระบบอ่านหนังสือออนไลน์ สืบเนื่องมาจากได้รับมอบหมายให้จัดทำระบบเพื่อให้บริการในวันเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย และใช้เป็นสื่อออนไลน์สำหรับให้บริการประชาชนได้อ่านหนังสือในรูปแบบ e-book online ได้ถูกพัฒนาระบบโดยนายวสันต์ อินทะ นักจัดการงานทั่วไป กศน.อำเภอแม่ลาว สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดเชียงราย ซึ่งได้แนวคิดและโครงสร้างการทำงานจากนายบุญทอง จิโนเป้ง ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดเชียงราย จากนั้นจึงนำแนวคิดที่ได้มาวิเคราะห์โครงสร้างการทำงานของระบบและพัฒนาระบบขึ้นใหม่ให้มีความเหมาะสมกับบทบาทภารกิจของงานอัครยาชัย งานห้องสมุดประชาชน และสอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดและส่งเสริมการศึกษาของนายสุพจน์ แ่นประโคน ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.อำเภอแม่ลาว จึงประชุมคณะครู บรรณารักษ์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อวางแผนการทำงานและพัฒนาโปรแกรมดังกล่าว

ซึ่งปัจจุบันได้พัฒนา ระบบ Book Online เวอร์ชัน 1.0 เป็นเวอร์ชัน 1.1 เพื่อขยายผลระบบ Book Online และ เว็บไซต์ห้องสมุดประชาชน Library Online ให้กับบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน ในสังกัด สำนักงาน กศน. ไปแล้วจำนวน 200 กว่าแห่งทั่วประเทศ อีกทั้งยังสนับสนุนวิทยากร (นายวสันต์ อินทะ ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไป) ให้ความรู้ในการจัดอบรมการสร้าง e-book Online และการใช้งาน Book Online เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยเน้นการปฏิบัติให้เกิดทักษะการใช้งานระบบ Book Online ได้อย่างชำนาญ และสามารถนำไปใช้ได้จริงในการทำงานของห้องสมุด จากการอบรมให้กับบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดอุดรธานี จังหวัดนครพนม จังหวัดแพร่ จังหวัดลำปาง ทุกคนให้ความสนใจและลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนของระบบได้ดี เนื่องจากระบบใช้งานง่าย เมื่ออบรมเสร็จจะมีเว็บไซต์ห้องสมุดใช้งานได้ทันที ในรูปแบบ Library Online 2.0

สามารถลงทะเบียนขอใช้งานได้ที่ <http://book.ml.ac.th/reg.php>

เพื่อความสะดวกในการติดตั้งระบบ และเก็บข้อมูล
เพื่อจัดทำเป็นทำเนียบห้องสมุดประชาชนไว้ในระบบ

ทดลองใช้งาน ระบบอ่านหนังสือออนไลน์ Book Online

ตามลิ้งค์นี้ <http://book.ml.ac.th>

อัปเดตใหม่ล่าสุด Book Online v1.1

ข้อดีของระบบ

- แสดงชื่อห้องสมุดแต่ละอำเภอที่ลงทะเบียน
- แสดงจำนวนหนังสือของห้องสมุดแต่ละแห่ง
- ระบบสร้างลิ้งค์การใช้งานของห้องสมุดแต่ละแห่ง
- ห้องสมุดแต่ละแห่งสามารถอัปหนังสือลงระบบได้
- มีระบบ Admin ในการบริหารจัดการ
- มีระบบเก็บจำนวนเข้าอ่านแต่ละเล่ม
- ระบบแชร์ไปยังโซเชียลมีเดียผ่านระบบได้
- สามารถสร้าง QR Code ผ่านระบบได้
- ระบบรองรับกับสมาร์ทโฟนทุกรุ่น
- รวบรวมหนังสือทั้งเล่มไว้ในระบบสามารถอ่านได้ทันที
- รายงานจำนวนการเข้าอ่านหนังสือแต่ละเล่ม
- บอกจำนวนหน้าของหนังสือที่จะอ่าน
- หนังสือแต่ละเล่มจะมีชื่อผู้แต่งแสดงให้
- ระบบรองรับคอมพิวเตอร์ และสมาร์ทโฟนทุกรุ่น ด้วยนวัตกรรมสมัยใหม่ปรับขนาดตามจอทัชสกรีน
- ระบบอัปเดตหนังสือใหม่ให้ตลอด
- สามารถเพิ่ม แก้ไข หนังสือได้จากระบบ Admin
- สามารถลบหนังสือได้จากระบบ Admin
- สามารถตั้งค่าต่าง ๆ ได้จาก ระบบ Admin
- อัปเดตระบบ Book online จากเวอร์ชัน 1.0 เป็น 1.1 โดยแสดงชื่อห้องสมุดที่อัปหนังสือ
- เมนูและฟังก์ชันอื่น ๆ เปิดให้ห้องสมุดทั่วประเทศได้ใช้ระบบฟรี มี user และ pass ให้แต่ละแห่ง

กศน.อำเภอแม่ลาว สังกัด
สำนักงาน กศน.จังหวัดเชียงราย หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าระบบ Book Online และ
เว็บไซต์ห้องสมุดประชาชน Library
Online นี้จะอำนวยความสะดวกให้กับงาน
อำนวยการงานห้องสมุดประชาชนบรรณารักษ์
นักเรียน นักศึกษา และการเรียนรู้
ผ่านสื่อออนไลน์ในปัจจุบัน ซึ่งระบบนี้
จะเป็นประโยชน์แก่ห้องสมุดประชาชน
ในสังกัด สำนักงาน กศน. เป็นอย่างยิ่ง

วันอมสิน
1 เมษายน

เพื่อเป็นการฝึกนิสัย

การออมเงิน

สำหรับเด็ก เยาวชนและประชาชนโดยทั่วไป

Withajarn e-book online
www.withajarnksp.com

Protect Our Species

Earth Day

วันคุ้มครองโลก 22 เมษายน

เพื่อกระตุ้นให้ชาวโลกมีสำนึกในการปกป้องคุ้มครอง
และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของโลก
ให้รอดพ้นจากภัยพิบัติที่อาจเกิดจากการกระทำของมนุษย์

ISSN 15-13-1912

ราคา 50 บาท